

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskarni pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobodjenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 12 (13.545)

Trst, nedelja, 14. januarja 1990

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Manjšine jabolko spora

MARKO WALTRITSCH

Dogajanja v Sovjetski zvezi in drugih državah Vzhodne Evrope so že več mesecev v ospredju svetovnega in še zlasti evropskega zanimanja. To ni nič čudnega, saj so bili v teh državah konec prejšnjega leta pravi politični potresi. Ponekod je do sprememb prišlo na miren način, drugod pa je do sprememb prišlo na nasilen način.

Na miren način prihaja do sprememb tudi v Jugoslaviji. To se dogaja brez velikih demonstracij, ki smo jim bili priča v Vzhodnem Berlinu, v Pragi in v Sofiji.

V Sloveniji so se pričele priprave na parlamentarne volitve, ki bodo v letošnjem aprilu. Prvič po vojni si bodo konkurirali kandidati raznih strank. Kot kaže bodo na volitvah nastopile štiri politične skupine: Zveza komunistov, ki je na kongresu konec decembra dokončno odložila boljše-viški plašč in se opredelila zahodno-evropsko; Socialistična zveza, ki se je na začetku prejšnjega tedna prelevila v stranko in tudi sprejela odločitev o nastopu na volitvah; Združena demokratska opozicija DEMOS, ki se je javnosti predstavila na začetku prejšnjega tedna; ZSMS, ki je pred nekaj dnevi potrdila svoj nastop na volitvah.

Politične skupine nastajajo tudi na Hrvaškem, v Srbiji in v drugih jugoslovanskih republikah. Ponekod gredo celo tako daleč, da ustanavljajo skupine, ki se odkrito proglašajo kot naslednice med vojno z okupatorjem sodelujočih strank in skupin. Najbrž se je histerični nacionalistični politiki v Srbiji treba zahvaliti, da se je ustanovila neka Zveza, ki zagovarja četniško tradicijo.

S podobnimi težavami se soočajo v Nemški demokratični republiki. Tam bodo volitve v maju. Na vzhodnonemškem političnem pozorišču se pojavljajo tudi desničarske skupine, ki so zelo blizu zahodnonemškim neonacističnim in rasističnim republikancem. Prav zaradi tega se pristaši nekdanje vzhodnonemške komunistične partije SED priredili mogočno manifestacijo proti od Zahoda predlagani združitvi.

Kar pa v vseh teh državah prihaja v ospredje je manjšinsko vprašanje. O dogajanju v Bolgariji in o tam živečem milijonu Turkov smo že pisali. Kot povsod drugje v kapitalističnem svetu so tudi v še vedno komunistični Bolgariji dosegli »sporazum«. Turki bodo imeli pravico doma govoriti v svojem jeziku, v odnosih z oblastjo pa bo dovoljena le bolgarščina. Isto velja za druge manjšine, med temi tudi za makedonsko. S takim kompromisom Slovenci v Italiji nikakor ne bi bili zadovoljni, saj imamo vsaj šole, časopise in društva ter naše občine, kjer uporabljamo naš jezik. Očitno se Turkom in Makedoncem v Bolgariji godi slabše.

Najhuje pa je v Sovjetski zvezi. Mihail Gorbačov je zaskrbljeno pohitel v baltške republike, kjer je težnja po

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Gorbačov zaključil obisk v Vilniusu, ne da bi mu uspelo prepričati ljudstvo in vodstvo Razhajanja med Moskvo in Litvo so velika, a ne nepremostljiva

*Sovjetski voditelj je opozoril, da večstrankarski sistem ni čudežno zdravilo
proti nezadovoljstvu - Zahteva po neodvisnosti bremeni perestrojko*

VILNIUS — Gorbačovov obisk v Litvi ni dosegel svojega namena. Sovjetski lider se je sicer zelo trudil tudi s pogumnim soočanjem s prebivalstvom, ki ga je pričakalo na ulicah, vendar s svojimi odgovori ni zadovoljil. V nekaterih mestnih četrtih Vilnusa ga je prebivalstvo sprejelo s protestnimi napisi in celo z žvižgi in vojska je morala jamčiti varnost in red (na sliki AP). V zaključnem govoru na sedežu litovskega centralnega komiteja pa je Gorbačov priznal, da so razhajanja med Moskvo in separatisti še velika, nikakor pa ne nepremostljiva. Litovske voditelje je zato povabil, naj še enkrat poglobijo zahtevo po svobodni in neodvisni Litvi, vendar v duhu perestrojke, in naj se odslej izogibajo novim zahtevam. Včerajšnji odločni NE secesijske frakcije komunistične partije, pa resnici na ljubo, ponuja le picle priložnosti za optimizem.

Številni pozivi Litovcem, ki jih je Gorbačov izrekel v dneh svojega obiska, so se ponovili tudi v zaključnem govoru. V bistvu je ponovil moskovske teze glede zahteve po neodvisnosti in priznal, da se perestrojka nahaja v izredno težkem trenutku, morda najtežjem, odkar se je začela uresničevati. Zahteva Litve pa ta položaj še dodatno otežkoča. Sovjetski voditelj pa je pristavil tudi, da se Sovjetska zveza in njena ljudstva ne smejo bati večstrankarstva. Menil je, da je le-to obstajalo že za časa Lenina, vendar je opozoril, da svobodna politična izbira še ne predstavlja čudežnega zdravila in tudi ne jamči, da bi strankarski voditelji posvečali vso svojo pozornost potrebam prebivalstva. Gorbačov je pojasnil, da se tudi v državah z večstran-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Globoke družbenopolitične spremembe na Vzhodu predmet analize Janeza Pavla II.

Papež veleposlanikom: Zgraditi moramo skupni evropski dom po helsinškem načrtu

VATIKAN — S kamenjem zidov, ki so padli, je treba zgraditi skupni evropski dom. Papež Janez Pavel II. je včeraj sprejel veleposlanike, ki so akreditirani v Vatikanu, to srečanje pa je izkoristil za poglobljeno analizo sedanjega političnega stanja v Evropi.

Papež se je v svojem dolgem govoru veleposlanikom, ki so mu prišli voščiti ob novem letu, lotil vloge, ki jo je imela Cerkev v globoki družbeni preobrazbi na evropskem Vzhodu. Zvest principu »urbi et orbi«
pa je poglobil tudi vprašanje medsebojnih odnosov med ZDA in SZ, »hude dogodke«
na Tienanmenu ter težave, ki jih ima katoliška Cerkev z nekaterimi muslimanskimi državami.

Janez Pavel II. je poudaril dejstvo, da je bila Cerkev prisotna, ko je privrela na dan želja-po svobodi tolikih narodov. Cerkev je bila večkrat izhodiščna, mnogokrat pa tudi stična točka, okoli katere so se pričele zbirati tiste sile, ki so nato dvignile svoj glas in se postavile v bran totalitarnim režimom. Če je papež primerjal politična dogajanja v vzhodnoevropskih dr-

žavah romanju svobodi naproti, je omenil tudi nekaj faktorjev, ki bi lahko globoko vplivali na ta pomembna dogajanja.

Papež je namreč namignil na še nepovsem rešena trenja, ki izhajajo iz časov druge svetovne vojne. Pod to žerjavico tlijo stoletni medetnični spori, ki se lahko kaj kmalu sprevržejo v razdirajoč nacionalizem, vendar je papež priznal državljanom vzhodnoevropskih držav, da so se znali dvigniti enotno in izraziti svoje zahteve enoglasno.

Po papeževem mnenju je napočil tudi čas, ko bi morala Evropa priskočiti na pomoč »bratom, ki so se uprli«
in v prvi osebi plačali za svobodo in politični pluralizem. Zato bi morali graditi novo Evropo na osnovi tiste zamisli, na kateri je slonela helsinška konferenca iz leta 1975 in so jo podprli tudi lani na Dunaju. Skupni evropski dom naj bi bil torej rešitev, ki bi lahko zadovoljila zahodno Evropo, obenem pa nudila dovolj zaščite državam, ki so pravkar preživele tako globoke družbenopolitične spremembe.

Papež Janez Pavel II. pozdravlja veleposlanike, ki so mu voščili ob novem letu (Telefoto AP)

V košarkarski B-2 ligi

Jadranu dobra igra ni pomagala

OZZANO — Jadranovcem v sinočnjem 1. povratnem kolu v Ozzanu ni uspel podvig, da bi premagali domačo ekipo Gira Vulcal, čeprav so bili zmago prav blizu. Kljub porazu (80:76) pa si za borbenost, požrtvovalnost in tudi za samo igranje v predvsem odnos do igre zaslužijo pohvalo. Igrišče v Ozzanu so pustili z dvignjeno glavo.

Res je, naši predvsem potrebujejo točke, toda tudi res je, da smo sinoči lahko gledali »živo ekipo«, ki se lahko enakovredno bori z vsakim nasprotnikom v tej ligi in to nam daje upanje, da še vse ni izgubljeno na izredno težki poti do obstanka v ligi.

Košarkaji Ozzana, ki so doslej izgubili le eno tekmo na domačem igrišču proti Vicenzi, in še to po podaljškju, so morali zares dati vse od sebe, da so osvojili točki. Našim pa lahko »zamerimo«
le to, da so po nepotrebnem za-

pravili kar 6 protinapadov, kar jim je bilo na koncu tudi usodno.

Naši so odlično začeli s postavo Oberdan, Walter Sosič, Čuk, Rauber in Daneu. Z dobro obrambo so predvsem onemogočili gostiteljem, da bi polovili odbite žoge in so tako v 3. minuti vodili s 6:2, minuto kasneje kar z 8:3. Domačini so se opogumili in se približali na dve točki, nakar so tudi povedli. Odtlej je sledil izenačen boj za vsako točko, ekipi sta se menjavali v vodstvu, a gostiteljem je uspelo skleniti prvi del s točko razlike. V tem delu je bil daleč najboljši na igrišču Robert Daneu, ki je dosegel kar 16 točk. Ob njem bi seveda omenili tudi Maura Čuka, ki je kot Daneu dosegel v samem prvem polčasu 16 točk in na koncu jih je zbral kar 32. Sicer pa je vse moštvo v tem delu pokazalo takšno zrelo in odločno igranje. Če naši ne

NADALJEVANJE NA 14. STRANI

V 8. kolu namiznoteniške A lige

Nerešljiva Enigma

MESSINA — Na gostovanju na Siciliji so igralka Krasa doživele tesen poraz (4:5) proti ekipi Enigma, torej je bil razplet povsem enak kot na srečanju v Zgoniku.

Branka Batinić je osvojila vse tri razpoložljive točke, v uvodu pa je za Kras povedla Tanja Ravbar z zmago proti Algerijevi. Prav slednja je nato pri stanju 4:4 premagala Alenko Obad in postavila končni izid.

V ženski B ligi pa je Kras Corium s 5:1 odpravil Karneid, a v moški C ligi so Krasovi fantje z istim izidom slavili zmago proti Recoaru Agostin.

Ženski smuk Walliserjevi

**Danes moški
veleslalom**
NA 14. STRANI

● Manjšine

NADALJEVANJE S 1. STRANI

avtonomiji in samostojnosti najbolj eklatantna. Ti kraji so do prve svetovne vojne bile sestavni del ruske carske države. Osamosvojili so se po oktobrski revoluciji. S paktom Hitler-Stalin so spet prišli v velikorusko državo, tokrat v Sovjetsko zvezo. Jezikovne in druge manjšinske pravice so ostale, v dežele pa se je v teh petdesetih letih priselilo veliko število sovjetskih državljanov ruske in drugih narodnosti. Ruščina je prišla izpodrivati domače jezike, ki so germanskega izvora. Domačini se niso zadovoljili s tem, da so bili dejansko podrejeni Moskvi, in da je njihova republiška avtonomija bila le na papirju. Prišlo je celo do razkola v vrstah komunistov, saj so nekateri ostali zvesti Komunistični partiji Sovjetske zveze, drugi pa so ustanovili republiško komunistično partijo.

Podobne težave so na Kavkazu in v Zakavkazju. Tu prihaja že več časa do velikih sporov med pripadniki raznih narodnosti. V zadnjih dneh je prišlo do neredov na meji z Iranom. Azeri bivajo v Sovjetski zvezi in v Iranu. V času druge svetovne vojne so sovjetske čete zasedle perzijski Azerbajdžan in ga hotele priključiti Sovjetski zvezi. To jim takrat ni uspelo. Sedaj pa so Azeri živeči v Iranu tisti, ki se hočejo polastiti sovjetskega Azerbajdžana.

Začuda tiho je v tem času v azijskih republikah Sovjetske zveze, kjer živijo desetine milijonov prebivalcev muslimanske vere, ki jih je v prejšnjih letih precej omamljala muslimanska propaganda prihajajoča iz Perzije.

Vsa ta dogajanja kažejo, da v več kot sedemdesetih letih od oktobrske revolucije do današnjih dni, v Sovjetski zvezi niso rešili manjšinskega vprašanja, še manj pa vprašanja avtonomije posameznih predelov največje države na svetu. Gorbačov se dobro zaveda nevarnosti, ki preti njegovim reformističnim težnjam, da bi se država lahko razkrojila pod udarci avtonomistov in manjšincev. Če bi se nevarnost stopnjevala, potem bi večjo moč dobili vsi tisti, ki so proti Gorbačovu, ki si žele, da bi vse ostalo pri starem, tako kot je bilo v časih Stalina in Brežnjeva. Zaradi tega je v teh dneh sovjetski predsednik ljudem v baltskih republikah obljubil vrsto novih pravic, istočasno pa dejal, da je proti vsakršnemu razbitju Sovjetske zveze.

Tudi na Zahodu ne bi bili zadovoljni, če bi prišlo do razkroja Sovjetske zveze. Ameriški predsednik Bush hoče na tem področju Gorbačovu pomagati. Nikomur ne koristi razkroj tako velike države kot je Sovjetska zveza. Vse to ne bi pomagalo razvoju miru v svetu, saj bi v tem primeru prišlo do novih žarišč spopada.

Naloga Gorbačova ni lahka. Prizadeva si, da bi v notranjosti države prišlo do večje demokratizacije in soodločanja ljudi. Med nasprotniki niso samo konservativci v državnem in partijskem aparatu. Dejanski nasprotniki njegove politike so tudi tisti, ki si prav od izvajanja njegove politike največ obetajo, avtohomisti in manjšinci.

Prav v tem tiči nevarnost in Gorbačova bomo zares označili za velikega politika če mu bo uspelo na miren način uresničiti svojo politiko tudi na tem področju.

● Razhajanja

NADALJEVANJE S 1. STRANI

karskim političnim sistemom bijejo bitke za stolčke med političnimi karieri, ki radi pozabljajo na ljudstvo. To pojasnilo pa je izpadlo kot nekakšna obramba pred napisi in gesli, ki jih je bil deležen v času svojega obiska v Litvi. Opozoril je namreč, da je položaj izredno zapleten in je zato nedopustljivo vsakršno popuščanje, ki bi lahko kompromitiralo prehod iz stalinizma in unitarizma k načrtovani politični decentralizaciji. Iste koncepte in načela je pozneje ponovil tudi predstavnik politbiroja Vadim Medvedev, ki je odgovoren za ideologijo, v teku tiskovne konference, za katero se je prvotno menilo, da jo bo vodil sam Gorbačov.

V teku včerajšnjega jutra so Mihaila Gorbačova sprejeli tudi vojaški poveljniki litovskega vojaškega okrožja. Vsebinsa srečanja ni javna, kaže pa, da je bila glavna tema pogovorov zahteva Sajudisa, da Moskva umakne svoje »okupacijske čete« iz litovskega območja. Že pred kakim mesecem je namreč predstavništvo litovske vlade predložilo, da bi vojaško letališče v Ščevlaju spremenili v civilno, tudi zato, ker Litva ni povezana z nobeno mednarodno letalsko progno.

FRN je v krizi, vojska pa je začasno prevzela oblast v Temišvaru

Romuni so prvi pregnali komunizem

Od včeraj je partija izven zakona

Množica je v Bukarešti navdušeno sprejela vest, da so odpravili KPR (Telefoto AP)

BUKAREŠTA — Z včerajšnjo odločitvijo vodstva Fronte narodne rešitve je postala Romunija prva vzhodnoevropska država, v kateri je oblast, pa čeprav začasna, postavila izven zakona komunistično partijo. Množica, ki je na ulicah dočkala uradno smrtno obsodbo KPR, je bučno ploskala Iliescu in njegovim sodelavcem, čeprav je še nekaj ur pred tem vpila, da morajo stran z njim.

V Romuniji je bil prehod iz togega komunističnega totalitarizma na demokratično zasnovano družbo najbolj težaven, sedaj pa bi se lahko izkazalo, da je bil tudi nepredvidljivo zahrbtn. Prav v Romuniji je namreč prišlo do izraza nekaj, kar ni bilo mogoče ugotoviti v bolj umirjenih »revolucijah« na evropskem Vzhodu. Le nekaj tednov po ustanovitvi Fronte narodne rešitve je že izbruhnila vojna za oblast znotraj organizacije same, obenem pa so prišle na dan globoka razhajanja med raznimi družbenopolitičnimi sestavinami te stranke, ki je dejansko ni.

Fronti narodne rešitve očitajo, da je še prekomunistična, da je v svoji sredi ohranila tudi take elemente, ki so bili vplivni tudi za časa Ceausesca, najbrž pa je v organizaciji le postala očitna

tista ideološka prelomnica, ki jo je trenutno zasenčila nujna po enotnem boju proti režimu. Že osebnosti na čelu FNR, začasni predsednik Iliescu, njegov namestnik Mazilu, premier Roman, in bivši disident Brucan, predstavljajo prav toliko variant novega romunskega političnega življenja. Oči prebivalstva so uprte v to skupino, zunanji opazovalci pa ugotavljajo, kako je bil Iliescu disident, ki je deloval v zatišju in skoraj na robu družbe, Mazilu pa je proti Ceausescu nastopal javno, kot na primer takrat, ko je na zasednjo OZN prebral nadvse kritično poročilo o conductorjevi notranji politiki.

To, kar najbolj zaskrblja zunanje opazovalce pa je možnost, da se v Romuniji ustvarijo vladne vrzeli, ki bi jih lahko zapolnila vojska. Čeprav v neznatni meri je do tega že prišlo v Temišvaru, kjer je vojska prevzela oblast, potem ko je predsednik krajevne Fronte narodne rešitve predal ostavko. Vojska naj bi si lastila oblast v tistem okraju vse do izvolitve novega zastopnika FRN, to je do konca prihodnjega tedna.

Neredi z žrtvami v Azerbajdžanu

MOSKVA — Sovjetska tiskovna agencija Tass spet poroča o hudih neredih v Azerbajdžanu. V glavnem mestu te republike, Bakuju, so se demonstracije sprevrgle v prave nered, ki so menda povzročili tudi nekaj mrtvih. Člani azerbajdžanske partije in vlade ter vojska so pozvali prebivalstvo k strpnosti, policija pa je aretirala nekaj sumljivih oseb. Do podobnih neredov je prišlo že pretekli teden, ko so Azerbajdžanci zahtevali odstop vlade, ki ni sposobna rešiti etničnega vprašanja v Gorskem Karabahu. Skupine skrajnežev pa so zahtevale tudi, da se iz Bakuja izselijo vsi pripadniki armenske etnije in napovedali, da bodo v obratnem primeru priredile pravi vojni pohod v Gorski Karabah.

Tudi iz Gruzije prihajajo zaskrbljujoče vesti. V Tbilisiju so gruzinski indpendentisti zasedli nekatera javna poslopja in začeli z gladovno stavko. Agencija Tass poroča, da je javni promet popolnoma ustavljen in da se v Tbilisiju ustanavlja odbor za neodvisnost Gruzije.

Koko nadomestiti z drugimi kulturami

LA PAZ — Bolivija, Kolumbija in Peru so že vnaprej zavrnili morebitni ameriški predlog, da bi vzpostavili na njihovih zračnih in pomorskih poteh ameriško radarsko kontrolo, da bi nevtralizirali trgovino z mamili. Na zasedanju v Santa Cruzu, katerega namen je pripraviti protimamiliški vrh, ki bi moral biti prihodnji mesec v Bogoti, so predstavniki treh držav sprejeli to skupno stališče, ki ga bodo obrazložili predsedniku Bushu.

Bolivija, Kolumbija in Peru se strinjajo s dejstvom, da je treba nasade koke nadomestiti z drugimi kulturami.

Med ameriškim vdorom padlo 526 Panamčanov

PANAMA — Uradno je v operaciji »pravična stvar«, ki jo je ameriški predsednik Bush sprožil, da bi končno ujel panamskega predsednika Noriega, padlo 526 Panamčanov. Ameriški viri pa trdijo, da je v vdoru padlo 23 oboroženih vojakov in trije civilisti.

Inštitut za sodno medicino v Panami je včeraj sporočil, da so registrirali 212 trupel civilistov in 314 trupel vojaških oseb. Največje število padlih je bilo v neposredni bližini poveljstva Noriegovih čet, ki so ga Američani bombardirali z lovskimi bombniki AC-5 in z oboroženimi helikopterji »cobra«. Iz neuradnih virov pa še vedno trdijo, da je bilo mrtvih vsaj 1200 ljudi.

V panamskem glavnem mestu pa je včeraj množica napadla rezidenco pe-

ruškega veleposlanika Guillerma Laraga Coxa, kjer sta našla zatočišče dva najvidnejša Noriegova sodelavca Gonzalo Gonzalez in Heracles Sucre Medina. Ob 17. uri je kakih demonstratorov vdrla na vrt rezidence perujskega diplomata in skušalo vdreti tudi v hišo. Posegle so ameriške oborožene sile in množico razgnale. Bush najbrž noče imeti še več sitnosti s svetovnim javnim mnenjem kot jih že ima zaradi operacije »pravična stvar«.

Iz ZDA medtem poročajo, da bodo Noriego verjetno v kratkem premestili v varnejši zapor, najbrž nekam v Georgio ali v Illinois. Premestitev je zahteval tožilec Myles Malmen med včerajšnjo sodno razpravo.

Danes popoldne bodo delegati izbrali novega tajnika MSI

RIMINI — Potek misovskega kongresa v Riminiju verno odraža krizo, ki je zajela to stranko po smrti njenega dolgoletnega voditelja Almiranteja. Fini in Rauti si delita naklonjenost delegatov in razprava se nadaljuje med občasnimi pretepi in stalnem zmerjanju. Oba kandidata nastopata dokaj suvereno, vendar se zavedata, da nimata zagotovljene večine ne eden ne drugi. Odločitev je najbrž padla to noč, ko je prišlo do zadnjih utrjujočih pogajanj med pristajali obeh kandidatov. Kljub brezkompromisnim izjavam kaže, da se Fini in Rauti, prav zato ker nista gotova glede izida volitev, posredno pogajata, da bi dosegli sporazum, s katerim bi bil volk sit in koza cela.

V teku včerajšnjega dne so zbirali podpise med 1480 delegati. Tajnik Fini je zbral točno 700 podpisov, njegov nasprotnik Rauti pa 819. Ker je matematika natančna veda, je vsota 1519, se pravi 39 podpisov več kot je kandidatov.

Kakorkoli že, danes bodo predstavili zaključne resolucije: prebrala jih bosta Rauti in Fini, nakar bo dosedanji tajnik Fini imel zaključni govor. V popoldanskih urah bodo volitve in takrat bomo vedli, kdo bo novi »duce«, ki bo popeljal fašistično ljudstvo do novih »zmag«.

Včeraj je spregovoril tudi poslanec Abbatangelo, ki ga dolžijo, da je odgovoren za pokol na vlaku 904. Delegati so ga navdušeno sprejeli.

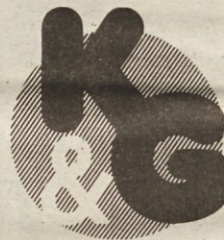
Visoki komisar Sica zavrača obtožbe rimskega pravdnika

RIM — Obtožbe, ki jih je rimski generalni pravdnik Mancuso izrekel na račun dela izrednega komisarja za boj proti mafiji Domànica Sica, so bile tudi včeraj v središču polemik rimskega sodstva. Sica je na očitke sicer reagiral, saj je dejal, da je delo, ki ga opravlja, v skladu z zakoni in pristojnostmi, ki jih uživa, pravdnik Mancuso pa se ni kar tako vdal. Obtožbe, ki so v slovesnem govoru ob odprtju sodnega leta izzvenele bolj splošno, je podkrepil z nekaterimi utemeljitvami. Predvsem je dejal, da je telefonsko prisluškovanje nezakonito dejanje in grobo vmešavanje v delo sodne policije, na dan pa je potegnil že ob-

ledelo afero o grozilnih pismih, ki so krožila po palermški sodni palači.

Rimsko državno pravdnništvo je včeraj skušalo na neboleč način pojasniti, da se izredni komisar nikako ne vmešava v delo sodstva. Dokazi, da se v palermški sodni palači res skriva nekdo, ki meša štrene sodnikom, so bili neizpodbitni, pravdnništvo se je nanašalo predvsem na prstne odtise, za katere je prav Sica odredil podrobno znanstveno analizo, po čudnem naključju pa je nato prišlo do napake, zaradi katere je ni bilo več mogoče opraviti. Komisar Sica pa menda nima s to napako nobene zveze, saj s tem, da ni član sodne policije, ni imel vpogleda v preiskovalne dokumente.

KONFEKCIJE

OPČINE - Narodna ul. 71 - Tel. 214269

SEZONSKA RAZPRODAJA
PRI VSEH ARTIKLIH

POSEBNI POPUSTI PRI VOLNI

obv. občini 9/1/90

Krznarstvo

Pelliccerie Alberti

Naša
dolgoletna
tradicija
vedno
na razpolago
klientom

TRST — Ul. delle Torri 2
Tel. (040) 64703

CASSA RURALE ED ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE

HIRANILNICA IN POSOJILNICA
OPČINE - TRST

OBVEŠČAMO vse cenjene stranke, da smo

BANCOMAT

nastavili

k novemu sedežu, Narodna ulica 55

Tvoja domača banka

OPČINE — Ul. Ricreatorio 2 — Tel. 21491

Pogovor s Silvanom Sauom o delu v Uniji Italijanov

Prenova unije, volitve, gospodarsko delovanje

Silvano Sau

KOPER — Minulega leta se bodo v vrstah italijanske narodnostne skupnosti na območju Istre in Reke še dolgo spominjali. Bilo je izredno razgibano in ustvarjalno, četudi do večjih sprememb v narodnosti sami ni prišlo.

Osnovna organizacija Unija Italijanov je praznovala 45. letnico; v drugi polovici leta so slovesno obeležili četrto stoletja dolgo plodno sodelovanje z Ljudsko univerzo v Trstu; septembrsko predsedniško srečanje v Istri ostaja zgodovinski dogodek; z dopolnili k slovenski ustavi pa so pravice dela italijanske avtohtone narodnostne skupnosti, ki živi v tej republiki, bogatejše. O vseh teh vprašanjih smo se pogovarjali s predsednikom Unije Silvanom Sauom.

Ta naš mali svet se hito spreminja, prihaja do pravih političnih tektonskih premikov in padajo še do večraj nedotakljive trdnjave tudi v naši bližini in pri nas doma. Kako na vse to gledate v italijanski narodnostni skupnosti?

»Z optimizmom! Končno nastaja svobodna, demokratična Evropa, ki bo stopila na mirno pot proti letu 2000. Italijanska skupnost seveda ne more živeti izven evropskega dogajanja, prav tako ne izven vsega, kar se spreminja v Jugoslaviji! Ukrepj zvezne

vlade vlivajo optimizma! Končno smo na začetku konca hude gospodarske, politične in družbene krize, ki je že predolgo razdejala Jugoslavijo.»

Do korenitih sprememb v narodnostnih vrsteh sicer ni prišlo ali vendar! Minulo leto je bilo, po podobnem predhodnem, znova izredno razgibano. Ali tudi uspešno?

»Bilo je plodno leto! V narodnostnih vrstah in naši osrednji organizaciji pa je do temeljitih sprememb prišlo že prej, tako da nismo čakali na rešitev domače krize ali na razplete v vzhodni Evropi. Razprava o pluralizmu se je začela razmeroma zgodaj; prizadevali smo si oblikovati tako organizacijo narodnosti, v kateri bomo zadovoljevali vse naše interese. To nam omogočajo dopolnila k slovenski ustavi, pred nami so splošne volitve in letos tudi volitve v italijanski skupnosti.»

Kako po preteku nekaj mesecev danes ocenjujete sadove septembrskih pogovorov med predsednikoma vlad Italije in Jugoslavije Andreottija in Markovića v Istri ter srečanje s predstavnikmi narodnosti?

»Srečanje smo ocenili kot zgodovinsko, ne le za Italijane v Istri in na Reki, temveč za celotno regijo. Med rezultate zagotovo sodi izredna skrb Italije za ureditev jugoslovanskih razmer - spominjam naj na italijansko podporo Jugoslaviji v mednarodnem prostoru. Pred kratkim pa smo na ravni tržaške pokrajine in obalno kraške regije ustanovili konzulto za reševanje skupnih vprašanj kot so ekologija, turizem, gospodarstvo in narodnostna problematika.»

Ob priložnosti ste dejali, da je možnost za sodelovanje z matično Italijo, vaših želja in potreb, še veliko. Uradna vez preko tržaške Ljuske univerze je stara 25 let. Koliko je tu novega?

»Želja in potreba je res še veliko! Med njimi tudi ta, da bi nas Italija sprejela kot nosilca lastnih interesov. Stiki s tržaško univerzo se širijo na stike z italijanskim zunanjim ministrom, s pokrajino Veneto in drugimi v obmejnem prostoru. Italijanska manjšina želi postati del italijanskega kulturnega prostora, tako, kot je slovenska narodnostna skupnost v Italiji sestavni del slovenskega.»

Kako se urisnujejo lanski obetavnosti gospodarski načrti koprski Aegide in BICa?

»Težko je začeti čez noč! Pomembno je graditi z zaupanjem in upanjem, da bo s koncem domače gospodarske kri-

ze možnost tudi za gospodarsko delovanje italijanske skupnosti. Aegida in BIC sta pomembna projekta, podpis pogodbe med njima ob prisotnosti predsednikov Andreottija in Markovića pa zagotovo spodbudna. Začeti je treba s konkretnimi programi, pri čemer potrebujemo pomoč obeh republik Slovenije in Hrvaške, pri čemer potrebujemo pomoč obeh republik Slovenije in Hrvaške, celotne narodnostne skupnosti in zlasti matične Italije.

Unija Italijanov je bila lani stara 45 let. Novi časi in drugačne razmere terjajo tudi njeno prenovo? Kakšno?

»Želimo organizacijo, ki ne bo obšla sprememb v Jugoslaviji: tako ne moremo biti organizacija v neki drugi politični organizaciji. Želimo biti družbena organizacija, ki bo vključevala vse naše interese: politične, gospodarske, kulturne in druge. Zagotoviti bomo morali tudi pluralizem, ki obstoja znotraj narodnosti, zatem teritorialno razdejanost in predvsem vse konkretne interese. Prenovljena Unija bo morala slehernemu pripadniku italijanske skupnosti omogočiti polno identifikacijo!«

Čakajo nas volitve, s celo vrsto novosti tudi za obe avtohtoni narodnostni skupnosti v Sloveniji: Madžare v Pomurju in Italijane na Obali. Kako se pripravljate nanje?

»Prihodnje volitve so za nas izredno pomembne - mislim predvsem na Slovenijo, kjer imamo ustavno zagotovljena mesta v vseh organiziranih odločanjih: od republiške, do obalne in treh občinskih skupščin. Izbrati bomo morali predstavnike, ki bodo prispevali uspešnemu delu teh teles in uresničevanju našega razvoja.

Pogovor sva začela z razmišljanjem o spremembah v tem času in prostoru. Kaj pravite, nenazadnje tudi kot delegat Slovenije v zveznem skupščinskem zboru, kako se bo izteklo to jugoslovansko »vrenje«?

»Ocenjujem, da gre na prihodnost vendarle gledati z optimizmom. Markovičev program je nesporno postavil temelje izhoda iz krize. Ne takoj, vendar gre za osnove, ki omogočajo Jugoslaviji pot med evropske države. Upajmo, da jugoslovanske politične sile ne bodo zamudile to, morda zadnjo priložnost za nas in s tem tudi priložnost za prvi korak v evropsko skupnost, ki nam pomeni svobodo, demokracijo in blagostanje.«

MIRJAM MUŽENIČ

Gospodarski dopis iz Slovenije

Kdo bo krmar

V vseh republikah se v teh dneh predsednik zvezne vlade seznaja s tem, kaj posamezna vodstva mislijo o njegovih dozdašnjih protinflacijskih ukrepih, zlasti pa, ali bodo podprla njegove nove reformne namere. Hkrati pa seveda deli nauke. Eden od njih je ta, da naj nikogar ne pošiljajo v Beograd po državni denar, ker ga nihče ne bo dobil iz državne tiskarne denarja. Drugi je ta, da naj nikar ne pošiljajo množic nezadovoljnih ljudi v Beograd, ker za njihov slab socialni položaj ni kriva zvezna vlada in njeni najnovejši gospodarski ukrepi (zlasti zamrznitev plač). Posamezna vodstva naj kar začnejo sama pometati pred svojim pragom. Vendar niso bili socialni nemiri tisti, ki so Markovića poslali na pot. Zdi se, da hoče Marković predvsem otipati, kje mora bolj poprijeti, kaj mora še bolj utemeljiti, s čem mora pohiteti, kje je največja nevarnost, da bodo začeli njegov program podirati.

Spoznal je, da njegovega reformatorskega programa nihče ne odklanja, vendar pa ga tudi nihče ne podpira brez zadržkov. Vsako vodstvo ima seveda svoje zamisli in interese, zaradi razmer v državi pa mora vsako vodstvo tudi igrati svojo politično igrjo, ki se mora sestojati iz podpore novemu programu in iz zadržanosti do nekaterih nameranih potez. Prav zaradi takih političnih iger ne bi smeli presenečati vratolomni zasuki, ki smo jim priča te dni. Srbija je na primer naredila kar precejšen premet, ko nikakor ni hotela podpreti programa konvertibilnega dinarja, zdaj pa odločno podpira predloge zvezne vlade za spremembo ustave, ki - kot trdi vlada - so nujne, če hočemo speljati protinflacijski program. Podprli so torej ukrepe za program, katerega pa sicer podpirajo. V Sloveniji se je zgodilo obratno: ne podpirajo ustavnih sprememb, ki naj bi jih sprejeli zato, da bi program stekel.

Absurdnost je samo navidezna in tudi ni (zgolj) posledica spekulativnih političnih iger. Neskladnost je nastala zato, ker je bil narejen precejšen korak naprej. Vladni gospodarski program je izrazito odprt, liberalen, deregulacijski. Hoče upeljati podobne gospodarske razmere, kot veljajo v za-

hodnih tržnih gospodarskih sistemih, ali pa se tem razmeram vsaj približati. Sam program pa se je skupaj z vsemi svojimi značilnostmi novega socializma (do katerega naj bi se dokopali z gospodarskim programom, kot trdi Marković) znašel v povsem svojevrsno oblikovanem prostoru. Za ta prostor je značilno, da politično še ni dovolj odprt. Druga izredno pomembna značilnost pa je, da tudi lastninsko ni dovolj pisan, da posamezne lastnine med seboj še niso enakovredne.

Vsi socializmi so se zrušili zaradi tega, ker niso priznavali trojne civilizacijskega dosežka: trga, političnega pluralizma in pluralizma lastnin. Jugoslavija ne bo mogla napredovati, če ne bosta zagotovljena tudi ostala dva pogoja: političen in lastninski. Oba pogoja nista izpolnjena zaradi dogmatizma vladajoče ideologije, ki sicer najbrž ne more doseči, da bi se kolo obrnilo nazaj v boljševisko državo, lahko pa s svojo počasnostjo, zadrževanjem reform, ki bi jih morala pravzaprav sama sprožiti, in s svojimi političnimi igrami zavre zdajšnji gospodarski program. Kdor pa bo program zavrl, ta ima veliko možnost, da bo odstranil zdajšnjo vlado, ker bo upočasnitev prinesla visoko inflacijo.

Ker vladajoča politika še ni zmožna hitrega preskoka, vladi pa čas ni zaveznik, bi morala sama vlada pospešiti proces političnih reform in sprememb lastninskega družbenega temelja. Sliši se sicer nekoliko čudno, da naj vlada pospeši politične spremembe, toda znašla se je v položaju, ko bi to morala narediti, sicer se bo s svojim programom znašla pred zidom. Njen program bi odločno podprli napredni deli politike, konservativni pa bi se moral še bolj umikati. To bi bilo najbrž pomembnejše, kot pa predlagati take ustavne spremembe, ki hočejo centralizirati nekatere upravne funkcije, zdaj razpršene po državi in republikah. Taki predlogi za centralizacijo posameznih upravnih zadev (ki so za »normalne« države najbrž povsem normalni), bi bili ob hkratnem predlaganju političnih sprememb bolj sprejemljivi, da, celo nujni.

JOŽE PETROVIČ

Nov sporazum med Deželo in Univerzo

VIDEM — Predsednik deželne odbora Biasutti in rektor videmske univerze Frilli sta včeraj v Vidmu podpisala drugi del konvencije med Deželo in videmsko univerzo za delovanje videmske univerzitetne klinike v letu 1990. Dokument, ki predvideva število novih postelj, službe, ki jih bo treba uvesti itd. predstavlja nadaljnji korak na poti jasnih odnosov v perspektivi vedno aktivnejšega sodelovanja med univerzitetnimi infrastrukturami in videmsko bolnico, je dejal Biasutti. Sicer pa so kronika teh dni težave, v katerih se nahaja medicinska fakulteta, stališča študentov in Krajevne zdravstvene enote.

Naj še dodamo, da je inženirska fakulteta videmske univerze včeraj praznovala 10 let delovanja.

»Protiustavne grožnje koroških politikov«

CELOVEC — Najnovejša razsodba ustavnega sodišča, da mora vsak otrok imeti po vsej Koroški možnost, do dvojezičnega elementarnega pouka, je očitno še vedno hud trn v peti vsem koroškim politikom. Tako je koroški deležni glavar Jörg Haider po prvi seji koroške deželne vlade v torek med drugim naznanil, da bi utegnilo priti do zožitve doslej veljavnega dvojezičnega ozemlja, da bi »s formalno interpretacijo razsodbe ustavnega sodišča« lahko preprečili pravico do dvojezičnega pouka vsem tistim, ki npr. z jezikovnim izpitom ne morejo dokazati, da imajo slovenski materin jezik, v ostalem pa da o tem »nima razpravljati Koroška, temveč zvezna vlada. Ta pa da bi morala najti zakonodajo za vse manjšine, ki živijo v Avstriji, tudi za tiste, ki so se v novejšem času priselili.«

Seveda je ta izjava Haiderja ostro odklonila: tajnik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm je v tiskovni izjavi ugotovil, da »je vsakršna omejevalna interpretacija razsodbe ustavnega sodišča, kakršno zdaj podaja deželni glavar Haider, že na podlagi razsodbe same protustavna. Manjšin in razsodb ustavnega sodišča ni mogoče po mili volji interpretirati.«

Sturm je v tem sklopu ugotovil, da sta naseljitveno področje slovenske narodne skupnosti že izčrpno formulirala ustavno sodišče s svojo razsodbo leta 1981 ter tudi prejšnji vodja koroške ustavne službe dr. Unkart. Po teh definicijah pa obsega naseljitveno področje koroških Slovencev pač politične okraje Velikovec, Celovec-dežela, Beljak-dežela in Šmohor ter statutarne mesti Celovec in Beljak!

Sturm je spomnil tudi na to, da je celo deželna vlada sama govorila v stališču za ustavno sodišče o »avtohtonom naseljitvenem ozemlju« in poleg tega odklonila vsakršne »središnje šole«. Zato torej o kaki zožitvi dvojezičnega ozemlja, ki bi sledila iz razsodbe ustavnega sodišča ne more biti govora.

Nadalje je tajnik ZSO izpostavil, »da razsodba ustavnega sodišča iz leta 1987 izrecno poudarja, da je priznavanje k narodni skupnosti svobodno. To med drugim sledi tudi iz državne pogodbe. Zato je tudi grožnja deželne glavarja Haiderja, da bi morali k dvojezičnemu pouku prijavljeni otroci najprej položiti še izpit o znanju jezika, protustavna. Sedmi člen državne pogodbe - ki je del ustave - nadvomno določa, da ima vsak otrok - če je to volja za vzgojo pristojnih - pravico do dvojezičnega pouka.« Sturm pa je tudi najavil, da bo v primeru, da bi deželna vlada restriktivno izvajala razsodbo ustavnega sodišča, prišlo do vrste novih pritožb pri ustavnem sodišču.

Tudi tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev mag. Marjan Pipp je zavrnil vsakršen poskus napačne interpretacije razsodbe ustavnega sodišča. K Haiderjevi napovedi jezikovnih izpitov je dostavil, da »bi se tako ureditev približala nacionalsocialistični zakonodaji in da bi bila v Evropi brez enakega primera.« V ostalem pa da je očitno tako, »da v času brez konfliktov pač Haider ustvarja nove. Prav ta razvoj pa bi moral biti tudi povod za narodno skupnost, da zavzame ofenzivno pozicijo.«

ANDREJ MOHAR

V Trstu razstava o civilni zaščiti v skupnosti A-J

TRST — Deželna uprava F-JK je v dogovoru s tržaško velesojemsko ustanovo in v koordinaciji delovne skupine o zaščiti proti nevarnostem v delovni skupnosti Alpe-Jadran sklenila prirediti razstavo »Protarec '90« o opremini za civilno zaščito, za varstvo okolja in nasploh za ekologijo. Razstavo bodo priredili v velesojemskih prostorih v Trstu in sicer od 27. do 31. marca. Razstavljena bo najbolj raznovrstna in sodobna oprema, ki jo proizvaja podjetja z območja delovne skupnosti A-J. Pristojni deželni odbornik Di Benedetto je pobudo zelo pozitivno ocenil, saj bodo na razstavi razstavljena najsoodnejša oprema, kar bo predvsem važno za javne in zasebne operaterje, ki delujejo v tem sektorju na območju Alpe-Jadrana.

F-JK se bo predstavila tudi v Londonu

TRST — Tudi Furlanija-Juljska krajina bo sodelovala na razstavi »Grand Tour of Italy«, ki bo meseca septembra v veleblagovnici Harrod's v Londonu. Le-ta je po vsem svetu znana po svoji rafiniranosti razstav in širokega izbora artiklov, ki so v ponudbi zelo številni klienteli, ne samo londonski, ampak tudi mednarodni, ki se vsak dan mudi v glavnem mestu države. Podpredsednik deželne vlade Francescutto se je tudi v svojstvu pristojnega odbornika že sestel s prvo skupino promocijskih ustanov iz naše dežele, da bi preveril zanimanje proizvajalcev za to pobudo. V naslednjih dneh bodo sledila še druga srečanja, na katerih bo treba skleniti, tudi z prireditelji, s katerimi proizvođač se bo F-JK predstavila v Londonu.

V Červinjanu KD ni sprejela Francoviga

ČERVINJAN — V tem kraju Spodnje Furlanije ljudje v teh dneh zelo komentirajo odločitve vodstva tamkajšnje demokristjanske sekcije, da ne sprejme v svoje vrste inženirja Leopolda Francoviga, domačega podjetnika in dolgoletnega krajevnega politika.

Inž. Francovig je štiri desetletja bil komunist. Sodeloval je tudi v protifašističnem boju, takrat se je spoprijateljil s slovenskimi partizani. V kasnejših letih je imel precej poslovnih stikov z jugoslovanskimi podjetji. Veliko prijatelj je imel čez mejo. Bil je dolgo vrsto let pokrajinski svetovalec v Vidmu in načelnik tamkajšnje komunistične svetovalske skupine. Bil je tudi več let župan v Červinjanu na čelu koalicije med komunisti in socialisti. Poznali so ga kot zelo odločnega in sposobnega človeka. Na začetku osemdesetih let se je sprl s krajevnim komunističnim vodstvom in izstopil iz KPI. To je takrat naredil s skrajno levčarskih pozicij. Politično je ostal osamljen. Kasneje je hotel vstopiti v socialistično stranko, tamkajšnji voditelj PSI pa ga niso sprejeli. Sedaj pa se je hotel včlaniti v demokristjansko stranko. Njegovo prošnjo sta podprla predsednik deželne vlade Biasutti in bivši senator Toros, njegov politični boter pa je bil deželni svetovalec KD Oscarre Lepre. Prejšnji večer pa je červinjansko vodstvo demokristjanske stranke, ki je sicer zelo blizu Biasuttijevim pozicijam, z enajstimi glasovi proti dvema zavrnili Francovigovo prošnjo za vpis v KD.

MANUFAKTURA PODOBNIK

OPČINE

Velike modne firme tudi za
velike postave
velike priložnosti s

POPUSTI

DO 50%

obv. občini 9/1/90

● Manjšine

NADALJEVANJE S 1. STRANI

avtonomiji in samostojnosti najbolj eklatantna. Ti kraji so do prve svetovne vojne bile sestavni del ruske carske države. Osamosvojili so se po oktobrski revoluciji. S paktom Hitler-Stalin so spet prišli v velikorusko državo, tokrat v Sovjetsko zvezo. Jezikovne in druge manjšinske pravice so ostale, v dežele pa se je v teh petdesetih letih priselilo veliko število sovjetskih državljanov ruske in drugih narodnosti. Ruščina je pričela izpodrivati domače jezike, ki so germanskega izvora. Domačini se niso zadovoljili s tem, da so bili dejansko podrejeni Moskvi, in da je njihova republiška avtonomija bila le na papirju. Prišlo je celo do razkola v vrstah komunistov, saj so nekateri ostali zvesti Komunistični partiji Sovjetske zveze, drugi pa so ustanovili republiško komunistično partijo.

Podobne težave so na Kavkazu in v Zakavkazju. Tu prihaja že več časa do velikih sporov med pripadniki raznih narodnosti. V zadnjih dneh je prišlo do neredov na meji z Iranom. Azeri bivajo v Sovjetski zvezi in v Iranu. V času druge svetovne vojne so sovjetske čete zasedle perzijski Azerbajdžan in ga hotele priključiti Sovjetski zvezi. To jim takrat ni uspelo. Sedaj pa so Azeri živeli v Iranu tisti, ki se hočejo polastiti sovjetskega Azerbajdžana.

Začuda tiho je v tem času v azijskih republikah Sovjetske zveze, kjer živijo desetine milijonov prebivalcev muslimanske vere, ki jih je v prejšnjih letih precej omamljala muslimanska propaganda prihajajoča iz Perzije.

Vsa ta dogajanja kažejo, da v več kot sedemdesetih letih od oktobrske revolucije do današnjih dni, v Sovjetski zvezi niso rešili manjšinskega vprašanja, še manj pa vprašanja avtonomije posameznih predelov največje države na svetu. Gorbačov se dobro zaveda nevarnosti, ki preti njegovim reformističnim težnjam, da bi se država lahko razkrojila pod udarci avtonomistov in manjšincev. Če bi se nevarnost stopnjevala, potem bi večjo moč dobili vsi tisti, ki so proti Gorbačovu, ki si žele, da bi vse ostalo pri starem, tako kot je bilo v časih Stalina in Brežnjeva. Zaradi tega je v teh dneh sovjetski predsednik ljudem v baltskih republikah obljubil vrsto novih pravic, istočasno pa dejal, da je proti vsakršnemu razbitju Sovjetske zveze.

Tudi na Zahodu ne bi bili zadovoljni, če bi prišlo do razkroja Sovjetske zveze. Ameriški predsednik Bush hoče na tem področju Gorbačovu pomagati. Nikomur ne koristi razkroj tako velike države kot je Sovjetska zveza. Vse to ne bi pomagalo razvoju miru v svetu, saj bi v tem primeru prišlo do novih žarišč spopada.

Naloga Gorbačova ni lahka. Prizadeva si, da bi v notranjosti države prišlo do večje demokratizacije in soodločanja ljudi. Med nasprotniki niso samo konservativci v državnem in partijskem aparatu. Dejanski nasprotniki njegove politike so tudi tisti, ki si prav od izvajanja njegove politike največ obetajo, avtohomisti in manjšinci.

Prav v tem tiči nevarnost in Gorbačova bomo zares označili za velikega politika če mu bo uspelo na miren način uresničiti svojo politiko tudi na tem področju.

● Razhajanja

NADALJEVANJE S 1. STRANI

karskim političnim sistemom bijejo bitke za stolčke med političnimi karieri, ki radi pozabljajo na ljudstvo. To pojasnilo pa je izpadlo kot nekakšna obramba pred napisi in gesli, ki jih je bil deležen v času svojega obiska v Litvi. Opozoril je namreč, da je položaj izredno zapleten in je zato nedopustljivo vsakršno popuščanje, ki bi lahko kompromitiralo prehod iz stalinizma in unitarizma k načrtovani politični decentralizaciji. Iste koncepte in načela je pozneje ponovil tudi predstavnik politburoja Vadim Medvedev, ki je odgovoren za ideologijo, v teku tiskovne konference, za katero se je prvotno menilo, da jo bo vodil sam Gorbačov.

V teku včerajšnjega jutra so Mihaila Gorbačova sprejeli tudi vojaški poveljniki litovskega vojaškega okrožja. Vsebinsa srečanja ni javna, kaže pa, da je bila glavna tema pogovorov zahteva Sajudisa, da Moskva umakne svoje »okupacijske čete« iz litovskega območja. Že pred kakim mesecem je namreč predstavništvo litovske vlade predložilo, da bi vojaško letališče v Ščevlaju spremenili v civilno, tudi zato, ker Litva ni povezana z nobeno mednarodno letalsko progjo.

FRN je v krizi, vojska pa je začasno prevzela oblast v Temišvaru

Romuni so prvi pregnali komunizem

Od včeraj je partija izven zakona

Množica je v Bukarešti navdušeno sprejela vest, da so odpravili KPR (Telefoto AP)

BUKAREŠTA — Z včerajšnjo odločitvijo vodstva Fronte narodne rešitve je postala Romunija prva vzhodnoevropska država, v kateri je oblast, pa čeprav začasna, postavila izven zakona komunistično partijo. Množica, ki je na ulicah dočkala uradno smrtno obsodbo KPR, je bučno ploskala Iliescu in njegovim sodelavcem, čeprav je še nekaj ur pred tem vpila, da morajo stran z njim.

V Romuniji je bil prehod iz togega komunističnega totalitarizma na demokratično zasnovano družbo najbolj težaven, sedaj pa bi se lahko izkazalo, da je bil tudi neprevidljivo zahrbtn. Prav v Romuniji je namreč prišlo do izraza nekaj, kar ni bilo mogoče ugotoviti v bolj umirjenih »revolucijah« na evropskem Vzhodu. Le nekaj tednov po ustanovitvi Fronte narodne rešitve je že izbruhnila vojna za oblast znotraj organizacije same, obenem pa so prišle na dan globoka razhajanja med raznimi družbenopolitičnimi sestavinami te stranke, ki je dejansko ni.

Fronti narodne rešitve očitajo, da je še prekomunistična, da je v svoji sredi ohranila tudi take elemente, ki so bili vplivni tudi za časa Ceausesca, najbrž pa je v organizaciji le postala očitna

tista ideološka prelomnica, ki jo je trenutno zasenčila nuja po enotnem boju proti režimu. Že osebnosti na čelu FNR,časni predsednik Iliescu, njegov namestnik Mazilu, premier Roman, in bivši disident Brucan, predstavljajo prav toliko variant novega romunskega političnega življenja. Oči prebivalstva so uprte v to skupino, zunanji opazovalci pa ugotavljajo, kako je bil Iliescu disident, ki je deloval v zatišju in skoraj na robu družbe, Mazilu pa je proti Ceausescu nastopal javno, kot na primer takrat, ko je na zasednji OZN prebral nadvse kritično poročilo o conductorjevi notranji politiki.

To, kar najbolj zaskrblja zunanje opazovalce pa je možnost, da se v Romuniji ustvarijo vladne vrzeli, ki bi jih lahko zapolnila vojska. Čeprav v neznatni meri je do tega že prišlo v Temišvaru, kjer je vojska prevzela oblast, potem ko je predsednik krajevnega Fronte narodne rešitve predal ostavko. Vojska naj bi si lastila oblast v tistem okraju vse do izvolitve novega zastopnika FRN, to je do konca prihodnjega tedna.

Neredi z žrtvami v Azerbajdžanu

MOSKVA — Sovjetska tiskovna agencija Tass spet poroča o hudih neredih v Azerbajdžanu. V glavnem mestu te republike, Bakuju, so se demonstracije sprevrgle v prave nered, ki so menda povzročili tudi nekaj mrtvih. Člani azerbajdžanske partije in vlade ter vojska so pozvali prebivalstvo k strpnosti, policija pa je aretirala nekaj sumljivih oseb. Do podobnih neredov je prišlo že pretekli teden, ko so Azerbajdžanci zahtevali odstop vlade, ki ni sposobna rešiti etničnega vprašanja v Gorskem Karabahu. Skupine skrajnežev pa so zahtevale tudi, da se iz Bakuja izselijo vsi pripadniki armenske etnije in napovedali, da bodo v obratnem primeru priredile pravi vojni pohod v Gorski Karabah. Tudi iz Gruzije prihajajo zaskrbljujoče vesti. V Tbilisiju so gruzinski independentisti zasedli nekatera javna poslopja in začeli z gladovno stavko. Agencija Tass poroča, da je javni promet popolnoma ustavljen in da se v Tbilisiju ustanavlja odbor za neodvisnost Gruzije.

Koko nadomestiti z drugimi kulturami

LA PAZ —* Bolivija, Kolumbija in Peru so že vnaprej zavrnili morebitni ameriški predlog, da bi vzpostavili na njihovih zračnih in pomorskih poteh ameriško radarsko kontrolo, da bi nevtralizirali trgovino z mamilami. Na zasedanju v Santa Cruzu, katerega namen je pripraviti protimamiliški vrh, ki bi moral biti prihodnji mesec v Bogoti, so predstavniki treh držav sprejeli to skupno stališče, ki ga bodo obrazložili predsedniku Bushu. Bolivija, Kolumbija in Peru se strinjajo s dejstvom, da je treba nasade koke nadomestiti z drugimi kulturami.

Med ameriškim vdorom padlo 526 Panamčanov

PANAMA — Uradno je v operaciji »pravična stvar«, ki jo je ameriški predsednik Bush sprožil, da bi končno ujel panamskega predsednika Noriega, padlo 526 Panamčanov. Ameriški viri pa trdijo, da je v vdoru padlo 23 ameriških vojakov in trije civilisti. Inštitut za sodno medicino v Panami je včeraj sporočil, da so registrirali 212 trupel civilistov in 314 trupel vojaških oseb. Največje število padlih je bilo v neposredni bližini poveljstva Noriegovih čet, ki so ga Američani bombardirali z lovskimi bombniki AC-5 in z oboroženimi helikopterji »cobra«. Iz neuradnih virov pa še vedno trdijo, da je bilo mrtvih vsaj 1200 ljudi. V panamskem glavnem mestu pa je včeraj množica napadla rezidenco per-

ruškega veleposlanika Guillerma Laraga Coxa, kjer sta našla zatočišče dva najvidnejša Noriegova sodelavca Gonzalo Gonzalez in Heracles Sucre Medina. Ob 17. uri je kakih demonstrantov vdrla na vrt rezidence perujskega diplomata in skušala vdreti tudi v hišo. Posegle so ameriške oborožene sile in množico razgnale. Bush najbrž noče imeti še več sitnosti s svetovnim javnim mnenjem kot jih že ima zaradi operacije »pravična stvar«. Iz ZDA medtem poročajo, da bodo Noriego verjetno v kratkem premestili v varnejši zapor, najbrž nekam v Georgio ali v Illinois. Premestitev je zahteval tožilec Myles Malmen med včerajšnjo sodno razpravo.

Danes popoldne bodo delegati izbrali novega tajnika MSI

RIMINI — Potek misovskega kongresa v Riminiju verno odraža krizo, ki je zajela to stranko po smrti njenega dolgoletnega voditelja Almiranteja. Fini in Rauti si delita naklonjenost delegatov in razprava se nadaljuje med občasnimi pretepi in stalnem zmerjanju. Oba kandidata nastopata dokaj suvereno, vendar se zavedata, da nimata zagotovljene večine ne eden ne drugi. Odločitev je najbrž padla to noč, ko je prišlo do zadnjih utrjavajočih pogajanj med pristajši obeh kandidatov. Kljub brezkompromisnim izjavam kaže, da se Fini in Rauti, prav zato ker nista gotova glede izida volitev, posredno pogajata, da bi dosegli sporazum, s katerim bi bil volk sit in koza cela. V teku včerajšnjega dne so zbirali podpise med 1480 delegati. Tajnik Fini je zbral točno 700 podpisov, njegov nasprotnik Rauti pa 819. Ker je matematika natančna veda, je vsota 1519, se pravi 39 podpisov več kot je kandidatov. Kakorkoli že, danes bodo predstavili zaključne resolucije: prebrala jih bosta Rauti in Fini, nakar bo dosedanji tajnik Fini imel zaključni govor. V popoldanskih urah bodo volitve in takrat bomo vedli, kdo bo novi »duce«, ki bo popeljal fašistično ljudstvo do novih »zmag«.

Včeraj je spregovoril tudi poslanec Abbatangelo, ki ga dolžijo, da je odgovoren za pokol na vlaku 904. Delegati so ga navdušeno sprejeli.

Visoki komisar Sica zavrača obtožbe rimskega pravdnika

RIM — Obtožbe, ki jih je rimski generalni pravdnik Mancuso izrekel na račun dela izrednega komisarja za boj proti mafiji Doménica Sice, so bile tudi včeraj v središču polemik rimskega sodstva. Sica je na očitke sicer reagiral, saj je dejal, da je delo, ki ga opravlja, v skladu z zakoni in pristojnostmi, ki jih uživa, pravdnik Mancuso pa se ni kar tako vdal. Obtožbe, ki so v slovesnem govoru ob odprtju sodnega leta izzvenele bolj splošno, je podkrepil z nekaterimi utemeljitvami. Predvsem je dejal, da je telefonsko prisluškovanje nezakonito dejanje in grobo vmešavanje v delo sodne policije, na dan pa je potegnil že ob-

ledelo afero o grozilnih pismih, ki so krožila po palermški sodni palači. Rimsko državno pravdnništvo je včeraj skušalo na neboleč način pojasniti, da se izredni komisar nikako ne vmešava v delo sodstva. Dokazi, da se v palermški sodni palači res skriva nekdo, ki meša štrene sodnikom, so bili neizpodbitni, pravdnništvo se je nanašalo predvsem na prstne odtise, za katere je prav Sica odredil podrobno znanstveno analizo, po čudnem naključju pa je nato prišlo do napake, zaradi katere je ni bilo več mogoče opraviti. Komisar Sica pa menda nima s to napako nobene zveze, saj s tem, da ni član sodne policije, ni imel vpogleda v preiskovalne dokumente.

KONFEKCIJE

OPČINE - Narodna ul. 71 - Tel. 214269

SEZONSKA RAZPRODAJA
PRI VSEH ARTIKLIH

POSEBNI POPUSTI PRI VOLNI

obv. občini 9/1/90

Krznarstvo

Pelliccerie Alberti

Naša
dolgoletna
tradicija
vedno
na razpolago
klientom

TRST — Ul. delle Torri 2
Tel. (040) 64703

CASSA RURALE ED ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE

HIRANILNICA IN POSOJILNICA
OPČINE - TRST

OBVEŠČAMO vse cenjene stranke, da smo

BANCOMAT

nastavili

k novemu sedežu, Narodna ulica 55

Tvoja domača banka

OPČINE — Ul. Ricreatorio 2 — Tel. 21491

Pogovor s Silvanom Sauom o delu v Uniji Italijanov

Prenova unije, volitve, gospodarsko delovanje

Silvano Sau

KOPER — Minulega leta se bodo v vrstah italijanske narodnostne skupnosti na območju Istre in Reke še dolgo spominjali. Bilo je izredno razgibano in ustvarjalno, četudi do večjih sprememb v narodnosti sami ni prišlo.

O srednja organizacija Unija Italijanov je praznovala 45. letnico; v drugi polovici leta so slovesno obeležili četrto stoletje dolgo plodno sodelovanje z ljudsko univerzo v Trstu; septembrsko predsedniško srečanje v Istri ostaja zgodovinski dogodek; z dopolnili k slovenski ustavi pa so pravice dela italijanske avtohtone narodnostne skupnosti, ki živi v tej republiki, bogatejše. O vseh teh vprašanjih smo se pogovarjali s predsednikom Unije Silvanom Sauom.

Ta naš mali svet se hito spreminja, prihaja od pravih političnih tektonskih premikov in padajo še do večeraj nedotakljive trdnjave tudi v naši bližini in pri nas doma. Kako na vse to gledate v italijanski narodnostni skupnosti?

»Z optimizmom! Končno nastaja svobodna, demokratična Evropa, ki bo stopila na mirno pot proti letu 2000. Italijanska skupnost seveda ne more živeti izven evropskega dogajanja, prav tako ne izven vsega, kar se spreminja v Jugoslaviji! Ukrepi zvezne

vlade vlivajo optimizma! Končno smo na začetku konca hude gospodarske, politične in družbene krize, ki je že predolgo razdejala Jugoslavijo.

Do korenitih sprememb v narodnostnih vrstah sicer ni prišlo ali vendarle! Minulo leto je bilo, po podobnem predhodnem, znova izredno razgibano. Ali tudi uspešno?

»Bilo je plodno leto! V narodnostnih vrstah in naši osrednji organizaciji pa je do temeljitih sprememb prišlo že prej, tako da nismo čakali na rešitev domače krize ali na razplete v vzhodni Evropi. Razprava o pluralizmu se je začela razmeroma zgodaj; prizadevam si oblikovati tako organizacijo narodnosti, v kateri bomo zadovoljevali vse naše interese. To nam omogočajo dopolnila k slovenski ustavi, pred nami so splošne volitve in letos tudi volitve v italijanski skupnosti.

Kako po preteku nekaj mesecev danes ocenjujete sadove septembrskih pogovorov med predsednikom vlad Italije in Jugoslavije Androttija in Markovića v Istri ter srečanje s predstavniki narodnosti?

»Srečanje smo ocenili kot zgodovinsko, ne le za Italijane v Istri in na Reki, temveč za celotno regijo. Med rezultate zagotovo sodi izredna skrb Italije za ureditev jugoslovanskih razmer - spominjaj na italijansko podporo Jugoslaviji v mednarodnem prostoru. Pred kratkim pa smo na ravni tržaške pokrajine in obalno kraške regije ustanovili konzulto za reševanje skupnih vprašanj kot so ekologija, turizem, gospodarstvo in narodnostna problematika.

Ob priložnosti ste dejali, da je možnost za sodelovanje z matično Italijo, vaših želja in potreb, še veliko. Uradna vez preko tržaške Ljuske univerze je stara 25 let. Koliko je tu novega?

»Želja in potreba je res še veliko! Med njimi tudi ta, da bi nas Italija sprejela kot nosilca lastnih interesov. Stiki s tržaško univerzo se širijo na stike z italijanskim zunanjim ministrstvom, s pokrajino Veneto in drugimi v obsejnim prostoru. Italijanska manjšina želi postati del italijanskega kulturnega prostora, tako, kot je slovenska narodnostna skupnost v Italiji sestavni del slovenskega.

Kako se urisnujejo lanske obetavne gospodarske načrti koprskeske Aegide in BICA?

»Težko je začeti čez noč! Pomembno je graditi z zaupanjem in upanjem, da bo s koncem domače gospodarske kri-

ze možnost tudi za gospodarsko delovanje italijanske skupnosti. Aegida in BIC sta pomembna projekta, podpis pogodbe med njima ob prisotnosti predsednikov Andreottija in Markovića pa zagotovo spodbudna. Začeti je treba s konkretnimi programi, pri čemer potrebujemo pomoč obeh republik Slovenije in Hrvaške, pri čemer potrebujemo pomoč obeh republik Slovenije in Hrvaške, celotne narodnostne skupnosti in zlasti matične Italije.

Unija Italijanov je bila lani stara 45 let. Novi časi in drugačne razmere terjajo tudi njeno prenovo? Kakšno?

»Želimo organizacijo, ki ne bo obšla sprememb v Jugoslaviji: tako ne moremo biti organizacija v neki drugi politični organizaciji. Želimo biti družbena organizacija, ki bo vključevala vse naše interese: politične, gospodarske, kulturne in druge. Zagotovi ti bomo morali tudi pluralizem, ki obstoja znotraj narodnosti, zatem teritorialno razdejanost in predvsem vse konkretne interese. Prenovljena Unija bo morala slehernemu pripadniku italijanske skupnosti omogočiti polno identifikacijo!

Čakajo nas volitve, s celo vrsto novosti tudi za obe avtohtoni narodnostni skupnosti v Sloveniji: Madžare v Pomurju in Italijane na Obali. Kako se pripravljate nanje?

»Prihodnje volitve so za nas izredno pomembne - mislim predvsem na Slovenijo, kjer imamo ustavno zagotovljena mesta v vseh organiziranih odločanjih: od republiške, do obalne in treh občinskih skupščin. Izbrati bomo morali predstavnike, ki bodo prispevali uspešnemu delu teh teles in uresničevanju našega razvoja.

Pogovor sva začela z razmišljanjem o spremembah v tem času in prostoru. Kaj pravite, nenazadnje tudi kot delegat Slovenije v zveznem skupščinskem zboru, kako se bo izteklo to jugoslovansko »vrenje«?

»Ocenjujem, da gre na prihodnost vendarle gledati z optimizmom. Markovičev program je nesporno postavil temelje izhoda iz krize. Ne takoj, vendar gre za osnove, ki omogočajo Jugoslaviji pot med evropske države. Upajmo, da jugoslovanske politične sile ne bodo zamudile to, morda zadnjo priložnost za nas in s tem tudi priložnost za prvi korak v evropsko skupnost, ki nam pomeni svobodo, demokracijo in blagostanje.

MIRJAN MUŽENIČ

Gospodarski dopis iz Slovenije

Kdo bo krmar

V vseh republikah se v teh dneh predsednik zvezne vlade seznanja s tem, kaj posamezna vodstva mislijo o njegovih dozdajšnjih protinflacijskih ukrepih, zlasti pa, ali bodo podprla njegove nove reformne namere. Hkrati pa seveda deli nauke. Eden od njih je ta, da naj nikogar ne pošiljajo v Beograd po državni denar, ker ga nihče ne bo dobil iz državne tiskarne denarja. Drugi je ta, da naj nikar ne pošiljajo množic nezadovoljnih ljudi v Beograd, ker za njihov slab socialni položaj ni kriva zvezna vlada in njeni najnovejši gospodarski ukrepi (zlasti zamrzitev plač). Posamezna vodstva naj kar začnejo sama pometati pred svojim pragom. Vendar niso bili socialni nemiri tisti, ki so Markovića poslali na pot. Zdi se, da hoče Marković predvsem otipati, kje mora bolj poprijeti, kaj mora še bolj utemeljiti, s čem mora pohiteti, kje je največja nevarnost, da bodo začeli njegov program podirati.

Spoznal je, da njegovega reformatorskega programa nihče ne odklanja, vendar pa ga tudi nihče ne podpira brez zadržkov. Vsako vodstvo ima seveda svoje zamisli in interese, zaradi razmer v državi pa mora vsako vodstvo tudi igrati svojo politično igro, ki se mora sestojati iz podpore novemu programu in iz zadržanosti do nekaterih nameranih potez. Prav zaradi takih političnih iger ne bi smeli presenečati vratolomni zasuki, ki smo jim priča te dni. Srbija je na primer naredila kar precejšen premet, ko nikakor ni hotela podpreti programa konvertibilnega dinarja, zdaj pa odločno podpira predloge zvezne vlade za spremembo ustave, ki - kot trdi vlada - so nujne, če hočemo speljati protinflacijski program. Podprli so torej ukrepe za program, katerega pa sicer podpirajo. V Sloveniji se je zgodilo obratno: ne podpirajo ustavnih sprememb, ki naj bi jih sprejeli zato, da bi program stekel.

Absurdnost je samo navidezna in tudi ni (zgolj) posledica spekulativnih političnih iger. Neskladnost je nastala zato, ker je bil narejen premajhen korak naprej. Vladni gospodarski program je izrazito odprt, liberalen, deregulacijski. Hoče upeljati podobne gospodarske razmere, kot veljajo v za-

hodnih tržnih gospodarskih sistemih, ali pa se tem razmeram vsaj približati. Sam program pa se je skupaj z vsemi svojimi značilnostmi novega socializma (do katerega naj bi se dokopali z gospodarskim programom, kot trdi Marković) znašel v povsem svojevrstno oblikovanem prostoru. Za ta prostor je značilno, da politično še ni dovolj odprt. Druga izredno pomembna značilnost pa je, da tudi lastninsko ni dovolj pisan, da posamezne lastnine med seboj še niso enakovredne.

Vsi socialisti so se zrušili zaradi tega, ker niso priznavali trojnega civilizacijskega dosežka: trga, političnega pluralizma in pluralizma lastnin. Jugoslavija ne bo mogla napredovati, če ne bosta zagotovljena tudi ostala dva pogoja: političen in lastninski. Oba pogoja nista izpolnjena zaradi dogmatizma vladajoče ideologije, ki »sicer najbrž ne more doseči, da bi se kolo obrnilo nazaj v boljševiško državo, lahko pa s svojo počasnostjo, zadrževanjem reform, ki bi jih morala pravzaprav sama sprožiti, in s svojimi političnimi igrami zavre zdajšnji gospodarski program. Kdor pa bo program zavrl, ta ima veliko možnosti, da bo odstranil zdajšnjo vlado, ker bo upočasnitev prinesla visoko inflacijo.

Ker vladajoča politika še ni zmogla hitrega preskoka, vladi pa čas ni zaveznik, bi morala sama vlada pospešiti proces političnih reform in sprememb lastninskega družbenega temelja. Sliši se sicer nekoliko čudno, da naj vlada pospeši politične spremembe, toda znašla se je v položaju, ko bi to morala narediti, sicer se bo s svojim programom znašla pred zidom. Njen program bi odločno podprl napredni deli politike, konservativni pa bi se moral še bolj umakati. To bi bilo najbrž pomembnejše, kot pa predlagati take ustavne spremembe, ki hočejo centralizirati nekatere upravne funkcije, zdaj razpršene po državi in republikah. Taki predlogi za centralizacijo posameznih upravnih zadev (ki so za »normalne« države najbrž povsem normalni), bi bili ob hkratnem predlaganju političnih sprememb bolj sprejemljivi, da, celo nujni.

JOŽE PETROVIČ

Nov sporazum med Deželo in Univerzo

VIDEM — Predsednik deželnege odbora Biasutti in rektor videmske univerze Frilli sta včeraj v Vidmu podpisala drugi del konvencije med Deželo in videmsko univerzo za delovanje videmske univerzitetne klinike v letu 1990. Dokument, ki predvideva število novih postelj, službe, ki jih bo treba uvesti itd. predstavlja nadaljnji korak na poti jasnih odnosov v perspektivi vedno aktivnejšega sodelovanja med univerzitetnimi infrastrukturnimi in videmsko bolnično, je dejal Biasutti. Sicer pa so kronika teh dni težave, v katerih se nahaja medicinska fakulteta, stališča študentov in Krajevne zdravstvene enote.

Naj še dodamo, da je inženirska fakulteta videmske univerze včeraj praznovala 10 let delovanja.

»Protiustavne grožnje koroških politikov«

CELOVEC — Najnovejša rabsodba ustavnega sodišča, da mora vsak otrok imeti po vsej Koroški možnost, do dvojezičnega elementarnega pouka, je očitno še vedno huj trn v peti vsem koroškim politikom. Tako je koroški deželni glavar Jörg Haider po prvi seji koroške deželne vlade v torek med drugim naznanil, da bi ugnatilo priti do zožitve doslej veljavnega dvojezičnega ozemlja, da bi »s formalno interpretacijo rabsodbe ustavnega sodišča« lahko preprečili pravico do dvojezičnega pouka vsem tistim, ki npr. z jezikovnim izpitom ne morejo dokazati, da imajo slovenski materin jezik, v ostalem pa da o tem »nima razpravljati Koroška, temveč zvezna vlada. Ta pa da bi morala najti zakonodajo za vse manjšine, ki živijo v Avstriji, tudi za tiste, ki so se v novejšem času priselili.

Seveda je ta izjava Haiderja ostro odjeknila: tajnik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm je v tiskovni izjavi ugotovil, da »je vsakršna omejevalna interpretacija rabsodbe ustavnega sodišča, kakršno zdaj podaja deželni glavar Haider, že na podlagi rabsodbe same protiusstavna. Manjšin in rabsodb ustavnega sodišča ni mogoče po mili volji interpretirati.

Sturm je v tem sklopu ugotovil, da sta naselitveno področje slovenske narodne skupnosti že izčrpano formulirala ustavno sodišče s svojo rabsodbo leta 1981 ter tudi prejšnji vodja koroške ustavne službe dr. Unkart. Po teh definicijah pa obsega naselitveno področje koroških Slovencev pač politične okraje Velikovec, Celovec-dežela, Beljak-dežela in Šmohor ter statutarni mesti Celovec in Beljak!

Sturm je spomnil tudi na to, da je celo deželna vlada sama govorila v stališču za ustavno sodišče o »avtohtonom naseljenem ozemlju« in poleg tega odklonila vsakršne »središčne šole«. Zato torej o kakih zožitvi dvojezičnega ozemlja, ki bi sledila iz rabsodbe ustavnega sodišča ne more biti govora.

Nadalje je tajnik ZSO izpostavil, »da rabsodba ustavnega sodišča iz leta 1987 izrecno poudarja, da je priznavanje k narodni skupnosti svobodno. To med drugim sledi tudi iz državne pogodbe. Zato je tudi grožnja deželnege glavarja Haiderja, da bi morali k dvojezičnemu pouku prijavljeni otroci najprej položiti še izpit o znanju jezika, protiusstavna. Sedmi člen državne pogodbe - ki je del ustave - nadvomno določa, da ima vsak otrok - če je to volja za vzgojo pristojnih - pravico do dvojezičnega pouka.« Sturm pa je tudi najavil, da bo v primeru, da bi deželna vlada restriktivno izvajala rabsodbo ustavnega sodišča, prišlo do vrste novih pritožb pri ustavnem sodišču.

Tudi tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev mag. Marjan Pipp je zavrnil vsakršen poskus napačne interpretacije rabsodbe ustavnega sodišča. K Haiderjevi napovedi jezikovnih izpitov je dostavil, da »bi se tako ureditev približala nacionalsocialistični zakonodaji in da bi bila v Evropi brez enakega primera«. V ostalem pa da je očitno tako, »da v času brez konfliktov pač Haider ustvarja nove. Prav ta razvoj pa bi moral biti tudi povod za narodno skupnost, da zavzame ofenzivno pozicijo.«

ANDREJ MOHAR

V Červinjanu KD ni sprejela Francoviga

ČERVINJAN — V tem kraju Spodnje Furlanije ljudje v teh dneh zelo komentirajo odločitev vodstva tamkajšnje demokristianske sekcije, da ne sprejme v svoje vrste inženirja Leopolda Francoviga, domačega podjetnika in dolgoletnega krajevnega politika.

Inž. Francovig je štiri desetletja bil komunist. Sodeloval je tudi v protifašističnem boju, takrat se je spoprijateljil s slovenskimi partizani. V kasnejših letih je imel precej poslovnih stikov z jugoslovanskimi podjetji. Veliko prijatelj je imel čez mejo. Bil je dolgo vrsto let pokrajinski svetovalec v Vidmu in načelnik tamkajšnje komunistične svetovalske skupine. Bil je tudi več let župan v Červinjanu na čelu koalicije med komunisti in socialisti. Poznali so ga kot zelo odločnega in sposobnega človeka. Na začetku osemdesetih let se je sprl s krajevnim komunističnim vodstvom in izstopil iz KPI. To je takrat naredil s skrajno levičarskih pozicij. Politično je ostal osamljen. Kasneje je hotel vstopiti v socialistično stranko, tamkajšnji voditelj PSI pa ga niso sprejeli. Sedaj pa se je hotel včlaniti v demokristjansko stranko. Njegovo prošnjo sta podprla predsednik deželne vlade Biasutti in bivši senator Toros, njegov politični boter pa je bil deželni svetovalec KD Oscarre Lepre. Prejšnji večer pa je červinjanško vodstvo demokristjanske stranke, ki je sicer zelo blizu Biasuttijevim pozicijam, z enajstimi glasovi proti dvema zavrnili Francovigovo prošnjo za vpis v KD.

V Trstu razstava o civilni zaščiti v skupnosti A-J

TRST — Deželna uprava F-JK je v dogovoru s tržaško velesejensko ustanovo in v koordinaciji delovne skupine o zaščiti proti nevarnostim v delovni skupnosti Alpe-Jadran sklenila prirediti razstavo »Protarec '90« o opremljenosti za civilno zaščito, za varstvo okolja in nasploh za ekologijo. Razstavo bodo priredili v velesejemskih prostorih v Trstu in sicer od 27. do 31. marca. Razstavljen bo najbolj raznovrstna in sodobna oprema, ki jo proizvajajo podjetja z območja delovne skupnosti A-J. Pristojni deželni odbor Di Benedetto je pobudo zelo pozitivno ocenil, saj bodo na razstavi razstavljeni najsoodobnejša oprema, kar bo predvsem važno za javne in zasebne operaterje, ki delujejo v tem sektorju na območju Alpe-Jadrana.

F-JK se bo predstavila tudi v Londonu

TRST — Tudi Furlanija-Juljska krajina bo sodelovala na razstavi »Grand Tour of Italy«, ki bo meseca septembra v veleblagovnici Harrod's v Londonu. Le-ta je po vsem svetu znana po svoji rafiniranosti razstav in širokega izbora artiklov, ki so v ponudbi zelo številni klienteli, ne samo londonski, ampak tudi mednarodni, ki se vsak dan muje v glavnem mestu države. Podpredsednik deželne vlade Francescutto se je tudi v svojstvu pristojnega odbornika že sestal s prvo skupino promocijskih ustanov iz naše dežele, da bi preveril zanimanje proizvajalcev za to pobudo. V naslednjih dneh bodo sledila še druga srečanja, na katerih bo treba skleniti, tudi z prireditelji, s katerimi proizvodi se bo F-JK predstavila v Londonu.

MANUFATURA
PODOBNIK

OPČINE

Velike modne firme tudi za
velike postave
velike priložnosti s

POPUSTI

DO 50%

obv. občini 9/1/90

Na openskih jusarskih zemljiščih Jusarski odbor začel novo akcijo čiščenja

Ob popolnem nezanimanju in negibnosti tržaške občinske uprave za tako imenovane obrobne predele občinskega ozemlja, kot so vse kraške vasi, so se člani openskega jusarskega odbora s pomočjo nekaterih požrtvovalnih občanov ponovno lotili čiščenja jusarskih zemljišč. Včeraj dopoldne so namreč počistili zemljišča za spomenikom padlim v NOB ob Narodni ulici, ki so zaradi kupov smeti in robidovja postala že prava sramota. Med raznovrstnimi odpadki, ki so jih ljudje odlagali na ta konec Opčin, so se namreč podile podgane in mačke, ki bi bile lahko nevarne tudi za otroke. Kljub temu da so ta zemljišča dejansko v središču Opčin pa si Občina Trst, ki je za to pristojna, nikoli ni prizadevala, da bi jih očistila in torej olepšala bližnjo okolico (tako kot nima posluha niti za druge probleme Opčin, od stiske s praktirnimi prostori do vprašanja pokopališča itd.).

Dvanajst Opencev, med katerimi je bilo pet članov jusarskega odbora, so včeraj torej odstranili robidovje in odpadke ter končno olepšali še ta kotiček Opčin (v prejšnjih letih so namreč prostovoljno očistili tudi druge predele vasi). Prihodnji teden pa se bodo lotili tudi čiščenja okolice pri stari železniški postaji. Za to so morali na

stroške jusarskega odbora najeti tudi bager, saj je bilo odpadnega materiala toliko, da ga niso mogli odnesti oziroma pospraviti ročno.

Akciji za čiščenje Opčin pa ne botruje samo ljubezen do rojstnega kraja in torej želja, da bi bil čim lepši in čim bolj čist. Akcija je namreč tudi protestnega značaja. Jusarski odbor protestira proti dejstvu, da občinska uprava popolnoma zanemara Opčine (kar zadeva čiščenje skrbi Občina samo za čiščenje osrednjih ulic in cest), zlasti pa zaradi nekorektnosti občinske uprave tudi do jusarskega odbora. Nikoli namreč ni priznala pravice jusarskega odbora do jusarskih zemljišč, ki naj bi bila po mnenju Občine še vedno njena last. Kljub temu da si ta zemljišča lasti in kljub številnim opozorilom jusarskega odbora, pa jih popolnoma zanemara. Jusarski odbor torej pričakuje, da bodo na Občini znali vsaj ceniti njihove prostovoljne akcije in da bodo v prihodnje dali na razpolago vsaj potrebno orodje in sredstva, kot je na primer bager.

Na sliki (foto Magajna) člani jusarskega odbora in drugi prostovoljci med včerajšnjim čiščenjem zemljišč za spomenikom padlim na Opčinah.

Jutri na Devinskem gradu Pomemben posvet o perspektivah medicine dela

Kakšne so razvojne možnosti preventivnih zdravstvenih ukrepov v tovarnah in na teritoriji v naslednjem desetletju: to je osrednja tema simpozija, ki ga pod pokroviteljstvom deželne uprave FJK prireja Inštitut za medicino dela pri tržaški univerzi in službe za medicino dela pri krajevnih zdravstvenih enotah v naši deželi.

Posvet, ki bo jutri dopoldne v kongresni dvorani Devinskega gradu, ima dvojni namen: po eni strani naj bi poglobil in osvetlil nakazano tematiko iz deželnega zornega kota, po drugi pa naj bi z referati in v razpravi izvedli nekakšno primerjavo s položajem v drugih italijanskih deželah. Na posvet so namreč povabili odbornike za zdravstvo dežel Emilije-Romagne, Lombardije in Toskane. Poleg tega pa bi morali na srečanju razpravljati tudi o standardizaciji metod, ki se jih poslužujejo v medicini dela.

Jutrišnji posvet sodi v okvir širšega projekta za zaščito zdravja delavcev, katerega prvenstveni namen je določitev enotnih kriterijev za posege, tipološka opredelitev zdravstvenih pregledov in usmerjanje delovanja na področju preventivne medicine dela in poklicnih obolenj.

Projekt naj bi uresničevali postopoma: v prvi fazi bi morali osvetliti problem, nato analizirati posamezne izkušnje in se na koncu opredeliti za konkretne posege.

Danes zborovanje KPI v Križu

Med tržaškimi komunisti so se v teh dneh začele priprave na pokrajinski kongres, ki bo sredi februarja in na katerem bodo izvolili delegate za vsedržavni kongres, ki bo v začetku marca v Bologni. V mestu in okolici se vrstijo skupščine, nekatere sekcije so že imele svoje kongrese, v glavnem pa bodo sekcijski kongresi v prihodnjih tednih.

Eno prvih takih odprtih zborovanj bo danes ob 10.30 v Ljudskem domu v Križu, nanj pa so povabili deželnega svetovca in predsednika slovenske komisije KPI Miloša Budina.

Ob začetku sezonskih znižanj v našem mestu Razprodaje ne privlačijo toliko kupcev kot nekdanj

Niti razprodaje niso več tisto, kar so bile nekoč. Z izposojeno in ustrežno prirejeno oznako iz literarnega sveta bi lahko začeli krajši zapis o letošnjih sezonskih razprodajah v tržaških trgovinah, ki jih tradicija postavlja v teden po prazničnem obdobju, predpisi pa določajo dvomesečni rok od 20. januarja do 20. marca.

Zaznavnih razlik je več in so različne narave. Zelo redke so npr. dolge vrste pred trgovinami prvi dan razprodaj, ki so bile pred leti običajen pojav. Predvsem pa so bile sezonske razprodaje nekdanj priložnost, da so si kupci po nižjih cenah priskrbeli blago, ki ga prej niso mogli ali hoteli kupiti. Po drugi strani pa so se trgovci »rešili« modelov, ki so bili močno za znakovani s trenutno modo ali pa z dnjih števil nekaterih artiklov.

Danes so te nekdanj bistvene značilnosti sezonskih razprodaj samo deloma prisotne. V trgovinah s kakovostnejšim in zato navadno dražjim blagom je praviloma še vedno tako: ob koncu sezone ponudijo svojim zvestim ali občasnim odjemalcem blago, ki so ga prodajale tudi v sezoni. Ob tem navadno naredijo manjše popuste tudi na cenah komaj prejetih artiklov, tako da je včasih obojestranska korist kar dvojnega značaja, pri starem in pri novem blagu. Negativna plat nakupov med razprodajo pa je seveda v prebranstvi ponudbe.

V trgovinah, predvsem s konfekcijo, v katerih prodajajo blago po zmernejših cenah, pa lahko na razprodajah namesto ugodnega nakupa kupljeno blago preplačamo. Veliko trgovin tega tipa, ki so v prvi vrsti namenjene tujim kupcem, posluje namreč po sistemu »stockov«. To pomeni, da trgovci odkupijo večjo zalogo blaga po precej ugodni ceni, ki jo v prodaji na drobno še nekoliko znižajo. Ob razprodajah pa se lahko celo zgodi, da cene niso nič nižje kot v navadni prodaji, samo da tega kupcem ne povedo.

Odjemalci bi se zato morali držati načela, da praviloma kupujejo v trgovinah, ki jih poznajo, ali pa da se odločijo za artikle, za katere vsaj približno vedo, koliko stanejo. Navseta se seveda lahko držijo domači kupci, medtem ko je za tuje težje izvedljiv.

Vsemu temu je treba dodati posebno tržaškega trga zaradi množične prisotnosti jugoslovanskih odjemalcev in pa nesporno dejstvo, da je tržaška trgovska dejavnost v precejšnjih težavah. O tem nekateri trgovci govorijo bolj odkrito, drugi pa so nekoliko zadržani. Težave v tem sektorju pa se ne kažejo v poraznem upadu prodaj, temveč v nekakšni stagnaciji,

ki ji npr. praznična obdobja ali pa razprodaje dajejo blagodejen predah.

Letošnje sezonske razprodaje so se v bistvu šele začele, zato obračuni dejansko še niso dokončni. Vendar pa je o izgledih že mogoče govoriti: izredno dobro npr. kaže v trgovinah, v katerih prodajajo posteljnino, brisače, osebno in hišno perilo. V teh trgovinah je bila že prvi dan razprodaje velika gneča, ljudje pa so kupovali kar vse po vrsti. Res je, da je hišno perilo manj odvisno od modnih muh, po drugi strani pa sodi med artikle, ki so nujno potrebni. Zato je ugodnejši nakup vsekakor dobrodošel.

Dobrodošel je seveda tudi na drugih področjih, ki si navadno s razprodajami opomorejo. Med najbolj tradicionalne stalnice vseh razprodaj nedvomno sodijo konfekcija, metrsko blago, obutev, usnjeni izdelki, trikotarja, osebno in hišno perilo, zadnje čase pa še oblačila za prosti čas in športna oprema. V vseh trgovinah je prodaja v teh dneh narasla, vendar pa razen v posebnih primerih, kot so specializirane trgovine s hišnim perilom, velikega navala ni bilo.

Še najbolj se pritožujejo v trgovinah s športno opremo in z oblačili za prosti čas. Kot je še enkrat podčrtal lastnik ene izmed najstarejših in najbolj znanih športnih trgovin v Trstu, v središčni trgovini Tommasini, letos sneg v bližnji in nekoliko bolj oddaljeni okolici noče zapasti. »Če ne dežuje, ljudje ne kupujejo dežnikov, in ker ne sneži in ni pravega mraza, ne kupujejo ne smučni ne toplih puhovalk«.

Sicer pa so se Tržačani na splošno odločili, da v letošnji zimi ne bo večjega mraza, kajti v trgovinah s konfekcijo v teh dneh veliko kupujejo, so dejali v veleblagovnici Godina, vendar ne plašev ali toplejših površnikov. Glede prodaje ostalega blaga pa so nadvse zadovoljni, ker jim razpoložljivo blago hitro pohaja.

V trgovinah z obutvijo in z ostalimi uspešnimi predmeti obračun prvih dni ni tako spodbuden kot npr. pri konfekciji. Sicer pa gre za področje, trdijo v trgovinah Principe, ki je že nekaj časa v zastoju, čeprav je glede prodaj v povprečju še dovolj uspešno. Kolikor so pač lahko danes uspešne trgovine v Trstu, ki ne morejo več računati na izreden dotok jugoslovanskih kupcev, za katere pa na splošno tržaški trgovci ne naredijo ničesar, avtokritično ugotavljajo pri Principe.

Vsekakor so letošnje sezonske razprodaje po dokaj ugodni praznični prodaji nova preizkušnja za tržaške trgovce, ki so zadnje čase do svoje sedanjosti, predvsem pa bodočnosti bolj kritični kot v preteklosti. (bip)

Velika prodaja ob koncu sezone

obj. obdmi 27.12.1989

OD 10. JANUARJA
DO 17. FEBRUARJA
20% 30% 50%
POPUSTA PRI
KUŽUHIH IN KRZNIH
VISOKE KAKOVOSTI:
NERZ, KUNA, LISICA,
OPOSSUM, SVIZEC,
MURMANSKY, BOBER,
PERZIJANER, MURMEL,
RAT, IN S KRZKOM
PODLOŽENI DEŽNI PLAŠČI.

PELLICCERIA
Godina
TRST, UL. CARDUCCI 12

S posojilom »Prestito amico«, ki ga nudi **ert** lahko
tako izbereš brez skrbi.

(Foto Magajna)

Zveza cerkvenih pevskih zborov priredi
danes, 14. t. m., ob 16. uri v stolnici sv. Justa v Trstu

BOŽIČNI KONCERT
ki obsega kantato BOŽIČNI SI-JAJ in priredbe slovenskih božičnih ljudskih pesmi Ubaldina Vrabca. Nastopajo: združeni zbor ZCPZ, deški zbor Vesela pomlad in instrumentalni izvajalci pod vodstvom Janka Bana.
Vabljeni!

Potovalni urad
AURORA
prireja
od 17. do 28. februarja potovanje v INDIJO in NEPAL
Cena 2.890.000 lir
24/25. februarja ter 27/28. februarja PUSTNI PLES v Portorožu
Cena 69.000 lir
Informacije in rezervacije pri AURORI v Ul. Milano 20, tel. 60261.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem odprte naslednje bencinske črpalke:

- AGIP**
- Drevored D'Annunzio 44
 - Miramarski drevored 49
 - Istrska ulica 50
 - Ul. Italo Svevo 21
- TOTAL**
- Ul. F. Severo 2/2
 - Trg A. Canal 1/1
 - Devin-Nabrežina 129
 - Ul. D'Alviano 14
 - Nabrežje Grumula 12
 - Furlanska cesta 7
 - Ul. Revoltella 110/2
- ESSO**
- Nabrežje N. Sauro 8
 - Sesljan (državna cesta) 14
 - Trg Valmaura 4
 - Ul. F. Severo 8/10
 - Miramarski drevored 267/1
- IP**
- Ul. Giulia 58
 - Ul. Carducci 12
- API**
- Drevored sv. Andreja
- SIAT**
- Trg Cagni 6

Resolucija tržaškega vodstva

CGIL za spremembo zaščitnega osnutka

Izvršni odbor sindikalne organizacije CGIL za tržaško pokrajino je na svojem zadnjem zasedanju razpravljaval o problematiki slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini. Pri tem je seveda posebej obravnaval vladni osnutek zakona za manjšinsko zaščito, ki ga je pripravil pristojni minister Maccanico.

Glede zaščitnega zakonskega osnutka je tržaški odbor CGIL ocenil kot pomembno dejstvo, da ga je vlada po tolikih odlašanih sploh pripravila. Vendar pa je po njegovi oceni vsebina zakona pomanjkljiva in celo povsem neprimerna, da bi zaustavila procese asimilacije. To dejstvo po sodbi tržaške CGIL namreč ne prizadeva samo manjšine, temveč gre na rovaš kulturnega bogastva vsega mesta oziroma treh zainteresiranih pokrajin.

Z ozirom na nekatere specifične vidike - je v posebni tiskovni noti zapisal izvršni odbor CGIL - pa vladni zakonski osnutek vsebuje določila, ki so dejansko slabša od obstoječe zakonodaje in realnega stanja. To je predvsem razvidno iz dejstva, da posebna mapa vladnega osnutka predvideva, da Slovenci živijo izključno v okoliških območjih tržaškega mesta in pokrajine.

Na tak način - ugotavlja vodstvo tržaškega CGIL - se dejansko zanika zgodovinska prisotnost državljansko slovenskega poretka in kulture v nekaterih mestnih predelih. Zato je po mnenju tržaškega sindikalnega vodstva nujno, da se spremenijo tista določila, ki ne upoštevajo realnega položaja oziroma so z njim v popolnem nasprotju. O slovenski prisotnosti namreč pričajo na primer otroški vrtci in šole s slovenskim učnim jezikom, prevajalci v rajonskih svetih, maše v slovenshni in tudi dejstvo, da javne uprave (med katerimi sta tudi tržaška občinska in pokrajinska uprava) izrecno sprejemajo v službo osebe, ki obvlada slovenski jezik.

Spremeniti bi bilo potrebno nadalje - ugotavlja tržaška sindikalna zveza CGIL - tiste dele Maccanicovega zakonskega osnutka, ki govorijo o preštevanih manjšine. Gre za neprimerno in nesprejemljivo hipotezo, saj kvalitete nekega zakona za zaščito ni mogoče vezati na večjo ali manjšo številčnost zainteresiranih subjektov.

V odnosu do javnih uprav bi morala biti zagotovljena pravica do rabe slovensčine ne glede na številčno prisotnost Slovencev. Glede šolstva in kulture tržaški CGIL meni, da je pozitivno priznanje, ki ga osnutek daje vlogi Glasbene matice in Slovenskega stalnega gledališča kot je pozitivna tudi predvidena vrnitev Narodnega doma pri Sv. Ivanu Slovincem.

Izvršni odbor pokrajinske CGIL pa ne soglaša s predlogom o ustanovitvi ločenih raziskovalnih in vzgojnih centrov, ker bi to po njegovem mnenju lahko zavrlo procese medsebojne izmenjave izkušenj in skupne rasti, kar je še zlasti pomembno na področju šolstva. Dokument, ki ga je izvršni odbor CGIL po razpravi soglasno odobril, se zaključuje s pozivom k čim bolj obširni in poglobljeni razpravi med pripadniki italijanske in slovenske narodnosti, da bi na tak način odločno preprečili neosnovane in nepotrebne polemike.

V soboto posvet Trgovinske zbornice

O novostih v carinskih predpisih po letu 1993

S poenotenjem evropskega tržišča bodo dejansko izginile carinske pregrade med članicami EGS, drugačne naloge pa bodo čakale carinske službe na zunanjih mejah teh evropskih držav. Trst, ki kot evropska carinska izpostava leži na relaciji med EGS in evroskim vzhodom in je obenem evropsko pristanišče za prekomorske države, bi se torej moral na leto 1993 res temeljito pripraviti.

O tem bodo razpravljali na posvetu, ki ga v sodelovanju z družbo Trieste Impresa organizira tržaška Trgovinska zbornica. Specializirani posvet, ki se ga bodo udeležili predstavniki carinskih služb na vsedržavni in na deželni ravni, špediterjev, industrijcev, tržaške pristaniške ustanove in seveda trgovcev, bo v soboto, 20. t. m., dopoldne v kongresni dvorani Trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò.

Uvodna posega bosta imela podtajnik za finance De Luca in direktor carinskih služb Cantello, ki bosta predstavila vsebino zakona o novih predpisih glede carinskih postopkov, ki ga je parlament odobril 10. oktobra lani.

Peticija združenja CORA

Proti zapornim kaznim za zasvojene z mamili

Več kot dvesto sodnikov, odvetnikov, univerzitetnih profesorjev, zdravnikov, psihiatrov in psihologov, socialnih delavcev in intelektualcev je podpisalo tri peticije o vprašanju mamili, ki jih je radikalno antiprobibicionistično združenje CORA predstavilo krajevnim zdravstvenim in političnim oblastem ter italijanski vladi.

S prvima dvema peticijama, ki sta naslovljeni izrecno krajevnim oblastem, zahtevajo podpisniki podvojitve finančnih prispevkov za službo pomoči narkomanom pri Krajevni zdravstveni enoti CMAS, ki se že več let spopada s pomanjkanjem osebja in sprostorsko stisko. Podpisniki pa zahtevajo tudi učinkovitejšo politiko za preprečevanje aidsa. Zato predlagajo, da bi zdravstvene oblasti brezplačno razdeljevale narkomanom nove injekcijske igle (in zbirale odrabljene), občanom, ki spadajo v tako imenovane rizične skupine, pa naj bi razdeljevali kondome. Za učinkovito preprečevanje narkomanije in širjenja aidsa pa zahtevajo, naj krajevne uprave v proračunih predvidijo tudi prispevke za zdravstveno vzgojo in informiranje po šolah ter ustanovitve struktur za zdravstveno in psihološko pomoč seropozitivnim in obolelim za aidsom.

S tretjo peticijo, ki so jo naslovili vsedržavnim oblastem, pa izražajo odločno nasprotovanje zakonskemu osnutku, ki ga je že odobril senat in ki predvideva zaporne in druge kazni tudi za narkomane. Kaznovati narkomane bi po njihovem mnenju pomenilo zanikati načela pravne države in bi katastrofalno vplivalo tudi na položaj v zaporih, ki bi bili prenapolnjeni z mamilaši. Tako politika pa bi konec koncev sploh ne pomagala narkomanom iz zasvojenosti, ampak bi se le-ti v strahu pred zaporom oddaljili od zdravstvenih struktur. Tako bi ostali prepuščeni na milost in nemilost prekupčevalcev z mamili in bi imeli tudi večje možnosti, da se okužijo z aidsom.

V Saležu je umrl Karlo Grilanc

Karla Grilanca iz Saleža ni več med nami. Od četrta počiva ob svoji soprogi Milki, ki je pred petimi meseci nepričakovano umrla in 83-letni Karlo te izgube ni mogel preboleti.

Pokojni je že od mladih nog trdo delal, zaradi svoje zavednosti pa je pod fašističnim režimom okusil veliko gorja. Najprej so ga osumili, da je pred zgoniško cerkvijo posekal smrečico, ki so jo zasadili v čast Mussoliniju in so ga za mesec dni zaprli v samico koronjskih zaporov. Leta 1943 so ga po ovadbi aretirali, ker je izročil partizanom staro avstrijsko puško. Iz zapora so ga internirali v taborišče Cairo Monte Notte pri Savoni, 10. oktobra pa so ga po štirih dneh mučne vožnje s tovrnim vlakom prepeljali v Mattheusen, eno najbolj zloglasnih koncentracijskih taborišč. S tisoči sotrpinov je moral delati v velikem kamnolomu, dokler mu niso povsem pošle moči in si je rešil kožo po posredovanju mednarodnega Rdečega križa, ki mu je januarja omogočil vrnitev domov. Čep rav slaboten se je takoj povezal s partizani, bil pri delavski četi in opravljal funkcijo vojaškega referenta. V povojnih letih je bil družbeno-politično angažiran in bil med drugim 13 let občinski svetovalec.

Naj mu bo lahka ljubljena domača gruda, prizadetim svojcem pa izrekamo iskreno sožalje. (B. S.)

Zaenkrat so še zaprti v Brescii

Trije Tržčani zanikajo da bi posilili Stefano

Namestnik državnega pravdnika Antonio Chiappani je zasliall včeraj v Brescii tri mlade Tržčane, ki so od petka v priporu pod obtožbo, da so ugrabili 23-letno Stefano T. iz Padove in jo posilili. Po neuradnih vesteh so 25-letni Diego Pecozzi (Ul. Pisani 6), 25-letni Giulio Sartori (Ul. Murat 10) in 22-letni Michele Argamente (Furlanska cesta 10) zanikali, da bi Stefano s silo potisnili v avto, v katerem naj bi jo bili — kot je izjavilo pretreseno dekle — zaporedoma posilili. Na tržaški kvesturi včeraj niso razpolagali s svežimi vestmi: potrdili so le, da so prejeli brzojavko o priporu trojice in da so prepričani, da se bo pristojni sodnik že danes izrekel o usodi Tržčanov. Če bo verjel dekletovi verziji, bo potrdil zapor in uvedel sodni postopek, v nasprotnem primeru pa bo mladeniče izpustil na svobodo.

Sodna prijava proti trojici Tržčanov — so vsi že imeli opravka s pravico — sloni zaenkrat le na pričevanju 23-letne Stefanie, ki je padovskim organom javne varnosti poznana kot narkomanka. Dekle trdi, da je predvčerajšnjim zgodaj popoldne šla na Trg Campo della Valle v središče Padove, da bi se sestala s prijatelji, a je še prej srečala Tržčane, ki so jo s pretezo in na silo potisnili v avto audi 80 temne barve, nato pa odpeljali na avtocesto v smeri proti Vicenzi. Med potjo naj bi ustavili avtomobil, jo zaporedoma posilili in nato ponovno zapeljali proti Padovi. Blizu avtocestne postaje Montebello naj bi jo surovo porinili iz avtomobila. Stefano je tam pobral s ceste šofer tovornjaka, ki jo je nato zapeljal do bližnje policijske postaje, kjer je dekle prijavilo spolno nasilje in opisalo značilnosti avtomobila ter njihovih potnikov. Avtomobil in Tržčane so policisti kmalu ustavili v bližini avtocestne postaje Desenzano.

Jutri brez tramvaja

Uprava avtobusnega prevoznega podjetja ACT obvešča, da bo jutri, 15. januarja, za ves dan prekinjen prevoz na tramvajski progi št. 2. Prekinitev je nujna zaradi rednega pregleda in vzdrževanja električnih vlečnih naprav. V zameno bodo s Trga Oberdan in z Opčin zagotovili redno avtobusno zvezo.

Dne 12. t. m. nas je zapustila naša draga teta

Marta Besednjak

Pogreb bo jutri, v ponedeljek, 15. t. m., ob 13. uri iz pokopališča v Barkovljah.

Žalostno vest sporočajo Marina in Franco, Pina in Viktorija Martellani ter ostalo sorodstvo.

Svojci se občuteno zahvaljujejo zdravnikom in osebju drugega geriatričnega oddelka, osebju in odgovornim doma za ostarele "Rosy" ter dr. G. Gentili.

Barkovlje, 14. januarja 1990

Dne 12. t. m. je preminilo biti plemenito srce naše drage mame, tašče, none in pranone

Dore Škabar vd. Starc

Pogreb bo danes, v nedeljo, 14. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v kontovelsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo hčerka Majda, sin Angel z ženo Klaro ter drugo sorodstvo.

Kontovel, Gropada, Trst, Veliki Repen, 14. januarja 1990

Hvala ti nona za vse dobrote in ljubezen! Ostala boš vedno z nami! Tvoje vnukinje Susy, Cinzia in Manuela z družinami

Draga pranonat! Tvoji mali Peter, Ivana, Manuela in Michael te lepo pozdravljajo.

Ob izgubi drage mame Dore izreka svojemu članu Angelu Starcu iskreno sožalje Gospodarska zadruga Skala iz Gropade.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame

Pepke Štolfe vd. Grilanc

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin in jo spremenili na zadnji poti.

Posebna zahvala dr. Grudnu, osebju zdravilišča v Nabrežini, g. župnikuoma Breclju in Felcu, cerkvenemu pevske-mu zboru, zboru Rdeča zvezda in vsem darovalcem cvetja.

OTROCI

Salež, Veliki Repen, 14. januarja 1990

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sočutja ob izgubi našega dragega

Vladimira Gorupa

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti.

Žena Jolanda in ostali sorodniki Prosek, 14. januarja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža in očeta

Cvetka Gomizlja

se iskreno zahvaljujemo dr. Vitu Lupincu, g. župniku, nosilcem krste ter vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

SVOJCI

Prosek, Veliki Repen, Fiumicello, 14. januarja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Ninota Kanteja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin in ga spremenili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Sardagni za nesebično pomoč, g. župniku, vaščanom ter darovalcem cvetja.

ŽALUJOČI SVOJCI

Praprot, 14. januarja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta

Albina Petarosa

se iskreno zahvaljujemo zdravnici Egidiji Kos, g. župniku Kosmaču, se-stram iz Ricmanj, godbi na pihala iz Ricmanj, pevske-mu zboru Slavec-Slovenec, darovalcem cvetja ter vsem, ki so z nami na katerikoli način sočustvovali.

DRUŽINA

Ricmanje, 14. januarja 1990

ZAHVALA

Svojci pokojnega

Karla Grilanca

se iskreno zahvaljujejo g. župniku za cerkveni obred, pevske-mu zboru Rdeča zvezda, cerkvenemu pevske-mu zboru, darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremenili na zadnji poti.

Salež, 14. 1. 1990

(Pogrebno podjetje Zimolo)

16. 1. 1985

16. 1. 1990

Frančiška Drole Majcen

Tvoja ljubezen je ostala za vedno v naših srcih.

Mož Stanko, Ondina in Ljubo

Trst, 14. januarja 1990

Ob 1. obletnici smrti drage mame

Lucije Sancin vd. Žerjal

se je z ljubeznijo spominjalo hčeri Silvana in Nerina ter sin Dani z družinami Dolina, 14. januarja 1990

14. 1. 1989

14. 1. 1990

Minilo je eno leto, odkar nas je zapustil naš predragi

Aleksander Škerlavaj

Z ljubeznijo se ga spominjajo

Thea, Andrea in Roberta

Boršt, 14. januarja 1990

Žreb določil dobitnike loterije pri Sv. Jakobu

Obdobje po praznikih je pri nas tudi čas loterij in raznih žrebanj. Že pred leti so se trgovine in javni lokali pri Sv. Jakobu povezali v združenje »Amici di San Giacomo« (Prijatelji Sv. Jakoba), ki letno prireja dve nagradni žrebanji. Bogatejša so nagrade ob božično-novoletnih praznikih, zato je pričakovanje ob žrebu zelo veliko. Tako je bilo tudi včeraj dopoldne, ko se je za žrebanje na Šentjakobskem trgu zbrala kar mala množica.

Pred objavo zmagovitih števil še opomba: prvi izžrebani listek ima točno določeno zapadlost, kot imata omejeno veljavnost tudi rezervna listka. Lastniki izžrebanih listkov morajo zato pohiteti ali pa upati, da bodo prvi izžrebanci zamudili predpisani rok.

Zmagovite številke so naslednje:

Prvo nagrado - avtomobil peugeot 309 »graffic« prejme lastnik listka št. 569006 (veljaven do 23. 1. 90), prva rezerva listek št. 310759 (do 30. 1. 90), druga rezerva št. 310775 (do 6. 2. 90);

drugo nagrado - avtomobil peugeot 205 »junior« prejme lastnik listka št. 901312 (veljaven do 23. 1. 90), prva rezerva št. 125273 (do 30. 1. 90), druga rezerva št. 527929 (do 6. 2. 90);

tretjo nagrado - motocikel piaggio »grillo« prejme lastnik listka št. 509425 (veljaven do 23. 1. 90), prva rezerva št. 131996 (do 30. 1. 90), druga rezerva št. 124609 (do 6. 2. 90);

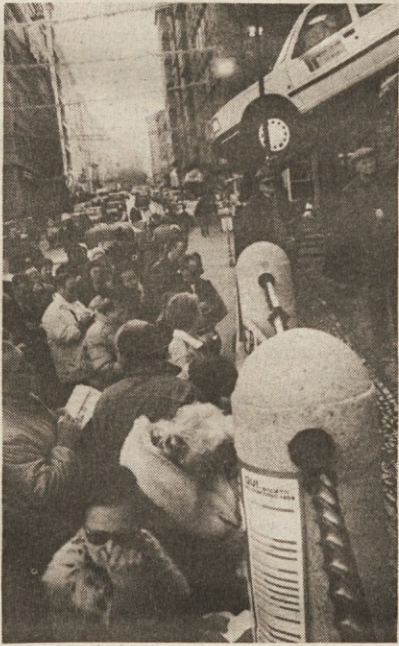
četrtto nagrado - pletilni stroj pfaff »knitomatic« prejme lastnik listka št. 130770 (veljaven do 23. 1. 90), prva rezerva št. 658556 (do 30. 1. 90), druga rezerva št. 900652 (do 6. 2. 90);

peto nagrado - fotografski aparat olympus AF10 prejme lastnik listka št. 921431 (veljaven do 23. 1. 90), prva rezerva št. 900650 (do 30. 1. 90), druga rezerva št. 311062 (do 6. 2. 90).

Zadnja vest

Okrog polnoči se je na Obalni cesti nedaleč od restavracije Riviera pripetila prometna nesreča, v katero so bila vpletena tri vozila, ranile pa so se štiri osebe. Pred zaključkom redakcije nam njihova imena še niso sporočili, vendar reševalci so potrdili, da niso hudo ranjene. Vsem štirim so nudili pomoč v katinarski bolnišnici.

Vzroke in dinamiko nezgode, ki je za več časa zaustavila promet, preučujejo karabinjerji iz Istrske ulice.

(Foto Magajna)

Pepi Lovriha-Palirjevosemdesetletnik

Josip Lovriha - Pepi Palirjev iz Doline praznuje danes 80 let svojega življenja. Rodil se je 14. januarja 1910 v Dolini v družini, ki je od nonota in očeta, pa še do njegove upokojitve opravljala

cestarski poklic, povrhu pa kmetovala in predvsem vinogradila, kar dela Pepi še danes. Koliko zgodovine se je nabralo v teh osmih desetletjih: dve svetovni vojni, fašizem, narodnoosvobodilni boj in ta naš povojni čas miru pa spet dela in boja za napredek naše narodnostne skupnosti. Pepi se ob ljubezni do rodne grude in življenja na njej ni nikoli v življenju izmikal klicu skupnosti in njenim potrebam in koristim. Komaj je v domačem kraju opravil osnovno šolanje, je kot 16-letni fant že pel v cerkvenem zboru pod vodstvom Frana Venturinija, ko pa se je ta pred fašizmom umaknil v Jugoslavijo, je pel naprej pod drugimi zborskodvodji, ki so se vrstili, da je slovenska pesem, cerkvena in posvetna, ostala živa in bodrilna v najtežjih časih. Po osvoboditvi je stopil v dolinski pevski zbor Valentin Vodnik, od leta 1973 do predlanskega pa je redno pel v zboru Fran Venturini od Domja. Več kot 60 let življenja je gojil zborovsko pesem in bi jo še, če z njegovim baritonom ne bi bilo več nekaj v redu. Skoraj vsa Slovenija pa še kaj več je obredel kot pevec. Za svojo zvestobo petju si je zaslužil zlato Gallusovo odličje in častno plaketo zbora Venturini.

Zaradi ljubezni do petja pa seveda ni niti najmanj zanemarjal svojih delovnih dolžnosti. Do leta 1975 je opravljal delo cestarja, povrhu pa gojil kakih štiri tisoč trt in bi jih še več, če mu ne bi za naftovod vzeli kar 15 tisoč kvadratnih metrov zemlje. Tja do leta 1970 je imel v hlevu tudi do štiri krave za dopolnilni zaslužek z mlekom, ki ga je njegova žena Draga nosila odjemalcem v Trst.

Italijanske vojske v drugi svetovni vojni ni služil zaradi poškodbe na očeh, zato pa je zvesto deloval za narodnoosvobodilno gibanje kot terenški aktivist, ker pač partizaniti ni mogel. Toda tudi kot aktivist je mnogo tvegval. Nemci so ga kar štirikrat prijeli, pa se je vedno rešil in nadaljeval z aktivističnim delom. Pred leti je za svojo zvestobo osvobodilnemu boju prejel priznanje Osvobodilne fronte.

Kot takrat v vojnih letih, se tudi po osvoboditvi Pepi ni izogibal družbenemu in političnemu delovanju. Dve mandatni dobi je bil svetovalec in eno mandatno dobo tudi odbornik pri dolinski občinski upravi, izvoljen na listah Neodvisne socialistične zveze in nato socialistične stranke.

Ceprav za svoja leta še kar krepak mož, je naporno delo v vinogradu začel prepuščati sinovoma Borisu in Mirku, toda latniki okrog domačije so še vedno njegova skrb in tudi kletarjenje, saj 45 do 50 hl, kolikor pridelaja božje kapljice, pa še več kot hektoliter žganja, kolikor ga nakuha, zahteva kaj več kot enega samega človeka.

Vedrega značaja je ta naš Pepi. Do predlanskim se je redno udeleževal vseh izletov Primorskega dnevnika, časopis pa še vedno zvesto prebira. Ob njegovem lepem življenjskem jubileju, ki ga bo praznoval v svojem družinskem krogu in s pevskimi prijatelji, mu tudi mi želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

JOŽE KOREN

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - Jutri, 15. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil KVAR-TET FAURE.

Ferdinando - Koncertna dvorana Danes, 14. t. m., ob 11. uri bo na sporedu koncert TRIA D'ANCE iz Ljubljane, ki ga sestavljajo Dušan Jovanovič (oboja), Darko Brlek (klarinet) in Zoran Mitev (fagot).

CINZIA in JORDAN

vabita prijatelje in znance na

OTVORITEV TRGOVINE KOZMETIKA 90

ki bo jutri, 15. t. m., ob 18. uri na Opčinah, Narodna ul. 118.

professional sport

TRST - Ul. Udine 45/A - Tel. 418315

OBVEŠČA, DA BO

OD 16. 1. DO 27. 2.

SEZONSKA RAZPRODAJA

S POPUSTI DO 50%

obv. občini 10. 1. 90

gledališča

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Mala dvorana gledališča Verdi

Jutri, 15. t. m., ob 18. uri bodo v Mali dvorani gledališča Verdi v Ul. S. Carlo 2, v sodelovanju s Krožkom za kulturo in umetnost, deželnim sedežem RAI, Cappello Underground in Koncertnim društvom, predvajali video »KARAJAN V SALZBURGU«, ki je bil posnet pred tremi leti.

Vabila za vstop lahko dvignete pri blagajni gledališča Verdi.

ROSSETTI

Danes ob 16. uri (red prva nedelja) bo gledališka skupina Teatro delle Arti predstavila Wilderjevo delo PICCOLA CITTA. Režija: Ermanno Olmi. V abonmaju odrezek št. 6. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Jutri, 15. t. m., ob 18. uri bo v gledališču Rossetti konferenca prof. Franca La Polla na temo »Il cinema americano come fabbrica mitologica«. Vstop prost.

Od 30. t. m. do 4. februarja se bosta v gledališču Rossetti predstavila Dario Fo in Franca Rame z delom IL PAPA E LA STREGA Daria Foja. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

GLEDALIŠČE CRISTALLO - LA CONTRADA

V torek, 16., in v sredo, 17. t. m., ob 10. uri bo gostovala gledališka skupina A.I.D.A. iz Verone s pravljico GIOVANNINO, FORTUNA E VENTURA DI UN EROE SENZA PAURA. Režija Gianni Franceschini.

kino

ARISTON - 16.30, 22.15 Scene della lotta di classe a Beverly Hills, ZDA 1989, r. Paul Bartel, i. Jacqueline Bisset, □

EXCELSIOR - 16.00, 22.15 Orchidea selvaggia, i. Mickey Rourke, Jacqueline Bisset, □□

EXCELSIOR AZZURRA - 10.30, 15.45-21.45 Oliver & Company, ris., prod. Walt Disney.

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 Sorvegliato speciale, i. Sylvester Stallone.

NAZIONALE II - 15.30, 22.15 Ho vinto la lotteria di Capodanno, i. Paolo Villaggio.

NAZIONALE III - 15.30, 22.00 Le ragazze della terra sono facili.

NAZIONALE IV - 15.40, 22.15 Sono affari di famiglia, i. Sean Connery, Dustin Hoffman.

GRATTACIELO - 16.30, 22.10 Ritorno al futuro 2, r. Robert Zemeckis, i. Michael J. Fox.

MIGNON - 16.00, 22.15 Ghostbusters II. EDEN - 15.30, 22.10 Ciccolina e Moana Pozzi superverglose di maschi, porn., □□; Jutri: Animale, possedimi languidamente, □□

CAPITOL - 16.30, 22.00 Willy signori... e vengo da lontano, i. Francesco Nuti, Isabella Ferrari.

LUMIERE - 16.00, 22.15 Senza indizio, i. Michael Caine, Ben Kingsley.

ALCIONE - 15.30, 22.00 L'attimo fuggente, i. Robin Williams.

RADIO - 15.30, 21.30 I caldi peccati, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razna obvestila

Sekcija KPI Josip Verginella vabi danes, 14. t. m., ob 10.30 v Ljudski dom v Križ na javno razpravo na temo "POLITIČNI PREDLOG TAJNIKA OCCHETTA". Sodeloval bo deželni svetovalec Miloš Budin.

Knjižnica Pinko Tómažič in tovariši - Prosvetni dom Opčine - v torek, 16. t. m., ob 20.30 srečanje na temo: RAZMERJE MED SLOVENCIM IN ITALIJANI V TRSTU: OD LOČENOSTI DO PRIZADEVANJ ZA SKUPNI RAZVOJ. Sodelujejo Luciano Ceschia, Pavle Merku, Franjo Panizon in Alojz Rebula.

Pokrajinsko VZPI-ANPI prireja tradicionalno DRUŽABNO VEČERJO v soboto, 20. t. m., ob 19. uri v restavraciji Dispral - Ul. Morpurgo (industrijska cona pri Domju). Cena: 19.000 lir. Vpisovanja in prednaročila pri sekcijah VZPI-ANPI ter na pokrajinskem sedežu v Ul. Crispi 3, tel. 730306 po sledečem urniku: ponedeljek, sredo in petek od 8.30 do 12. ure ter od 17. do 19. ure.

Pevski zbor Lipa obvešča, da bo PEVSKA VAJA v torek, 16. t. m., ob 20.30 v Bazovskem domu. Toplo priporočamo udeležbo.

Skavtinje iz Repentabra bodo v soboto, 20. t. m., od 15. ure dalje izvršile akcijo pobiranja papirja in kartona. Lepo prosijo vse prebivalce Repentabra, da pustijo papir in karton pred vhodnimi vrati.

C.P.S.

POPRAVILA TV SPREJEMNIKOV MONTAŽA TV ANTEN

Gabrovce 87 - Zgonik (Ts) - Tel. 229492

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika

Viki

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti) TRST Telefon 772996

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Gostuje SNG DRAMA Ljubljana Dušan Jovanovič

ZID, JEZERO

Režija Dušan Jovanovič

Danes, 14. t. m., ob 16. uri - abonma RED C in G

SLOVENSKI KLUB V TRSTU Ulica sv. Frančiška 20/II

SLOVENSKI KLUB in SLAVISTIČNO DRUŠTVO

vabita v torek, 16. januarja, ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano na predstavitev knjige profesorja slavistike na Univerzi v Ljubljani

Borisa Paternuja

OBDOBJA IN SLOGI V SLOVENSKI KNJIŽEVNOSTI

Knjigo bo predstavil prof. Jan Zoltan, prof. Paternu pa bo predaval o Bartolovem romanu Alamut.

čestitke

Jutri, 15. t. m., bo slavila svoj rojstni dan JERUZALEMA. Še mnogo srečnih in zdravih let v krogu svoje družine ji želita sestrinica Vida in Pavel.

Danes praznuje JOSIP LOVRIHA 80. rojstni dan. Še na mnoga leta mu želi sin Boris z družino.

IGOR TUL je uspešno opravil habilitacijski izpit za geometre. Iskreno mu čestitajo sorodniki in prijatelji.

Danes slavi v Samatorci IVANA rojstni dan. Obilo zdravlja in lepih dni ji želijo nono Franjo, nona Anica in stric Stojan.

Danes stopata na skupno življenjsko pot SABRINA in ERVIN. Vso srečo in polno razumevanja jima želita Tamara in Igor.

Danes naša draga mati, nona in pranonna ANTONIJA ALBERTI iz Boljuncu svoj visoki jubilej slavi. Kar 92 sveč ugasi. Iz srca ji vsi, ki jo imamo radi, zaželimo, da zdrava bi bila in še kakšno pesem nam zapela.

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 14. januarja 1990 NEDA

Sonce vzide ob 7.43 in zatone ob 16.46 - Dolžina dneva 9.03 - Luna vzide ob 20.42 in zatone ob 9.25.

Jutri, PONEDELJEK, 15. januarja 1990 RADISLAV

VREME VČERAJ: temperatura zraka 7 stopinj, zračni tlak 1032,3 mb raste, brezvetrje, vlaga 63-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 8,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Marco Slavich, Elena Serra, Nikla Bertolusso, Stefano Benoli.

UMRLI SO: 84-letni Giordano Boz, 79-letni Enrico Gelussi, 87-letna Evelina Lach vd. Caffau, 55-letni Ferruccio Drioli, 73-letni Giannetto Ferri, 83-letni Giovanni Bernardi, 77-letni Silvestro Pecchiari, 72-letni Mario Compar, 91-letna Anna Maria Cus vd. Pecchiari, 76-letni Ranieri Cociani, 79-letna Marta Besednjak, 64-letni Mario Minatelli, 69-letni Rodolfo Iaksetic, 81-letna Luigia Deluisa, 78-letni Mario Cosolini, 76-letna Dorotea Skabar, 78-letna Maria Paci, 90-letna Vittoria Canciani vd. Toso, 84-letni Albino Iskra, 93-letna Anna Vittoria Cesarato, 77-letni Livio Dieghi, 65-letna Alda Camposaggio por. Disalvatore, 73-letni Giovanni Carbonera, 75-letni Brunone Nattek, 76-letna Onelia Bertolisi vd. Pezzetta.

IMAM JIH ZA VSE OKUSE!

GLASBENA MATICA TRST

Abonmajska sezona 1989/90

V četrtek, 18. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

JASNA CORRADO - MERLAK, harfa OLGA GRACELJ, sopran NEVA MERLAK, klavir

Prodaja vstopnic Utat - Pasaža Protti od jutri, 15. t. m., dalje.

PD SLOVENEK BORŠT-ZABREŽEC

vabi v sredo, 17. t. m., ob 20.30

NA PRAZNOVANJE VASKEGA PATRONA

Gostuje PD DOMOVINA z veseloigro ŽUPANOVA MICKA.

Sodeluje: MPZ SLAVEC-SLOVENEK

razne prireditve

V Društvu slovenskih izobražencev v Peterlinovi dvorani v Trstu bo jutri, 15. t. m., ob 20.30 predstavitev zbirke novel Zore Tavčar OB KRESU ŽIVLJENJA, ki je izšla v okviru letošnjega knjižnega daru goriške Mohorjeve družbe. O delu bo govorila Ester Sferco, odlomke pa bosta brali Mira Sardoč in Matejka Maver.

KD Kraški dom vabi na ogled komedije J. Tavčarja LOČITEV v izvedbi amaterskega odra Jaka Štoka, režija Drago Gorup. Prireditve bo v soboto, 20. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu na Colu.

razstave

V Peterlinovi dvorani, Donizettijeva ulica 3, bodo jutri, 15. t. m., ob 20. uri odprli razstavo z naslovom OSEM SLIKARJEV OD DUNAJA DO JADRANA.

Danes se vzameta

ERVIN GUŠTIN in SABRINA GRGIČ

Mnogo sreče na novi življenjski poti jima želijo

oče Karlo, mama Ani in brat Luka.

šolske vesti

Osnovna šola Marica Gregorič - Stepančič pri Sv. Ani obvešča, da poteka vpisovanje za prvi razred za šolsko leto 1990/91. Otroci lahko obiskujejo popoldanski pouk do 16. ure. Za informacije tel. 812214 od 8. do 16. ure.

mali oglasi

DRUŽINA išče varuško s Tržaškega z vozniskim dovoljenjem za dveletnega otroka. Tel. 575198 ob večernih urah.

OSMICO je odprla Sonja Štrajn v Mačkolkah - Križpot št. 84.

IŠČEM hišno pomočnico, enkrat tedensko v jutranjih urah, po možnosti iz okolice Sesljana. Klicati ob urah kosila na št. 291270.

SLOVENSKA študentka s pasivnim znanjem italijanskega jezika išče resno delo v Gorici. Tel. (003865) 25968.

ODKAR ima Društvena gostilna v Dolini novo vodstvo so vedno številnejši gosti zelo zadovoljni nad izbiro vedno novih zelo okusnih specialitet. Seveda so gostom na voljo tudi izbrana domača in buteljčna vina.

TRGOVINA jestvin zaposli prodajalca/ko, od 20 do 25 let. Priporoča se za resnost ter dobro voljo do dela. Tel. 822103.

ZAPOSILITEV tudi part time z možnostjo dobrega zaslužka nudimo osebam z lastnim avtomobilom. Starost vsaj 25 let. Interesenti naj se javijo v Ronkah v Ul. Roma 76, v ponedeljek, 15. t. m., od 18. do 19. ure.

SPOSOBNA ženska srednjih let nujno išče zaposlitev kot gospodinja, hišna pomočnica ali podobno. Tel. na št. (0481) 78180 od 16. do 18. ure.

TAKOJ ZAPOSILIMO izkušenega slaščičarja. Tel. 213055.

SLAŠČIČARNA na Krasu išče prodajalco s prakso. Tel. 213055.

PRODAM trgovino sadja in zelenjave v mestnem središču, dober zaslužek. Tel. 228390.

PRODAM 1500 m2 nezazidljivega zemljišča v Boljuncu. Tel. 228390.

PRODAM 10 kubičnih metrov konjskega gnoja. Tel. v popoldanskih urah na št. 814212.

PRODAM fiat 126 bis, letnik 1988, bele barve. Tel. 226752.

NEPOSREDNO prodam skladišni prostor, 80 kv. m, z notranjo ogrevano pisarno. Tel. 393624.

PRODAM renault super 5 GTL 1100, letnik '85 v odličnem stanju, rdeče barve, 78.000 km prevoženih za 6.000.000 lir. Tel. v jutranjih urah na št. 220367.

PRODAM motor cagiva 125 v dobrem stanju '87. Cena po dogovoru. Tel. 774103.

POČITNIŠKO stanovanje takoj vseljivo v zimsko-sportnem središču v Karniji ugodno prodam. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Zima/poletje".

TRGOVINA za avtomobilske dele nujno išče prodajalca, po možnosti izkušenega, z znanjem jugoslovanskih jezikov. Tel. 305236.

KUPIM stanovanje v okolici Trsta. Tel. 827094 v večernih urah.

PROFESSIONAL SPORT - Ul. Udine 45/a, Trst, tel. 418315 obvešča, da bo sezonska razprodaja zimske opreme od 16. januarja do 27. februarja s popusti do 50 odst.

23-LETNA tajnica išče kakršnokoli službo, tudi kot varuška. Tel. 229402.

DRAGULJARNA A. B. - Ul. Foschiatti 9 - TRST - Tel. 774090 nudi široko izbiro zlatih in srebrnih izdelkov po konkurenčnih cenah, ter daril za vse priložnosti. Velike kupčije v mali trgovini.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' prodaja krasno vilo v Nabrežini: 280 m2, luksuzno, v dveh etažah, tudi za dve družini, box za dva avtomobila, prostorni kletni prostor, vrt 800 m2. Tel. 040/382191.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' prodaja v Dolini čudovito popolnoma obnovljeno kmečko hišo, 360 m2 v dveh etažah z notranjim kmečkim dvoriščem in teraso z razgledom na dolino Glinščice. Tel. 040/382191.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' išče hiše, tudi potrebnih popravil z ali brez vrta ali zazidljivo zemljišče v dolinski občini ali na Krasu. Tel. 040/382191.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' išče v najem opremljena ali neopremljena stanovanja za stranke z začasnim bivanjem; brez stroškov za lastnike. Tel. 040/382191.

FINANČNO PODJETJE V TRSTU išče sodelavce z univerzitetno diplomo iz prava, ekonomije, socialnih ved, političnih ved ter informatike in sodelavce z diplomo višje srednje šole znanstveno/tehnične smeri in večletno delovno izkušnjo v komercialnem ali upravnem poslovanju v podjetjih terciarnega sektorja. Potrebno odlično znanje slovenskega in italijanskega jezika; dobrodošlo znanje srbohrvaščine, nemščine in angleščine. Zazeleni: odprtost, prilagodljivost, komunikativnost. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Finance" do 31. januarja 1990.

PRI POSTAJI prodam 6-sobno, prazno stanovanje, primerno tudi za urade, dvigalo in avtonomna kurjava. Tel. 943182 ob urah kosila.

PROFESORICA nudi lekcije iz flavte in teorije glasbe. Tel. (003865) 22282.

KUPIM zazidljivo zemljišče ali hišico z vrtom v okolici Trsta. Takojšnje plačilo. Tel. 44871.

UVOZNO/IZVOZNO podjetje v Gorici išče uslužbenko/ca za komercialno dejavnost, tudi začetnika. Zahteva se poznanje jezikov. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Dvored XXIV maja št. 1, 34170 Gorica, pod šifro "Komerčiala".

LOTERIJA

BARI	72	45	36	16	90
CAGLIARI	68	8	74	12	41
FIRENCE	65	69	25	33	20
GENOVA	6	82	2	57	83
MILAN	48	62	83	29	40
NEAPELJ	9	85	12	77	78
PALERMO	6	31	85	27	45
RIM	80	90	27	44	35
TURIN	40	58	39	4	62
BENETKE	58	70	27	59	53

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Film: La signora della neve (fant., r. Juraj Jakubisko, i. Giulietta Masina)
8.30 Risanke: Čebelica Maja in Psammed
9.15 Dokumentarna oddaja: Kvarkov svet
10.00 Zelena linija
11.00 Maša
11.55 Nabožna oddaja
12.15 Zelena linija (2. del)
13.00 Nedeljski tednik
13.30 Dnevnik
13.55 Igra: Toto-TV
14.00 Variete: Domenica in... (vodita Edwige Fenech in Pupo)
14.20 Športne vesti
15.20 Športne vesti
16.20 Športne vesti
18.15 90. minuta
19.50 Vreme in dnevnik
20.30 TV film: Passi d'amore (dram., It. 1989, r. Sergio Sollima, i. Alessandra Martinez, Daniel Olbrychski, Laura Saraceni, Jean Dalric, 1. del)
22.05 Športna nedelja
24.00 Nočni dnevnik in vreme
0.10 SP v smučanju: moški in ženski slalom (povzetki)

CANALE 5
8.30 Nabožna oddaja
9.15 Film: La favorita (dram., It. 1952, r. Cesare Borlacci, i. Sofia Loren, Gino Sinimberghi)
11.00 Rubrika: Block-Notes
12.00 Variete: Rivediamoli
13.00 Superclassifica Show
14.00 Popoldanski variete, vmes film: Mafioso (dram., It. 1962, r. Alberto Lattuada, i. Alberto Sordi), v studiu Alberto Lattuada in Alberto Sordi
16.30 Aktualnosti: Nonsolomoda, nato Novosti
18.00 Kviza: O.K. il prezzo è giusto, 19.45 La ruota della fortuna
20.30 Film: La setta del sacrificio (krim., It. 1989, r. Fosco Gaspieri, i. Gigi Sammarchi, Andrea Roncato)
22.20 Nanizanka: Baby Boom - Arriva la cicogna
22.50 Aktualnosti: Nonsolomoda
23.20 Italija sprašuje
0.20 Nanizanke: Squadra speciale, 1.20 Lou Grant - Caccia grossa in città, 2.20 Bonanza

RAI 2
7.00 Otroški variete: Patatrak, nato risanke
7.55 Aktualno: Mattina due
10.05 Variete: Spremenljivo jasno
12.00 Variete: Ricomincio da due (vodi R. Carrà)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.20 Šport in vreme
13.30 Rubrika: Nonsolonerio
14.15 Nad.: Quando si ama
16.35 Film: Amori in Tirolo (kom., Avs. 1956, r. Willy Forst, i. Adrian Hoven, Judith Holzmeister)
18.20 Šport: ciklokros in speedway
18.50 It. nogomet A lige
19.45 Dnevnik in športne vesti
20.30 Variete: Dudu Dudù (vodita Claudia Mori in Pino Caruso)
22.00 Dnevnik - nocoj in vreme
22.10 Film: Il medico della mutua (kom., It. 1968, r. Luigi Zampa, i. Alberto Sordi, Bice Valori)
23.40 Nočni dnevnik
23.50 Rubrika o židovski kulturi
0.20 Oddaja o kulturi: L'aquilone
1.20 Dizzy Gillespie Jazz Band

RETE 4
8.00 Jutrišnji svet
8.30 Nan.: La grande vallata
10.00 Nad.: Topazio
11.00 Rubrika: Ciak
11.50 Rubrika: Regione 4
12.00 Iz parlamenta
12.45 Nanizanka: Fox
13.45 Opera: Cavalleria rusticana (Mascagni, orkester Scale, dir. Von Karajan)
15.00 Nan.: Sceriffo a New York
16.30 Film: La gente mormora (kom., ZDA 1951, r. Joseph Mankiewicz, i. Cary Grant)
18.30 Film: Tutto può accadere (kom., ZDA 1952, r. George Seaton, i. José Ferrer)
20.30 Film: Gli amanti dei cinque mari (pust., ZDA 1955, r. John Farrow, i. John Wayne, Lana Turner)
22.40 Dok.: Big Bang
23.25 Koncert v Scali z dirigentom Carlom M. Giulinijem (Beethoven)
0.15 Film: La figlia di Zorro (pust., ZDA 1950, r. William Berke, i. Barbara Britton)
1.35 Nanizanki: Dragnet, 2.05 Adam 12

RAI 3
9.00 Nanizanka: Professione pericoloso
9.50 Nedeljski dnevnik
10.25 SP v smučanju: moški veslalom (1. tek)
11.30 Nedeljski dnevnik
12.10 Film: Il matrimonio di Bulldog Drummond (krim., ZDA 1939, r. James Hogan, i. John Howard)
13.10 Moški veslalom (2. tek)
14.00 Deželni dnevnik
14.10 Drobci
14.15 Variete: Prove tecniche di trasmissione (vodi Piero Chiambretti)
16.30 Blob Cartoon
16.50 Film: Rue Cases Negres (dram., Fr. 1984, r. Euzhan Palcy, i. Garry Cadenat)
18.35 Športna oddaja: Domenica gol
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti in deželni šport
20.05 BlobCartoon
20.30 Aktualno: Chi l'ha visto (vodita Donatella Raffai in Luigi di Majo)
23.00 Filmske novosti
23.10 Dnevnik
23.25 Deželni nogomet

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
10.30 Mednarodni nogomet
12.00 Športna oddaja: Viva il mondiale
12.30 Ob nog. prvenstvu
13.00 Tednik: Grand Prix
14.00 Film: Teseo contro il minotauro (pust., It. 1960, r. Silvio Amadio, i. Rosanna Schiaffino, Alberto Lupo)
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, risanke
18.00 Nanizanka: O'Hara
19.00 Risanke
20.30 Variete: Emilio
22.15 Variete: I grandi sceneggiati (vodi Gianni Ippoliti)
23.00 Nan.: Colletti bianchi
0.20 Rally Pariz-Dakar
0.55 Nanizanki: Crime Story, 1.55 Gli intoccabili

ODEON
7.00 Risanke
8.00 Nanizanki: Le spie, 9.30 Quattro in amore
13.00 Guinnessovi primati
13.30 Nanizanka: Galactica
14.30 Variete: Sugar
15.30 Obnova nad.: Anche i ricchi piangono, Pasiones, Cuore di pietra

TV Ljubljana 1
8.55 Otroška matineja: Živ žav, 9.45 nan. Pika Nogavička
9.25 SP v smučanju: ženski slalom (1. tek, iz Hausa)
10.10 Šopek domačih
10.25 SP v smučanju: moški veslalom (1. tek)
11.15 Nad.: Jack Razparač (pon.)
12.10 SP v smučanju: ženski slalom (2. tek, iz Hausa), 12.55 moški veslalom (2. tek, iz Val Badie)
13.10 Nadaljevanje: Dediščina Guldenburgovih (Michael Bayer, r. Jürgen Goslar in Gero Erhardt, i. Brigitte Horney, 2. del)
14.55 Kolo sreče
16.30 Dnevnik in poslovne informacije
16.45 Film: Superman II (pust., ZDA 1980, r. Richard Lester, i. Christopher Reeve, Gene Hackman)
18.50 Risanke, TV Mernik in TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nadaljevanje: Glembajevi (Miroslav Krleža, 2. del)
21.20 TV Okno in Zdravo
22.45 Dnevnik, šport, vreme
23.05 Video strani

18.00 TV film: Strano interludio (dram., r. Herbert Wise, i. Glenda Jackson)
19.00 Filmske novosti
19.30 Variete: Sportacus
20.00 Dok.: Človek in zemlja
20.30 Film: Soldato Giulia agli ordini (kom., ZDA 1980, r. Howard Zieff, i. Goldie Hawn, Aileen Brennan)
23.00 Film: Delitto all'undicesimo parallelo (dram., VB 1977, r. Don Boyd, i. Judy Bowker)

TMC
9.25 Ženski slalom in moški veslalom
11.15 Risanke: Snack
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Variete: Domenica Monte Carlo, vmes smučanje
13.45 Glasbena oddaja: Famous For Fifteen Minutes
14.00 Film: Zorro mezzo e mezzo (om., ZDA 1981, r. P. Medak, i. G. Hamilton)
16.00 Glasbena oddaja: One Night With You
17.00 Odbojka
19.00 Nanizanka: I misteri di Nancy Drew

TV Koper
9.30 Športna oddaja: Juke box
10.00 Nedeljska rubrika o nogometu: Calciomania
11.00 Rubrika: Veliki tenis
13.00 Rally Pariz-Dakar
13.30 TVD Novice
13.45 Športna oddaja: Noi la domenica, vmes (14.15) košarka NBA, (17.45) avtomobilizem - Formula Indy, (18.45) Dnevnik, (20.00) Rally Pariz-Dakar (povzetki)
20.30 Rubrika: A tutto campo
22.00 Dok.: Campo base (pon.)
23.30 Nogometna rubrika: A tutto campo (pon.)
1.00 Športna oddaja: Juke Box

TV Ljubljana 2
10.00 Oddaja za JLA in film Most (voj, Ju. 1969, r. Hajrudin Krivavac)
15.00 Športno popoldne
19.00 Da ne bi bolelo: Mama, boli me
19.30 Dnevnik in TV Okno
20.00 Dokumentarec: Kartoteka zemlje
20.25 Dok.: Brata Gorišek
21.35 Športni pregled

TELEFRIULI

10.20 Nan.: Squadra segreta
11.00 Zelena dežela
12.00 Nanizanka: La famiglia Smith
12.30 Razstave: Degas in Italia
13.00 Rubrika z županom
14.30 Variete: Buinesere Friul
16.30 Music box
18.00 Nanizanka: The Family
19.00 Dnevnik - šport
20.30 TV film: Julien Fontanes magistrato (2. del)
22.30 Nanizanka: Kodjak
23.00 Športne vesti
1.40 Vesti: News

TELE4

(Se povezuje s sporedi Italija 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Pet prijateljev na otoku zakladov; 10.30 Country glasba; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 V studiu z vami: Sergej Verč, vmes (14.10) Yesterday ali Od jutri ne kadim več, kabaret Sergeja Verča in Borisa Kobala, (15.30) Šport in glasba z izidi in komentariji; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00 Poročila; 5.00 Dnevni koledar; 7.00 Kronika in vreme; 8.05 Pop rock za mlade; 9.05 Še pomnite tovariši; 9.45 Pesmi boja in dela; 10.05 Matineja; 10.35 Reportaža; 11.03 Poslušalci čestitajo; 12.00 Na današnji dan; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Amaterski zbori; 17.30 Radijska igra; 18.30 Operne melodije; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15-4.30 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)

14.30, 17.30 Poročila; 10.30, 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Sosednji kraji in ljudje: pozdrav, na današnji dan, reportaže, intervjuji; 11.30 Polje kdo bo tebe ljubil; 12.30 Primorski dnevnik; 12.45 Zabavna oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 14.35 Pesem tedna; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Lestvica popevk Radia Koper - Vročih deset; 18.00 Pesem desetletja; 18.30 Nedeljska humoreska; 19.30 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER (italijanski program)

7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.30 Nedeljska oddaja; 8.00 Vseradio; 8.25 Pesem tedna; 9.30 Dragi Luciano; 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Najlepših sedem; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Glasba in šport; 16.45 Made in Yu; 18.00 Glasba; 18.30 Najnovejša LP plošče; 19.40 Športna nedelja; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 13.00 Glasba po željah; 15.00 Športna oddaja: Od nedelje do nedelje; 20.00 Nočna glasba.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nanizanka: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Variete: Ci vediamo (vodita Eugenia Monti in Claudio Lippi)
11.55 Vreme in kratke vesti
12.05 Variete: Piacere RAI 1
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Variete: Occhio al biglietto
14.10 Dok.: Kvarkov svet
15.00 Umetniki danes
15.30 Ponedeljkov šport
16.00 Mladinska oddaja: Big!
17.30 Nabožna oddaja
18.00 Kratke vesti in loto
18.10 Aktualnosti: Italia ore 6
18.45 Nanizanka: Santa Barbara
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 TV film: Passi d'amore (r. Sergio Sollima, 2. del)
22.05 Dnevnik
22.25 Aktualno: Dentro la giustizia
23.05 Variete: Gardland e natura (vodita Gabriella Carlucci in Ovidio Martucci)
24.00 Dnevnik in vreme
0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni

CANALE 5
7.00 Nanizanke: Fantasilandia, 8.30 Hotel, 9.30 Love Boat
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie (vodi Marco Predolin)
15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro (vodi Massimo Guarischio)
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 za vas
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Colombo)
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.35 Film: Rocky III. (dram., ZDA 1982, r-i. Sylvester Stallone, i. Talia Shire, Burgess Meredith)
22.35 Dokumentarec: I re dell'avventura
23.30 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.20 Variete: Striscia la notizia
1.35 Nanizanka: Lou Grant - L'ombra del passato

RAI 2
7.00 Otroški variete: Patatrak, nato risanke
8.30 Nanizanka: Capitol
9.30 Božanska komedija
10.00 Oddaja o protestantizmu
10.30 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è...
13.00 Dnevnik in Diogenes
14.00 Nan.: Quando si ama
14.45 TV igri: L'amore è una cosa meravigliosa, 16.15 (Non) Entrate in questa casa, vmes (15.50) nanizanka Alf
17.00 Vesti, loto in Videocomic
17.25 Rubrika: Tutto sul due
18.20 Šport nocoj
18.35 Nanizanka: Miami Vice
19.30 Aktualno: Rosso di sera
19.45 Dnevnik, šport, vreme
20.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick
21.40 Film: Senza un'attimo di tregua (dram., ZDA 1967, r. John Boorman, r. Lee Marvin, Angie Dickinson)
23.15 Dnevnik, vreme, horoskop
23.30 Film: La moglie più bella (dram., It. 1970, r. Damiano Damiani, i. Ornella Muti)

RETE 4
8.00 Nanizanka: Il Virginiano - I giorni dello scorpione
9.30 Nadaljevanje: Una vita da vivere, 10.30 Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo
12.15 Nanizanka: Strega per amore - Crisi matrimoniale
12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke
13.40 Nadaljevanje: Sentieri, 14.35 Topazio, 15.25 La valle dei pini, 16.00 Veronica il volto dell'amore, 17.00 General Hospital, 17.35 Febbre d'amore
18.30 Variete: Star 90
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati
19.30 Nanizanka: Mai dire sì - Violazione di domicilio
20.30 Film: El Cid (zgod., It.-ZDA 1961, r. Anthony Mann, i. Charlton Heston, Sofia Loren)
0.05 Film: Niente è impossibile (kom., r. Bernard Maniez, i. Laurie Risch)
1.25 Nanizanki: Dragnet - Agenzia immobiliare, 1.55 Adam 12 - Signora O'Brien

RAI 3
11.30 Kotalke za življenje
12.00 Dokumentarec: Meridiana - Rossellini, l'officina della storia
14.00 Deželne vesti
14.30 Otroški laboratorij: Otroci, šola, zvoki in glasba
15.00 Otroški laboratorij: Govorica sporazumevanja
15.30 Šport: Ice Mountain Bike in plavanje
16.15 Dokumentarec: Popotovanje po Italiji
17.15 Nanizanka: I mostri - Operazione vendetta
17.45 Dokumentarna oddaja: Geo (ured. Gigi Grillo in Claudio Pisanisi)
18.45 Športna oddaja: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti in deželni šport
20.00 Variete: Blob - Di tutto di più
20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato
20.30 Aktualno: Dan na preturi (ured. Nini Perno, Roberta Petrelluzzi)
22.25 Dnevnik - nocoj
22.30 Ponedeljkov šport
24.00 Nočni dnevnik

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Caffelatte in risanke
8.30 Nanizanke: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agente Pepper - Vento freddo, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I.
14.30 Variete: Smile
14.35 DeeJay Television
15.20 Italijanske smešnice
15.30 Nanizanka: Batman
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanke: Arnold, 18.35 A-Team, 19.30 I Robinson
20.00 Risanke: Denver
20.30 Film: Una donna - una storia vera (dram., ZDA 1986, r. Roger Donaldson, i. Sissy Spacek, Jeff Daniels)
22.30 Nanizanka: I-Taliani
23.00 Dokumentarec: Sorrisi e filmi
23.10 Rally Pariz-Dakar
23.40 Glasbena oddaja: Be Bop a Lula
0.40 Rock opolnoči: Jethro Tull - Rock Island
1.50 Nanizanka: Crime Story

TV Ljubljana 1
8.50 Video strani
9.00 Zimski počitniški spored: risanke, 9.35 Periskop, 10.30 Kam, kje, kako med počitnicami, 10.40 Sokoli (1. del), 11.05 dokumentarec Potovanje na severni tečaj, 11.35 risanke, 11.45 film Vrni se, Snoopy (ris., ZDA 1972)
13.15 Video strani
16.30 Dnevnik
16.40 Poslovne informacije
16.45 Mozaik. Zdravo (pon.)
18.04 TV Okno
18.10 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček, 18.25 Zgodbe (zadnji del)
19.00 Risanke in TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.30 Dnevnik, šport
19.55 Vremenska napoved
20.05 TV drama: Navzkrižja (K. Apostolova, r. Milen Getov, i. Ilija Karajvanov, Georgi Georgijev)
21.30 TV okno
21.35 Oddaja o kulturi: Osmi dan
22.20 Dnevnik, šport in vreme
22.40 Človek in glasba (7. del)
23.40 Video strani

ODEON
12.30 Nanizanka: Quattro in amore
13.00 Otroški variete: Sugar
15.00 Nadaljevanje: Anche i ricchi piangono, 16.00 Pasiones, 17.00 Mariana, il diritto di nascere
18.00 Nan.: Il supermercato più pazzo del mondo
18.30 Dok.: Človek in zemlja
19.30 Risanke in smešnice
20.15 Variete: Sportacus
20.35 Film: Stupro (dram., ZDA 1976, r. Lamont Johnson, i. Margaux Hemingway, Chris Sarandon)
22.30 Variete: Sportacus
22.45 Film: Il serpente alato (srh., ZDA 1982, r. Larry Cohen, i. David Carradine)

TMC
10.15 Nanizanka: Il giudice
10.45 Nad.: Terre sconfinite
11.30 Aktualno: Ženska TV in Ogledalo življenja
13.30 Dnevnik in šport
14.30 Glas. odd.: Clip Clip
15.00 Risanke: Snack, nato nan. Segni particolari - genio

TV Koper
13.00 Rally Pariz-Dakar
13.30 TVD Novice
13.40 Športna rubrika: A tutto campo
15.30 Rubrika: Veliki tenis (povzete)
17.30 Košarka NCAA (pon.)
18.15 Wrestling Spotlight
18.45 Dnevnik
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičišče
20.00 Rally Pariz-Dakar (povzetki)
20.20 Rubrika: Sedem dni
20.30 Golden Juke Box
22.00 Teniški turnir Australian Open (povzetki)
23.15 Košarka NBA
0.45 Nogomet - arg. prvenstvo

TV Ljubljana 2
16.30 Satelitski prenos
19.00 Nadaljevanje: S poti po Indiji (2. del)
19.30 Dnevnik in premor
20.00 Žarišče
20.30 Znanstvena oddaja: Super prevodnost (zadnji del)
20.55 Sedma steza
21.10 Koncert: Tomislava Ivčiča
22.00 Satelitski prenos

16.00 Film: I ragazzi di An Lac (dram., ZDA 1980, r. John L. Moxey)
18.00 Aktualno: Ženska TV in Ogledalo življenja
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: Il mascalzone (krim., VB 1971, r. M. Tuchner, i. Richard Burton)
22.15 Variete: Ladies & Gentlemen
22.50 Vesti in šport
24.00 Film: Concorso per Miss America (kom., ZDA 1976)

TELEFRIULI

12.00 Nan.: Squadra segreta
12.30 Potovanje po Italiji
13.00 Dnevnik
13.30 Nan.: Vida de mi vida
15.30 Music box
17.15 Nadaljevanje: Cerco l'amore, 18.00 Cristal
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
21.00 Rubrika o nogometu
21.00 Košarka Fantoni-Braga
23.00 Nanizanka: Kodjak
23.30 Vesti in News

TELE4

(Se povezuje s sporedi Italija 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi
23.45 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro in Koledar; 7.40 Pravilica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 In exilium (pon.); 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Glasba; 9.40 Simboli in še kaj; 9.50 Orkestri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Resna glasba; 11.30 Kantavtorji; 12.00 Naravoslovje malo drugače; 12.40 Revija ZCPZ; 12.50 Orkestri; 13.20 V žarišču; 13.25 Gospodarstvo; 14.00 Deželna kronika

Napovedane spremembe regulacijskega načrta v Štandrežu Gradnja prepotrebnih parkirišč in preureditev industrijske cone

Spremembe zazidalnih načrtov na ozemlju območja Štandreža in v industrijski coni. To sta bili osrednji točki dnevnega reda zadnje seje rajonskega sveta v Štandrežu. Gre sicer šele za pripravljalno fazo, ki predvideva med drugim tudi posvetovanje s perifernimi organi upravljanja in šele nato odločanje v občinskem svetu.

Spremembe urbanističnega načrta zadevajo na območju Štandreža dve področji: pas med ulicama Pasubio in Monte Nero, kjer so v zadnjih letih zgradili veliko ljudskih hiš, zlasti v obliki zadružne gradnje, in področje industrijske cone proti Sovodnjam. Kakšne spremembe so predvidene, so članom rajonskega sveta in žal maloštevilnemu občinstvu pojasnili občinski odbornik Fornasir in arhitekta Agostinis in De Rocco.

Glede industrijske cone velja takoj opozoriti, da ne gre za njeno razširitev, marveč za drugačno porazdelitev zazidalnih enot in določitev območja za gradnjo nekaterih energetskih in drugih objektov. Tako je v bližini Soče predvidena gradnja električne transformatorske centrale in plinske centrale. Obe bosta služili podjetjem v industrijski coni. Centralo za plin bodo zgradili na desni strani sedanje nove ceste, ki pelje čez Sočo proti Majnici, torej na področju proti Štandrežu. Okrog centrale bodo iz varnostnih razlogov uredili zeleno površino

na okrog 23 tisoč kvadratnih metrim. Električno kabino pa bodo zgradili v bližini, vendar na ozemlju proti Sovodnjam.

Arh. Agostinis je med drugim povedal, da se bo število zazidalnih enot industrijske cone zvišalo od sedanjih 47 na 48, vsaka parcela bo merila najmanj 4 tisoč kvadratnih metrov, možno pa bo zazidalne enote združiti.

Rajonski svetovalci so možnost združitve večjega števila zazidalnih enot zelo kritično ocenili, saj bi v tem obstajala nevarnost, da bi v industrijski coni lahko zgradili kako večjo tovarno, ki bi ogrožala okolje. Poleg tega so poudarili nesmotnost preki-

nitve neposredne cestne povezave med Štandrežem in Sovodnjami, kot sicer to predvideva načrt za izgradnjo t.i. super ceste proti Vidmu.

Kar zadeva spremembe na območju ljudskih hiš, v zgornjem delu Štandreža je arh. De Rocco povedal, da name-rava občina med ulicama Pasubio in Monte Nero preurediti nekatere neizkoriščene površine v parkirišča, urejene zelenice in pešpoti. Med drugim predvideva varianta načrta ureditev obsežnega parkirišča pred štandreškim nogometnim igriščem, kjer bo prostora za kakih 100 avtomobilov. Sicer bodo to možnost še podrobneje vzeli v pretres, ko bodo izdelali izvršilni načrt.

Mešano podjetje v Lokavcu

V Lokavcu pri Ajdovščini je bila včeraj slovesnost ob odprtju novega mešanega slovensko-italijanskega podjetja za izdelovanje kovinskih elementov za pisarniško pohištvo. Lastnika podjetja, kjer je proizvodnja sicer že stekla in je trenutno zaposlenih sedem delavcev, sta Dušan Božič iz Gradišča pri Vipavi in Carlo Bresciani iz Cordenonsa pri Pordenonu. Vsak je vložil v podjetje po 400 milijonov lir. Proizvodne prostore so uredili v že dalj časa opuščeni delavnici nekdanje fužine v Lokavcu. Kakor je bilo

slišati na včerajšnji slovesnosti, naj bi v podjetju postopoma našlo zaposlitev od 20 do 25 delavcev.

Izdelke, oziroma polizdelke bodo prodajali na italijanski tržišče.

Slovesnosti ob odprtju proizvodnih prostorov se je udeležil tudi bivši koprski škof dr. Janko Jenko, ki je opravil tudi blagoslov.

Lani so na novogoriškem območju ustanovili dve mešani podjetji, v katerih sodelujejo slovenski in italijanski poslovni partnerji.

Jutri in v torek drama »Zid, jezero«

Gostovanje Drame SNG iz Ljubljane

Po vedrem razpoloženju, ki ga je med našimi gledalci zapustila zadnja gledališka predstava Marija Čuka v izvedbi Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta, se bodo tokrat predstavili goriškemu zvestemu občinstvu člani Drame Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane. Jutri, 15., in v torek, 16. t. m., ob 20.30 bodo ponesli na oder goriškega Kulturnega doma delo Dušana Jovanoviča "Zid, jezero".

Gre za zanimivo dramo, ki je bila v Jovanovičevi režiji letos tudi nagrajena na Boršnikovem srečanju. Nagrada sta prejela tudi glavna igralka Milena Župančič in tržaški scenograf Marjan Kravos. Poleg Župančičeve nastopajo v glavnih vlogah znani slovenski igralci Polona Vetrh, Radko Polič in Aleš Valič.

Glede vsebine odrskega dela bi lahko, v skrajno poenostavljeni obliki dejali, da gre za večno dilemo med ljubeznijo in smrtjo. Ni ljubezni namreč brez žrtvovanja, vsako žrtvovanje pa pomeni svojevrstno smrt. "Tako zid, kakor jezero sta ogledali, ki soočata človeka z njegovo zrcalno sliko, soočata življenje in smrt," je napisal kritik o delu, ki ga bomo jutri videli v Kulturnem domu, v mojstrski režiji Dušana Jovanoviča.

Dramo so lani igrali v Mehiki, kjer so bili slovenski gledališčniki deležni lepega priznanja. Jutri in v torek nas torej čaka zanimivo gledališko sreča-

nje. Precej drugačno od zadnjega, ki nas je razvedrilo in če hočete, potolažilo, da smo se nasmejali ob naših slabostih. Tudi v tem je novost.

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE**

Gostuje SNG DRAMA Ljubljana
Dušan Jovanovič

**ZID,
JEZERO**

Režija Dušan Jovanovič

Jutri, 15. t. m., ob 20.30 - Abonma red A
v torek, 16. t. m., ob 20.30 - Abonma red B

Za jutrišnjo predstavo vozi avtobus po običajnem voznem redu.

**Zveza slovenske
katoliške prosvete - Gorica**

Prيره niz predavanj ob 100-letnici rojstva

VIRGILA ŠČEKA

O Ščeku bodo spregovorili prof. Peter Stres, Marko Tavčar in prof. Anton Požar.

Prvo predavanje bo imel v četrtek, 18. januarja, ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici prof. Peter Stres na temo: **Virgil Šček in goriški krščanski socialci po prvi svetovni vojni.**

kino

Gorica

CORSO 15.30-22.00 »Orchidea selvaggia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VERDI 15.30-22.00 »Ritorno al futuro II«.

VITTORIA 15.30-22.00 »Oliver & C.«. Risanka.

Tržič

COMUNALE 16.00-22.00 »L'amico ritrovato«.

EXCELSIOR 14.30-22.00 »Oliver & C.«.

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 16.00-20.00 »Zob za zob«.

SVOBODA - Šempeter 18.00 »Vragolije na kolesih«, 20.00 »V slast«.

DESKLE 17.00 »Sila moči«, 19.30 »Zaljubljen siren«.

pogrebi

Jutri ob 9.30 Anna Bergamasco iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 11. uri Carmela Schwab iz bolnišnice sv. Justa na glavno pokopališče, ob 12.30 Anna Preceli vd. Paulin iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 12.45 Evaristo Sandrigo iz bolnišnice Janeza od Boga v Oglej, ob 12.45 Emma Tomasini iz bolnišnice sv. Justa v Tapogliano.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

Alojza Devetaka

se iskreno zahvaljujemo za izraze sožalja in sočutja, ki smo jih bili deležni v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala naj gre g. župniku, cerkvenemu zboru, zboru Fantije izpod Grmade, prijateljem in vsem, ki ste kakorkoli počastili njegov spomin.

Zena, sin z ženo in vnuka

14. januarja 1990

Jutri nastopi novi prefekt Giovanni Rosa

Jutri bo prevzel dolžnosti novi goriški prefekt dr. Giovanni Rosa. Po rodu iz San Nicandra Garganica v Puglii je diplomiral na univerzi v Firencah iz jura in političnih ved. V službi pri Ministrstvu za notranje zadeve je od leta 1951. Doslej je služboval v Rimu, Firencah, Foggii, Torinu, Novari in Bariju ter opravljal razne zadolžitve. V Torinu je opravljal zahtevno nalogo šefa kabineta na Prefekturi v obdobju terorističnih atentatov. Dr. Rosa je tudi profesor na višji policijski šoli v Rimu, sodeluje z univerzo v Bariju ter piše v razne strokovne revije. Star je 63 let.

Prosvetno društvo Štandrež

Dramski odsek uprizori
Komedijo v treh dejanjih

Jovan Sterija Popović

JARA MEŠČANKA

Režija Emil Aberšek

Premiera bo danes, 14. januarja, ob 17. uri v župnijski dvorani "A. Gregorčič" v ŠTANDREŽU.

V petek je bil v Novi Gorici ustanovni zbor Krščanski demokrati

V Novi Gorici je bil v petek zvečer ustanovni zbor Slovenskih krščanskih demokratov za Goriško, ki je ena od novih tako imenovanih alternativnih oziroma opozicijskih političnih skupin v Sloveniji. Z njenim oblikovanjem je na območju Nove Gorice razvita celotna mreža političnih strank, ki so bodisi spodbudile ali pa imele pomembno vlogo pri nastanku tako imenovane politične pomladi in pri začetku demokratizacije v Sloveniji.

Na začetku ustanovnega zbora je učiteljica osnovne šole v Solkanu Lučka Rudež prebrala življenjepis treh vodilnih predstavnikov Slovenskih krščanskih demokratov, ki so nato sodelovali v razpravi o političnem programu in usmeritvi nove stranke. To so Franc Miklavčič, ki je tudi kandidat za člana Predsedstva Slovenije, kot bo izšlo iz volitev prihodnjega aprila, časnikar in publicist Viktor Blažič ter Leon Marc, študent iz Ajdovščine.

Predsednik stranke Franc Miklavčič je dejal, da bodo Slovenski krščanski demokrati nadaljevali politično delovanje kristjanov, ki je bilo nasilno prekinjeno 50 let. Izhajalo bo iz programskih ciljev in duha katoliških strank, ki so delovale v Sloveniji.

Poudaril je, da so slovenski katoličani v Gorici dali velik prispevek k razvoju narodne zavesti, pospeševanju šolstva in v zakladnico slovenske kulture. Slovenski krščanski demokrati na Goriškem bodo pri svojem delovanju nadaljevali omenjene tradicije, opustili pa bodo napake svojih političnih prednikov. Dr. Miklavčič je dejal, da je nova stranka očisti klerikalizma in sektaštva, tako da je v njej prostor za vsakega kristjana. Gre za stranko, ki v svojem okviru in organizaciji zagotavlja pluralizem.

Vprašanja udeležencev ustanovnega zbora - slednjih je bilo okrog 80 - so se nanašala predvsem na duhovno, moralno in miselno prenovu, ki je potrebna v družbi. Pri tem je bilo rečeno, da si bo nova stranka prizadevala tudi za ponovno uveljavitev osebnosti, družine, otrok in vere. V programu Slovenskih krščanskih demokratov za Goriško so vsebovani tudi naslednji cilji: "Krščanski demokrati izhajamo v svojem delovanju iz podobnih načel kot druge evropske krščanskodemokratske in krščanskosocialne stranke. Krščansko ime pojmujemo v smislu pripadnosti evropski tradiciji in civilizaciji. S svojim programom in konkretnimi akci-

jami se želimo vključiti v prizadevanje za večjo kakovost življenja vseh prebivalcev Slovenije. Na Goriškem si bomo prizadevali za odpravo vseh ideoloških ovir, za polnopravno življenje in ustvarjanje. Sprožili bomo posebne pobude v skrbi za biološko in duhovno ohranitev slovenskega naroda, za ožvitev opustelih delov Primorske in za ohranitev Slovencev na obeh straneh meje. Pri svojem delu bomo izhajali iz krščanskih etičnih načel, ki pa so le izhodišče za naše delovanje in jih ne bomo vsiljevali drugim. Delovali bomo za splošno strpnost, nevtralnno šolo in za pravice človeka. Dosti časa smo kritično razmišljali in prišel je čas, da nekaj naredimo."

Predvolilni boj med različnimi političnimi strankami, se je na Goriškem torej že začel. Stranke, zveze in gibanja, ki nastopajo v okviru tako imenovanega DEMOS-a, to je Združenje opozicije Slovenije, so svoj program v četrtek predstavili tudi v Solkanu. Poslušalcev je bilo nad 70, kar ocenjujejo za uspeh. O pripravah na volitve v mesecu aprilu pa je v četrtek razpravljala tudi Občinski komite Zveze komunistov v Novi Gorici.

Marjan Drobež

Ukradli nadomestne dele v vrednosti osem milijonov

Včeraj smo poročali o skokovitem in splošnem naraščanju števila tatvin. Seznam za leto 1990 se je včeraj spet podaljšal. V Ločniku so neznanci v petek ponoči odnesli za okrog osem milijonov lir vrednosti nadomestnih delov za motorna kolesa iz trgovine Andrea Maurija, na glavni Ulici Udine 43. Posledice nočnega obiska je lastnik ugotovil včeraj zjutraj. Zdi se, da so zmikavti prišli v notranjost skozi vrata na dvoriščni strani stavbe in menda celo brez vlamljanja. Morda so se se poslužili ključa ali druge pripra-

ve s katero so vrata odklenili. V teku je preiskava.

Neznani zlikovci so te dni obiskali tudi prostore nižje srednje šole v Ločniku in nekatere druge šole v bližnjih krajih.

■ S hudimi telesnimi poškodbami so v bolnišnico sprejeli 79-letnega upokojenca Persolina Minena iz Bračana. Zaradi večkratnega zloma kolka na desni nogi in drugih poškodb se bo zdravil tri mesece. Minen se je poškodoval v prometni nesreči v Krmini, v kakšnih okoliščinah pa raziskujejo karabinjerji.

Corzutto Gianfranco

Od 10. januarja do 21. februarja 1990

POSEBNI POPUSTI

Pri vseh tapiserijah, zavesah, ročno in strojno tkanih preprogah, pernicah in pri vseh ostalih artiklih

GORICA — Ul. Morelli 19/B - 23/B — Tel. 0481/533432

ELITE

OBLAČILA - KORZO VERDI 141 (GO)

IZREDNI

POPUSTI

Center za športno in rekreacijsko dejavnost

Predstavili so urbanizacijski načrt za ureditev območja Marine Julie

O turističnem razvoju Marine Julie v Tržiču je govor že nekaj let. Območje, kjer je zdaj turistični center Albatros, se je v vseh teh letih razvijalo predvsem po prizadevanju nekaterih posameznikov. Prav tako, že nekaj let, pa je govor tudi o težavah, ki nastajajo zaradi umazanega in za kopanje neprimerne morja.

Marini Julii pa se pišejo boljši časi. Vsaj na podlagi lotizacijskega načrta, ki ga je pred leti naročila Občina in ki je v glavnem izdelan. Načrt so predstavili te dni, v občinski sejni dvorani v Tržiču, v kratkem pa se bo moral o njem izreči občinski svet. Načrt je po svoje zanimiv, odprto ostaja le vprašanje financiranja. Za njegovo izvedbo, čeprav postopno, je treba zagotoviti nad sedemdeset milijard lir, od tega skoraj dvajset iz javnih skladov, razliko pa naj bi vložili zasebni operaterji.

Načrt je pripravil studio "Promozione e ricerca" iz Vidma. Območje Marine Julie naj bi postopoma (predvideno je pet posegov) preuredili v nekakšno deželno središče za vodne športe, na razpolago predvsem prebivalstvu Goriske, Tržaške in deloma Videmske pokrajine. Ob upoštevanju take usmeritve so predvideni tudi minimalni bivalni objekti - računana je poprečna bivalna doba pet/sedem dni - ureditev parkirnega prostora za okrog dva tisoč avtomobilov in vrsta drugih objektov.

Že v prvih fazah naj bi zgradili in uredili umetno jezero in si tako zagotovili popolno neodvisnost od morja.

Novi center naj bi sprejel do petnajst tisoč obiskovalcev na dan, od teh približno dve tretjini domačih, eno tretjino pa tujih gostov. Šlo naj bi za takomenovane dnevne goste iz bližnjih krajev v krogu 25 do 30 kilometrov.

Kaj pa vprašanje pozidave, ali, z drugo besedo, poplave cementa, ki je

preoblikovala že marsikatero plažo? Na predstavitvi je bilo slišati, da bo stopnja pozidave v končni fazi veliko pod največjo možno količino. Na območju je mogoče pozidati 442 tisoč kubičnih metrov, od tega jih je 150 tisoč že pozidanih, oziroma obstoječih. Vsaka investicija je povezana z odpiranjem novih delovnih mest. Za novo Marino Julio jih obetajo, v končni fazi, skoraj 300. (Marina Julia pozimi — foto Pavšič).

Zbližanje z judovsko versko skupnostjo

Na pobudo italijanske škofovske konference

V sredo, 17. januarja bodo tudi v Gorici praznovali judovski dan. Gre nedvomno za pomemben dogodek, na poti zbliževanja med rimskokatoliško Cerkvijo in drugimi veroizpovedmi. Judovski dan bodo praznovali na pobudo italijanske škofovske konference, v okviru tedna ki bo posvečen zbliževanju raznih veroizpovedi.

Napovedana pobuda potrjuje, kot se zdi, novo pot, ki jo je Rimska katoliška cerkev ubrala glede sodelovanja z drugimi verskimi skupnostmi. Papež je namreč pred nedavnim obiskal sinagogo v Rimu.

Tudi na Goriškem je bilo že nekaj let opaziti določene spremembe v odnosih med uradno katoliško cerkvijo in sicer bolj maloštevilno judovsko versko skupnostjo. Pokojni goriški škof Cocolin je svojčas obiskal goriško sinagogo v Ul. Ascoli, prav tako je bil gost judovske verske skupnosti nadškof Bommarco. Goriška občinska uprava je v sodelovanju z Deželo poskrbela za obnovo prostorov goriške sinagoge.

Judje so se v Gorici naselili že v srednjem veku. Judovsko četrt so zgradili ob koncu sedemnajstega stoletja. Judje so v zadnjih dvesto letih imeli pomembno vlogo v gospodarstvu Gorice, čeprav judovska skupnost ni bila kdove kako številčna. Leta 1900 so v Gorici zabeležili 248 oseb judovskega porekla. Žal je judovska

skupnost, na katero danes opominjajo tudi pokopališče v Rožni dolini, med drugo svetovno vojno skoraj v celoti izginila v nemških uničevalnih taboriščih.

Režiser M. Brenta v Kulturnem domu

V pričakovanju pete izvedbe Film Video Monitorja, letne revije slovenskega filma, televizije in videa, ki bo na sporedu marca, Kinoateljje tudi v novem letu ponuja nadaljevanje sezone Gorica Kinema, ki se je v četrtek obogatila z delom Maria Brente »Mailcol«.

Novost četrtkovega predvajanja, kateremu je prisostvovala številna italijanska in slovenska publika, pa je srečanje z režiserjem, ki je obogatilo sklepni del večera. Škoda le, da se je pogovora udeležila le manjša skupina prisotnih, ki so Brenti - pred desetimi leti je izdal svoj prvenec »Vermisat« - zastavili vrsto vprašanj, predvsem v zvezi s filmskim delom, ki priča o osamljenem življenju mlade ženske - proletarke, ki hrepeni po ljubezni.

Prihodnji filmski večer bo na sporedu 18. t. m.

Razprava v vrstah KPI o predlogih prenove

Razprava, ki se je začela v vrstah komunistične partije glede potrebe po temeljiti prenovi in ki jo je sprožil generalni tajnik Occhetto, se bliža zaključni fazi, ki jo bo predstavljal izredni vsedržavni kongres. Tudi na Goriškem so se glede Occhettovega predloga oblikovala različna stališča. Razprava je bila, kakor smo o tem sicer že poročali, precej živa. Precej razprave pa bo tudi v prihodnjih dneh.

Jutri popoldne bo namreč v pokrajinski sejni dvorani zborovanje na katerem bodo predstavili osnutek kongresnega dokumenta št. 1, katerega prvi podpisnik je Achille Occhetto.

Ta dokument je na Goriškem doslej podprlo nad sedemdeset vidnih predstavnikov KPI, med temi pokrajinski tajnik Enzo Bucovini, senator Battello, deželni svetovalec Bratina, pokrajinska svetovalka Devetakova, doberdobski župan Lavrenčič, občinska svetovalka Salomoni in Bucovini, pokrajinska svetovalka Di Dato itd.

Po poteku dosedanjih razprav se zdi, da se večina komunistov na Goriškem odloča za Occhettovo linijo.

Zborovanje, ki se ga bo udeležil član vsedržavnega vodstva Andrea Margheri, bo ob 18. uri in je odprto javnosti.

Na sedanju KPI pa je bila te dni skupščina kjer so razpravljali o osnutku kongresnega dokumenta št. 2. Gre za dokument leve v stranki, ki so ga podpisali Ingrao, Natta, Tortorella in številni drugi predstavniki KPI. Dokument bodo predstavili javnosti na srečanju v Tržiču, 25. t. m. Srečanja se bo udeležil, kakor napovedujejo, član CK Fausto Bertinotti. Osnutek dokumenta št. 2 je doslej podprlo nekaj vidnih, levo usmerjenih predstavnikov KPI na Goriškem. Sporočilo, ki smo ga te dni prejeli v redakcijo so poleg drugih podpisali Gianna Pirella, Giovanna Giorda, Ennio Pironi, Luciano Patat, Giusi Scalia itd.

Geslo kongresnega dokumenta je "Za dejansko prenovo KPI in prenovo leve".

Na gradu podobe stare Gorice v Novi Gorici slike R. Podobnika

Franco Tedeschi in Carlo Brambilla. Na panojih grajskega muzeja si gledalec ustvari podobo takratnega mesta in v marsikateri fotografiji izlušči utrip kulturne, športne, gospodarske in družbene stvarnosti mesta ob prehodu iz devetnajstega v dvajseto stoletje.

Razstavnici prostori, ki bodo odprti do 28. februarja, bodo na razpolago občinstvu vsak dan (razen ponedeljka) med 9. in 19. uro.

V razstavnih prostorih Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici pa so predstavili fotomonografijo in razstavo barvnih slik na temo »Les« mojštra fotografije Rafaela Podobnika. Ob tej priložnosti se je občinstvu predstavil tudi pesnik Zoran Božič, ki je s krajšimi verzmi obogatil Podobnikove eksponate.

Uvodoma je o fotomonografiji Osojna Primorska spregovoril Tomaž Pavšič, ki je podčrtal Podobnikovo fotografsko izpoved, ki se kaže tudi in predvsem v ljubezni do narave, domačih krajev in ljudi, ki v njih živijo. Fotografski kritik Janez Kavčič pa je za številne prisotne ocenil Podobnikovo razstavo.

Razstavo Rafaela Podobnika, ki je poznan kot »fotograf senc«, si bomo lahko 17. februarja lahko ogledali v Kulturnem domu na Bukovju, kjer jo bo pripravilo kulturno društvo Briški grič. Kasneje pa bodo razstavo odprli še v knjižnici Cirila Kosmača v Tolminu, v Pilonovi galeriji v Ajdovščini ter v galeriji Vodnikove domačije v Ljubljani.

Na sliki: pogled na stari fotografski atelje, ki si ga je moč ogledati na goriški razstavi. (Foto Pavšič)

Iščemo vestnega raznašalca Primorskega dnevnika z lastnim motorčkom za Gorico. Provizija po dogovoru. Pojasnila na upravi v Gorici, Drevored XXIV. maja 1. Tel. 533382.

primorski dnevnik

PREDNAROČNINA

ZA

LETO

1990

Vsi prednaročniki prejmejo v dar knjigo
IZ MORJA V PONEV Marjuče Offizie

Celoletna 192.000 lir
Mesečna 20.000 lir

☐ Celoletna prednaročnina za Primorski dnevnik 192.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1990. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 240.000 + 500 lir kolka.

☐ Naročnikom bomo še naprej nudili **brezplačno male oglase** in **čestitke**.

☐ Naročnino lahko poravnate:

- na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
- pri raznašalcih časopisa
- preko pošte na t/m ZIT št. 13512348
- in pri vseh slovenskih denarnih zavodih.

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen priimek in ime ter naslov naročnika.

Leto, ki je za nami je potekalo v znamenju proslavljanja 150—letnice fotografije. V raznih krajih so pripravili razstave, predavanja, prikaze o razvojni poti fotografske umetnosti od prvih Daguerrovih in Niepcevih poskusov dalje.

Tudi na Goriškem smo v lanskem letu bili priča številnim pobudam in povedati je treba, da smo na tej valovni dolžini začeli tudi leto 1990. V petek so v Gorici in Novi Gorici odprli dve fotografski razstavi sicer tematsko in vsebinsko različni, pa vendar povezani med seboj.

Goriška pokrajinska uprava je ob sodelovanju Goriških muzejev na gradu odprla zanimivo razstavo fotografij in fotografskega materiala z naslovom »Pogled, čas in stvar - fotografija v Gorici 1869-1920«. Gre za bogato dokumentarno gradivo, last Goriških muzejev, ki sta ga za razstavo zbrala

PRESTIAUTO

■ Do trideset milijonov lir, ki jih boš lahko vračal z ugodnimi mesečnimi obroki v časovnem roku do štirih let

■ V prvem letu boš brezplačno razpolagal z vrsto posebnih zavarovanj, ki smo si jih zamislili v sodelovanju s SAI

■ (0481) 387333
NEPOSREDNA ZVEZA PRESTIAUTO
Posebna telefonska številka, na kateri boš dobil katerokoli pojasnilo

Banca Agricola Kmečka banka Gorica

V okviru abonmajske sezone Glasbene matice v Kulturnem domu V četrtek koncert treh slovenskih glasbenih umetnic

V novo leto stopa tržaška Glasbena matica pred svoje abonmajsko občinstvo s koncertom treh slovenskih glasbenih umetnic, ki so nam že v preteklih glasbenih sezonah posredovale izvrstne poustvaritve glasbenih del. Njihov program obsega tokrat visoko kvalitetna dela svetovne in slovenske glasbene literature za harfo solo, za sopran in harfo, za sopran in klavir ter za harfo in klavir, torej pestro sestavljen niz skladb, ki bodo v glavnem novost za naš koncertni oder.

Sopranistka Olga Gracelj je kmalu po končanih študijah solopetja v Ljubljani in v Manchesteru na Royal Northern College of Music koncertirala na Danskem in Finskem. Na opernem odru je debutovala leta 1979 v Ljubljani. Doslej je upodobila že vrsto opernih likov, uveljavila se je tudi kot koncertna pevkica. Med študijem je prejela v Londonu nagrado »The Countess of Munster Trust«. Leta 1985 je prejela nagrado Prešernovega sklada.

Neva Merlak je l. 1967 z najvišjo oceno diplomirala iz klavirja na tržaškem konservatoriju v razredu M. Jones ter se je nato izpopolnjevala na znanem visokošolskem institutu Mozarteum v Salzburgu in v Rimu pri prof. Sivestriju. Kot solist se je uveljavila na koncertnih odrih v pomembnih glasbenih središčih v Italiji, Jugoslaviji, Avstriji in Švici. Nastopila je kot solist z obema slovenskima simfoničnima orkestroma ter se je uveljavila tudi kot klavirska spremljevalka v komornih sestavih. Po nekajletnem pedagoškem udejstvovanju v šoli Glasbene matice, počuje od l. 1973 dalje na tržaškem konservatoriju »G. Tartini«.

Harfistko Jasno Corrado-Merlak je prejšnji mesec predstavil v Primorskem dnevniku J. Koren ob pomembnem priznanju, ki ga je mlada slovenska umetnica prejela na Dunaju. Jasna Corrado Merlak, ki izhaja iz znane glasbene družine pokojnega škedenjskega rojaka Danila Merlaka, je l. 1985 že z 19 leti diplomirala na tržaškem konservatoriju z oceno, ki je bila v tem evropskem letu glasbe najboljša v Italiji ter ji je prinesla posebno priznanje - spominjsko plaketo predsednika republike. Pred diplomom pa

se je že izpopolnjevala na Eastman School of Music v Rochester (ZDA), kamor se je kasneje vrnila kot koncertna solistka na koncertne odre pomembnih glasbenih središč v raznih krajih Severne Amerike. V naslednjih letih je mlada harfistka prejela vrsto priznanj na tekmovanjih, med katerimi naj omenimo prvo nagrado l. 1986 na mednarodnem tekmovanju v Parizu. Kot solistka je nastopila z raznimi simfoničnimi in komornimi orkestri doma in v tujini. Med njena koncertna udejstvovanja sodijo tudi sodelovanja na dveh festivalih v Spoletu, v Angliji, v Amsterdamu in v Miami na Floridi. Koncertnemu občinstvu je ponovno predstavila krstne izvedbe glasbenih del, njej posvečenih. Torej pri njenih 23 letih kar že obsežen glasbeno-koncertni curriculum vitae, ki ji obeta še nadaljnje, bogato in uspešno koncertno delovanje.

Pester, zanimiv program umetnic najavlja najprej Suito za harfo s stavki Siciliana, Italiana in Passacaglia skladatelja Ottorina Respighija (1897-1936). Italijanski glasbeni ustvarjalec, ki je po zelo dolgem časovnem obdobju v Italiji prvi večino svojih del posvetil komorni in simfonični glasbi, avtor izvrstnih simfoničnih pesnitev Rimski vodnjaki, Rimske pinijske in Rimske svečanosti, se tudi v svojih komornih delih uveljavlja kot mojster barvite zvočnosti, temperamentne južnjaške ritmike in prikupne spevnosti.

Harfi solo je namenjena tudi naslednja skladba Koncert v b-duru Georga Friedricha Haendla (1685-1759), ki ga je veliki baročni skladatelj napisal v originalu za orgle. Tokrat bomo koncert slišali v priredbi za harfo francoskega glasbenika Marcela Grande-Janja.

Prvi del koncerta bo izpolnilo šest samospevov za sopran in klavir.

Hugo Wolf (1860-1903) po rodu iz Slovenj Gradca, nemškega rodu, slovi kot eden najtehtnejših mojstrov samospeva. Sinu usnjarja, kateremu je bila ljubša glasba kakor obrt, je bil vzornik Wagner, v njegovi ustvarjalnosti pa zasledimo tudi vplive rodne domovine. V izvedbi Olge Gracelj in Neve Mer-

lak bomo slišali tri njegove samospeve Alle Gingen (Vsi so odšli), Bedeckt mich mit Blumen (Pokrijte me z rožami) in Klinger, Klinger, mein Pander. Tudi Richard Strauss (1868-1949) sodi med izvrstne oblikovalce samospevov. Poleg bogatega izraza izžareva njegovih 150 pesmi neprisiljeno pekipevačo lirizem. Značilen je zahtevni klavirski part skoraj orkestrske patine. Program obsega tri njegove samospeve Ernlei, Die Nacht (Noč) in Befreit (Svoboden).

Tri pesmi Marija Kogojca (1895-1956) prično drugi del koncerta in sicer Češka narodna, Zanka in Vrni-tev. Tudi v teh drobnih glasbenih mojstrovinah za glas in klavir pridejo do polne veljave odlike slovenskega skladatelja, ki mu je šele novejša doba prinesla nedeljeno priznanje enega najpomembnejših slovenskih glasbenih oblikovalcev, kot glasnika slovenskega glasbenega ekspresionizma.

Med tržaškimi glasbeniki se kot skladatelj, dirigent, pianist in glasbeni kritik uveljavlja že vrsto let Fabio Vidali. Po njegovi uspešni lanskoletni uglasbitvi Prešernove pesmi »Zapuščena« se nam v programu tega koncerta predstavi kot avtor priredbe ljudske Rožica rumena za sopran in klavir ter z Upavanko - Pravljico za sopran in harfo. Benjamin Britten (1913-1976) sodi med najpomembnejše in cenjene angleške skladatelje. V bistvu je eklektik, ki svoj ustvarjalni slog prilagaja zahtevam skladbe, ki jo pravkar komponira - in to z velikim tehničnim znanjem, lahkoto, toplino in poezijo. Posebej so mu uspela tista dela, ki imajo besedo za osnovo, od tod priznanja njegovim operam in priredbam ljudskih pesmi. Za sopran in harfo je Britten napisal med drugim tudi Osem ljudskih pesmi, v katerih posega tudi po folklornem bogstvu svoje domovine.

Koncert bo zaključila Sonata za harfo in klavir Carlosa Leona Salzedo (1885-1961), ki šteje med najpomembnejše harfiste novejših dob. Odličen pedagog in organizator svetovno znanih poletnih seminarjev za harfno igro je kot skladatelj največ svojih del posvetil harfi. Stevilne med njimi so dostopne le najboljšim izvajalcem, kar velja tudi za njegovo sonato.

GOJMIK DEMŠAR

Zid, jezero

Je lahko zid iz opek in betona, zid molka, sovraštva, izivotnosti, zid psihe, duševnosti, zid, ki ga gradi otopelost čustev. Zid-ločnica vsekakor, kot je lahko tudi fiktiven zid, ki razporeja življenje in ljubezen na dva dela, ju dela nevzdržna, travmatična, samouničujoča. A tak zid oblikujejo ljudje sami s svojim egoizmom, nezaupljivostjo, nezmožnostjo živeti v dvoje, kar pomeni blokirano komunikacijo med partnerjema, ki s tem podpišeta svoj neizbežni propad, muko, trpinčenje, duševni in fizični konec. Pa čeprav živita narazen, čeprav ne govorita, čeprav skušata ustvariti avtonomna sveta. To ne bo nikoli uspelo, kajti ljubezenska zarez je vendarle tako močna, da se prabitnega, tudi v odmaknjenem času vzpostavljenega sožitja in odnosa ne da izbrisati, čeprav se išče rešitev druge. In molk in samota samo še vrata in zvrta do tolikšne mere, da ljudje niso več normalni, nasprotno - duševno bolni postajajo in neprimerno, celo prepojeni s sovraštvom in mrzli, izvolteni, prazni, kar je seveda najbolj tragično stanje, ki ga lahko reši šele usodno dejanje. Ali kot pravi sarajevski pesnik Josip Osti: smrt ločuje tisto, kar je združeno in združuje tisto, kar je ločeno. Kajti Rudi in Lidija lahko doživita katarzo le s skupno smrtjo, le v njej se lahko združita po štirinajstih letih molka in zime, žrtja in duševnega propadanja, za kar pa sta se konec koncev sama odločila v smislu, da nista znala pogledati eden drugemu v dušo. To se pravi, da je ljubezen tudi žrtvovanje in življenje za drugega, ne samo gojenje svojega vrtička.

Dušan Jovanović je s svojo intimno dramo »Zid, jezero« pogledal v detalj sodobnega življenja, v »življenje v dvoje«. Z večjo roko dramatika je razkrival stanja, vzroke in posledice propadanja moškega in ženske, ki govorita vsak iz svojega stališča, a vendarle podobno. Vzpostavila zid, ne da bi se zavedala, da bi ga lahko tudi porušila. Le zblizati bi se morala. V ozadju pa je še »kriminalna« zgodba, ki odkriva fobije in patološka stanja protagonistov, zgodba, katere konkretnost (uboje) lahko le slutimo in ki je okvir dogajanja, ki ga je na oder postavil Jovanović sam. S preiskavo, izrisavanjem stanj, sekvenc in dogajanja na dveh enah, a ločenih prizoriščih, je režiser naslikal pretanjeno, tiho, a psihološko pronicljivo sliko, ki mora gledalca zgrabiti, saj s svojo strahotno tragiko kar grabi in pusti sled, daleč od vsakršnega moraliziranja ali didaktičnosti, čeprav se gledalec vendarle lahko vpraša, ali se spleča graditi zid, je to neizbežno...? Ali moramo vedno gledati na stvari s svojimi očmi (v tem primeru na ženske akte, učinkovita metafora z očitnim pomenom) in ni nemara potrebno kdaj pogledati tudi z zornega kota drugega?

Na lepo opredeljujoči sceni Marjana Kravosa in v kostumih Doris Kristić so v petek v tržaškem Kulturnem domu nastopili Milena Zupančič, Polona Vetrh, Radko Polič in Aleš Valič, kvartet, ki je s svojo igro dobesedno napolnil dvorano. Predvsem Milena Zupančičeva in Radko Polič, ki sta posebej v vse psihološke utrinke, ki producirajo muko, notranjo praznino, »norost«. Po mojem mnenju vrhunska igra in vrhunska predstava!

MARIJ ČUK

Teresa Lendaro v Beneški galeriji

Argentinska umetnica razstavlja v Špetru

V Beneški galeriji v Špetru so večeraj odprli razstavo slik argentinske slikarke Terese Lendaro, s katero je galerija začela svoj program v letu 1990.

Teresa Lendaro se je rodila v kraju San Martin blizu Mendoza v Argentini leta 1947 kot hči slovenskih izseljencev iz Barda v Terški dolini, zdaj pa živi v Buenos Airesu. Njena umetniška biografija je zelo razvejana. Obiskovala je različne tečaje in šole,

tako na primer tečaje slikarstva in deloracije na šoli za likovno umetnost v Cordobi in na Nacionalni umetniški šoli v Buenos Airesu. Diplomirala je kot učitelj risanja in slikarstva in dobila katedro v Pergamini (Buenos Aires). Sodelovala je še pri mnogih razstavah in natečajih, doslej pa je že pomembna priznanja in nagrade. Leta 1987 jo je Argentinsko-furlanski center povabil k razsta-

vi pri družbi Dante Alighieri. Istega leta je imela v Buenos Airesu osebno razstavo v galeriji Marienbad, pred dvema letoma pa je sodelovala na skupni razstavi furlanskih izseljencev v Centru za plastične umetnosti v Vidmu.

V predstavitevem biltenu je Pavel Petrič v članku z naslovom Odmev sveta, ki je daleč, takole označil delo Terese Lendaro. »Ni lahko predstavljati umetnico, ki je sicer rodu iz naših krajev, a se je rodila in je živila tako daleč, v kulturnem svetu, ki je močno drugačen. Gre za šolano umetnost, ki se je rodila na šolah in akademijah, v specifičnem kulturnem tisku in v stiku s pomembnim umetniškim dogajanjem. Ta svet ni lahko razumljiv in samo univerzalnost likovnega izraza nam dovoljuje, da se na neki način približamo delu Terese Lendaro. Umetnica predstavlja dela malega formata na papirju; gre za pasteje in mešane tehnike, zlasti za kolaž in frontaž. Kompozicija izhaja iz geometrične, pogosto pravokotne razdelitve slikarske ploskve. V različnih planih se pojavljajo, ponavljajo se kot pozitivni in negativni, majhne hieroglifске oblike simbolične vrednosti, nekakšni grafizmi, ki izhajajo iz prastarega izročila. Grafični okviri in male ikonografske oblike se polnijo s toplim barvnim gradivom in komplementarnimi sozvočji: nam se zdijo skorajda odmev daljne sredozemske folklore.

Teresa Lendaro ima za sabo različna umetniška izkustva. Iz tega iskanja je prešla v svobodnejšo formalno razsežnost, razrahljala je figurativno vez s predmetom. V tej fazi se nam umetnica predstavlja v Špetru.

Diplomski film Igorja Zupeja predstavili v Ljubljani

Silicijev horizont - novo obzorje slovenskega filma

Diplomski filmi ljubljanske Akademije za gledališče, radio, film in televizijo navadno nočejo biti veliki ali prelomni dogodki, Manufaktura za arhitekturo in film, ki si je prevzela skupinsko avtorstvo 35-minutnega filma pa postavlja 9. januar, dan premiere filma Silicijev horizont za dan slovenskega filma, ker »z vstopom Manufakture v slovenski prostor je slovenska filmska zavest dokončno preoblikovana.« Polurni nekomorni film je za diplomsko delo izjemna dolžina, diplomant filmske Akademije pa je Igor Zupej, ki se v »totalitarnem in kolektivnem« nastopu a la Neue slowenische Kunst, s katero tudi sodeluje, predstavlja skupaj s svojimi »obrtiškimi sodelavci«. Skratka: Silicijev horizont hoče biti manifest novega slovenskega filma oziroma kar filma, saj je spremna brošura kot tudi večina dialogov v angleščini. In kot v vsakem manifestu so tudi tu postavke radikalne: proti (filmskemu) intelektu, ki še vedno ustvarja znotraj predane »forme«, ki ne transcendirata lastnega upodabljanja, ampak v njegovi službi. Nasprotno je volja Manufakture pronicati v drobne nesrečnice in neverjetne zgodbe in postaviti jo za neizogibno, nujno entiteto. Ambiciozen cilj ambicioznega projekta je Igor Zupej dokončal v navezi treh producentov: šole AGRFT, TV Ljubljana in E-motion filma. Kaj pa film konkretno? Nad velemestno nekeje v pusti ravninski Jugoslaviji blešče sonce oslaplja, borbe za preživetje. Ob prepričljivi maketi neobstoječega velemesta in dobrih trik-posnetkih (noviteta za slovenski film) je pomembna dograjena prisotnost lepe Tanje Ribič in intenziviranje zgodbe z detajli. Na žalost pa manjka to, kar je nujno, ko so nameni maksimalizirani - moč »totalnega« učinka, ki prisili gledalca k brezpogojnemu verjetju. Majhna obotavljanja, nedodelanosti in naivnosti se maščujejo nad celoto. Je pa v spominu film lepši kot v dvorani.

ALEŠ DOKTORIČ

Pomladansko počaščenje Igorja Stravinskega

Nedvomno je bila sreča, da je prvi simfonični koncert v letu 1990 orkestra gledališča Verdi vodil dirigent, kakršen je Wolfgang Rennert, pravi mojster taktirke, ki zna prenesti na orkester svojo pronicljivost v interpretiranju tudi tako kompleksne partiture, kakršna je Stravinskega »Pomladansko počaščenje« (Le sacre du printemps), skladba, ki je tokrat doživela v Trstu svojo prvo izvedbo, pa čeprav je od njenega nastanka poteklo že več kot 80 let. Rojena kot balet na pobudo slovitega ustanovitelja Ruskega baleta v Parizu Diaghileva, se danes izvaja skoraj izključno v koncertni obliki. Ob svoji prvi izvedbi izvedbi leta 1913 v Parizu je po svojem modernem konceptu predstavljala pravo revolucionarno dejanje tako v ritmičnem kot v smislu zvočne barvitosti, ki je še dolgo burilo glasbeni svet takratnega časa. V tej poganski ritualni zvočni freski (podnaslov skladbe je Slike poganske Rusije) se sprošča pravi zvočni orkan z vso ritmično silovitostjo glasbene inventivnosti in modernosti velikega komponista.

Naloga dirigenta in velikega okrepljenega orkestra je obvladati to gigantsko kozmično zvočno maso in jo kolikor mogoče logično interpretirati v njeni svojstveni asimetrični in deformirani ritmičnosti in poganski mističnosti, ki se skozi nanizane glasbene freske v prvem delu izrisuje kot

obredno čaščenje zemlje in v drugem kot žrtvovanje. Obe- ma je to uspelo dokaj prepričljivo, zlasti kar zadeva barvitost zvoka, na kar je dirigent v svoji magistralni interpretaciji dajal več pozornosti kot pa ritmičnim zahtevnostim.

Prav gotovo tudi ni naključje, da si je dirigent Rennert kot drugo skladbo sporeda izbral Ravelovo Suito št. 2 »Daphnis in Cloe«, ki jo s »Pomladanskim počaščenjem« veže njuno baletno poreklo in mitična vsebina, ne nazadnje pa dejstvo, da je tudi njenemu rojstvu botroval sloviti realizator pariških »Ruskih baletov« Diaghilev. Iz baleta je koreograf Ravel povzel dve Suiti, od katerih se na koncertnih sporedih pogosteje pojavlja druga suita za orkester, razdeljena v tri dele: Sončni vzhod, Pantomima, Splošni ples. Tudi v tem primeru gre za zvočno fresko, ki sloni na strogo tonalni simfonični osnovi, ki izžareva rafinirano zvočno kombinatoriko in pa tudi vzvišeno poetičnost v svoji melodični krivulji.

Pod natančnim in sugestivnim dirigentovim vodstvom jo je orkester gledališča Verdi izvedel s poudarjeno zavestjo in lepimi zvočnimi učinki kot celoto in s čistimi in rafiniranimi vložki flavte, oboe in angleškega roga.

Zaslужeni aplavzi ne ravno polnega gledališča, so plačali dirigenta in orkester. (jk)

Spandau Ballet

KONCERT V HALI TIVOLI V LJUBLJANI

22. januarja 1990 ob 19.30

Predprodaja vstopnic: TURISTIČNA POSLOVALNICA Šubičeva 1 - Ljubljana ter kiosk HALA TIVOLI

vam na razpolago

PELLICCERIA CERVO

TRST — Drev. XX. septembra 16 — Telefon 767914

VELIKA IZBIRA: krzen, jop, našitkov

Izredna kakovost

Modni kroji po ugodnih cenah

Žigi na županstvih in župniščih nam vedno razkrijejo vse zamenjave državnih ali političnih sistemov, velikokrat tudi nastale razlike v narodnostni sestavi ustanove. Na žigih županstev v avstrijskih časih je sredi prejšnjega stoletja bil vtisnjen državni grb, napis ob-

čine je bil v nemški obliki. Kasneje, ko so občine dobile široko avtonomijo, so bili napisi na občinskih žigih v glavnem v narodnem jeziku, občinski grbi ali druge sličice so zamenjale državni grb. Prav tako je bilo in je še z žigi župnišč. V letu 1840 je bil napis

župnije Ukve na žigu le nemški. Kasneje so napisi bili nemški in slovenski. Po prvi vojni, leta 1920, je bil žig te župnije označen, kot kaže naša prva reprodukcija, s slovenskim, italijanskim in nemškim napisom kraja, do čim je bil napis župnišča v latinščini. V na-

slednjih letih so v župnišču uporabljali različne žige. Leta 1924 takega s samo slovenskim napisom (2. slička), leta 1925 s trojezičnim nazivom (slička št. 3), italijansko-slovenskega v letu 1926 (naslednja slička), samo italijanskega v letu 1933 (zadnja slička).

V vsaki družbi živijo ljudje, katerih delo ni najbrž najbolje in najbolj pošteno ovrednoteno. V največ takih primerih gre za ljudi, ki so prišli navzkriž z obstoječimi uradnimi strukturami, neglede ali so te državne, krajevno-birokratske, cerkvene, kulturne, gospodarske, večinske ali manjšinske. Niti ni važno izvedeti kdo je zaradi takega stanja kriv: trmoglavci posamezniki ali ljudje v že omenjenih strukturah. Nikdar ne bomo izvedeli, kje je resnica. Vedeli pa bomo, da je trenutni položaj tak, v katerem so po sili razmer ljudje šli narazen, da so nekateri bili puščeni v senci. S tem pa še ni rečeno, da so ostali v senci.

Lani poleti je čedajska založba Dom - Podružnica v Ukvah, tako je zapisano v kolofonu knjige, izdala italijansko pisano knjigo z naslovom I parroci di Ugovizza - 500 anni di vita paesana. Napisal jo je Mario Gariup, župnik v Ukvah. O njej je bilo le malo napisanega v tukajšnjem slovenskem ter italijanskem časopisu. Njen izid je bil le »zabeležen«. Marsikdaj se to zgodi z marsikatero knjigo, ki bi zaslužila večjo pozornost. Tudi to je znak, da nekateri avtorji niso v najboljših stikih s tako imenovanimi »uradnimi« ali »salonskimi« kritiki. Z dokajšnjo težavo in tudi zamudo sem knjigo dobil v roke, tudi zaradi tega, ker je knjiga, tiskana v ne prevelikem številu izvodov, kmalu pošla. Odkupili so jo v glavnem domačini v Ukvah in v marsikaterem drugem kraju v Kanalski dolini, v knjigarne v Trst in Gorico pa knjiga niti ni prišla.

Čeprav je knjiga napisana le v italijanščini, so v njej zelo zanimivi podatki o vrsti slovenskih župnikov, ki so bili na župnišču v Ukvah, ki so svoj duhovniški poklic opravljali sredi slovenskih ljudi, pa čeprav so se mnogi med temi prištevili in še vedno prištevajo med Nemce. Napisana pa je v italijanščini, da bi jo vsi domačini razumeli, saj je v Ukvah danes že veliko občanov italijanske narodnosti, ki so se tja priselili po zaključku prve svetovne vojne.

Župnik Mario Gariup je znan v naših in tudi italijanskih deželnih kronikah. O njem smo tudi v našem listu veliko pisali pred leti, v zvezi s slovenskim poukom v Kanalski dolini in z vrsto drugih kulturnih pobud za ovrednotenje slovenščine in slovenstva. Pisali smo o tozadevnih prepovedih raznih oblasti. Gariup je doma iz Topolovega v občini Grmek, v Slovenski Benečiji. Študiral je v videmskem semenišču. Šolo je končal leta 1965 in takrat bral prvo mašo v Vidmu. Istega leta so z njim bili posvečeni še drugi štirje mladi beneški duhovniki. Bilo je zadnjič, da se jih je v eni sami sapi tako veliko število odločilo za duhovniški poklic. Po enoletnem službovanju v vasi Pavia di Udine je služboval 8 let v Mužcu. Potem pa ga je videmski nadškof poslal v Ovčjo vas, kjer je za župnika že 14 let. Že nekaj let

Prizadevnost župnikov za slovenski značaj Ukev.

Marko Waltritsch

opravlja župnijski poklic v dveh župnijah: Ovčji vasi in Ukvah.

Mario Gariup se je od vsega začetka spoprijateljil z župljani, ki so v določenem številu Slovenci. Mnogi se sicer prištevajo k Nemcem. V teh vaseh je tudi precej Italijanov, v glavnem Furlanov. Tja so se priselili v času med dvema vojnama, še zlasti ob koncu tridesetih let. Takrat sta Mussolini in Hitler podpisala sporazum o opcijah. Tisti italijanskih državljanov, ki so si takrat želeli pridobiti nemško državljanstvo, so optirali in s tem so se morali izseliti v Nemčijo. V tistem času je veliko ljudi iz Južne Tirolske in tudi iz Kanalske doline odšlo v Hitlerjevo Nemčijo. Med temi so žal bili tudi številni Slovenci iz Kanalske doline, ki so bili napačnega mnenja, da se jim bo v Hitlerjevi Nemčiji godilo bolje kot v Mussolinijevi Italiji. Odšli so, v njihove hiše, ki jih je odkupila Primorcem dobro znana ustanova Ente Nazionale Tre Venezie, so se takrat vselili italijanski priseljenci. Zaradi tega v teh vaseh danes prevladuje italijanski element. Ta se je ojačil v zadnjem času, potem ko so se odprle možnosti zaposlitve v raznih dejavnostih na meji. Proti opcijam in izseljevanju v Nemčijo je takrat vneto pridigal ukvanski župnik Rafko Premrl, doma iz Goriške. Zaradi tega so ga potem Nemci spravili v taborišče. Po vojni je poučeval na slovenskih srednjih šolah v Gorici, zadnja leta je bil za župnika v Štmavru. Tudi o njem je govor v knjigi Maria Gariupa.

V tej, 248 strani obsegajoči knjigi, je avtor opisal zgodovino župnikov v Ukvah od leta 1487 do današnjih dni. Knjiga je bogato dokumentirana, saj je avtor uporabil do-

kumente, ki so shranjeni v arhivu škofije v Vidmu, dokumente, ki so shranjeni v domačem župnijskem uradu, take, ki so v državnem arhivu na Dunaju, take, ki prihajajo iz nadškofijskega arhiva v Celovcu, itd. Gariup je podrobno pregledal tudi vse letnike slovenskega časopisa Mir, ki je pred prvo vojno izhajal v Celovcu. Kanalska dolina je namreč do konca vojne bila sestavni del Koroške. Po prvi vojni, tja do leta 1923, je Kanalska dolina prišla v sklop goriške pokrajine. Ko je ta bila razpuščena, so Kanalsko dolino priključili videmski pokrajini. V cerkvenem oziru pa so ti kraji dolgo časa bili v goriški nadškofiji. Goriški nadškof Francšek Borgia Sedej je 13. 9. 1930 bil na otvoritvi prenovljene cerkve v Ukvah, na kar spominja vzdana plošča.

Objavil je tudi veliko slik iz vaškega življenja.

Iz dokumentov izhaja, da je prva župnija v teh krajih bila ustanovljena v Žabnicah leta 1.106. Župnija v Ukvah je druga, saj je bila ustanovljena leta 1.260. Po vrsti sledijo župnije na Trbižu (1.399), v Naborjetu (1.487), v Lipalji vasi (1.770), v Ovčji vasi (1.891) in v Raiblju (1.912). Župnija v Ukvah je torej zelo stara. Ni veliko podatkov o imenih in priimkih župnikov tja do konca 16. stoletja. Bolj popolni so podatki o župnikih v zadnjih treh stoletjih. Žal so se nekatere župnijske knjige in cel kup drugih dokumentov izgubili leta 1903, ko je silovita povodenj poškodovala celo vrsto hiš, med temi tudi cerkev in župnišče. Avtorju pa je bilo kljub temu mogoče napisati zgodovino domačih župnikov, kajti uporabil je druge vire, arhivske ter časopisne.

Kaj lahko ugotovimo iz Gariupovega pisanja. Skoro vsi župniki so bili Slovenci. Tako celovski kot videmski škofje so upoštevali dejstvo, da je prebivalstvo v tej vasi govorilo slovensko. Zaradi tega so v župnijo pošiljali predvsem slovenske duhovnike oziroma duhovnike, ki so poznali slovenski jezik. Ti pa so se od srede prejšnjega stoletja dalje borili z župani in nekaterimi drugimi župljani, ki, sicer govoreč slovenski jezik, so trdili, da so Nemci. Odtod najbrž tudi stalni spori s tistimi župniki, ki so bili večje osebnosti.

Kateri so bili, po vašem mnenju, najpomembnejši župniki v Ukvah? "sem vprašal Maria Gariupa. "Vsi so bili po svoje pomembni," mi je odgovoril avtor knjige, "nekateri pa so seveda izstopali. Posebej bi omenil tri: Jožefa Kukačko, ki je župnikoval od leta 1911 do 1918; Pia Žankarja, ki je tu bil od leta 1918 do 1923; Rafaela Premrla, ki je bil v tem kraju od leta 1936 do 1937." Ti trije so v tej vasi živeli v najhujših zgodovinskih časih, v času raznih vojnih in povojnih obdobjih, v času velikih političnih sprememb. Bili so zelo odločni možje, zagovarjali so slovenski značaj krajev (Kukačka je bil Čeh), zagovarjali vlogo Cerkev, bili v stalnem sporu z domačimi veljaki.

Zakaj se je Mario Gariup lotil pisanja te knjige, me je zanimalo. Avtor mi je povedal, da se je že pred desetimi leti lotil zbirati dokumente. Najprej je pregledal dokumente v župnijskih uradih. Zatem je šel v že omenjene arhive v Videm in v Celovec, pregledal je časopise iz let pred prvo svetovno vojno, zbral redke članke, knjige in koledarje, v katerih je našel kaj že napisanega o teh krajih. Prišel je

dopisovati v razne liste. Ugotovil je, da stvari zanimajo tako domačine kot druge ljudi.

Pred nekaj leti je, najprej v italijanščini, zatem pa še v slovenščini, napisal knjigo z naslovom Ovčja vas-Valbruna, o ljudeh in dogodkih alpske vasi v Kanalski dolini. Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska. Tokrat se je lotil Ukev. Knjiga je zasedaj izšla le v italijanščini. Na slovensko izdajo knjige bo treba počakati.

Mario Gariup pa ima v načrtu še vrsto drugih knjig. V njih hoče obdelati zgodovino vseh krajev v Kanalski dolini, z dokumenti hoče dokazati, da so v skoro vseh krajih nekoč živeli Slovenci, pa čeprav je danes realnost precej različna.

Kaj ima še v načrtu podjetni župnik, ki jo je v svoji hiši postavil majhno tiskarno? Knjige čedajske zadruge Dom se pravzaprav tiskajo v Ukvah. V eni sobi, ki je prenatrana s knjigami, papirjem in stroji, je torej nekaj vmesnega med tiskarno in študijsko sobo intelektualca, smo videli vse polno knjig, fotokopiranih dokumentov, že tiskanih knjižnih pol, slik, zalogo papirja in zaboje starih tiskov, ter seveda sodobno kompjutersko opremo in offsetni tiskarski stroj. Knjige zadruge Dom se tiskajo v tej majhni stavbi župnišča od glavni cesti v Ukvah, nekoč zelo prometni žili, dokler ni bila tam blizu speljana avtocesta.

Kaj ima še v načrtu, smo ga vprašali. To nas je seveda zanimalo. Mario Gariup pa nam ni hotel razkriti teh svojih načrtov, pa čeprav je na marsikaj namignil. Že v kratkem bodo izšle še nekatere druge knjige, tudi knjige drugih avtorjev. Domačin dr. Ali Oman je pripravil etnobotanično knjigo Kanalske doline. V njej bodo napisana imena vseh dreves in zeljšč v tej dolini, v vaseh Lipalja vas, Ukev, Ovčja vas in Žabnice. Posebnost knjige bo v tem, da bodo vse rastline omenjene z latinskim, nemškim, italijanskim in domačim slovenskim imenom. Posebnost knjige je v tem, da so domača imena tipično slovenska, uporabljajo pa jih še danes vsi prebivalci Kanalske doline, neglede na narodnost.

Povejmo še, da so iz te tiskarne prišle tudi nekatere druge publikacije. Med temi bi omenili le zbirko pesmi tržaškega profesorja Giannija Martinollija z naslovom Rugiada di memorie. Martinolli ima počitniško hišo v Ukvah, iz Trsta piše v nekatere italijanske časopise, o Gariupovih knjigah je napisal nekaj ocen in tudi predgovor v lani izšli zgodovini župnikov v Ukvah.

Nadejamo si, da bomo kaj kmalu brali knjige o Trbižu, Beli peči, o Žabnicah in Lipalji vasi, o romarski poti na Višarje, in še kaj drugega. Brez dvoma bomo v prihodnjih letih prebrali marsikaj zanimivega o življenju naših ljudi v Kanalski dolini, do katerega sedaj po ravni avtocesti pridemo v zelo kratkem času, je pa kljub temu tako daleč od Trsta in Gorice.

Sodobni podatki o Kanalski dolini

Kanalska dolina je bila do prve svetovne vojne v sestavi dežele Koroške. Bela peč, ki je danes v okviru Kanalske doline, je do takrat bila na Kranjskem. Meja z Italijo je bila v Tablji. Del tega kraja je bil v Avstriji, del pa v Italiji. To še iz časov Beneške republike. Nemško so kraju na avstrijski strani pravili Pontafel, tistemu na italijanski strani pa Pontebba Veneta. Po prvi vojni so Kanalsko dolino zasedle italijanske čete, ki so sicer prodrle še dlje na Koroško. V upravno-političnem oziru so bili ti kraji priključeni Goriški pokrajini, enako kot tisti predeli Kranjske (Idrija, Postojna, Ilirska Bistrica, Št. Peter na Krasu in Vipava), ki so jih zasedle italijanske čete. Na začetku leta 1923, takoj potem ko je Mussolini v Rimu prevzel oblast, je bila Goriška pokrajina ukinjena, njeno ozemlje so razdelili med Vidmom, Trstom in Reko. Kanalska dolina je takrat prišla v sklop Videmske pokrajine. V njej je tudi danes. Svočas je tu bilo več manjših občin. Sedaj so tu tri občine: Trbiž, Naborjet in Tablja. V njih biva, po zadnjih uradnih podatkih, skupaj 9.418 ljudi.

Največja in najbolj pomembna je danes občina Trbiž. V njej je 5.980 prebivalcev. Občina meri 205,25 kv. kilometrov površine. V trbiško občino spadajo vasi in naselja Žabnice, Raibl, Kokovo, Bela peč, Sv. Višarje, Sv. Anton, Male Rute. Kraj je pomemben zaradi živahne trgovine in turistične izmenjave med Italijo in Avstrijo. Tod peljeta mednarodna železnica in sodobna avtocesta. Trgovska dejavnost je sem priključila veliko poslovnih ljudi in drugih, ki so zaposleni v špediterstvu in prevozihi. Zaradi ugodne lege so tu zgradili smučarske žičnice na Sv. Višarje in vrsto hotelov ter počitniških hiš. Veliko je gostišč, ki so namenjena turistom ter vsem tistim, ki imajo opravka z mednarodno trgovino.

Poleg mejnega prehoda med Italijo in Avstrijo je tu tudi mejni prehod z Jugoslavijo v Beli peči - Ratečah. Na Trbiž prihajajo v velikem številu kupci iz avstrijske Koroške ter iz Gorenjske. Zaradi tega je na Trbižu zelo razvita trgovina na drobno.

V občini Naborjet je 1.044 prebivalcev. Občina meri 119,84

kv. kilometrov površine. V občini so še vasi Lužnica, Sv. Katarina, Ukev in Ovčja vas. Tudi tu so nekatere turistične naprave za zimski in poletni čas, ter nekaj gostišč. Domačini se še vedno ukvarjajo s kmetijstvom in gozdarstvom, v glavnem pa so zaposleni v trgovinah in uradih na Trbižu in v Tablji.

Upravno je danes zelo pomembna občina Tablja. V tej občini, ki meri 97,61 kv. kilometrov, živi 2.394 prebivalcev. Sem sodijo vasi Aupa, Costa, Piani, Pietratagliata, Mokrine (Pramollo), Lipalja vas, Gornja in Spodnja Studena. V zadnjem času so tu zgradili veliko železniško postajo, ki je zamenjala prejšnje obmejne naprave na Trbižu. Tu je osredotočena italijanska obmejna carina. Zaradi tega je danes v tem kraju zaposlenih veliko carinskih uradnikov in železničarjev.

Del prebivalstva se še vedno ukvarja z gozdarstvom in gorskim kmetijstvom. Bolj malo je turizma, pa čeprav je iz Tablje speljana pot čez mejo na Mokrine, kjer so Avstrijci uredili velik in znan turistični center.

»Tako daleč smo vsi,
v napevih vetra razkropljeni,
in sonce ne ve za nas
in mesec ne za naš glas
v jesenskih večerih...«

(Bert Pribac,
v Canberri živeči
slovenski pesnik)

Poezija Slovencev v Avstraliji nam je morda bližja, kot si mislimo. Tako bi vsaj moralo biti. Tamkajšnji slovenski književniki namreč pripadajo generaciji, ki se je v Avstralijo izselila po vojni. Po miselnosti in občutkih so torej precej povezani z domovino, saj so se vsi tam izobraževali. Poleg tega so v Avstralijo prišli - nekateri bolj, drugi manj - s trdno kulturno podlago. Precej se torej razlikujejo npr. od Slovencev, ki živijo v Ameriki. Ti imajo povsem različen odnos do domovine, kajti prižeti so s tamkajšnjim načinom življenja in navadami. Za slovenske književnike v Avstraliji to velja le deloma. Problem pa je, da jih domovina podcenjuje, če ne celo ignorira.

Zanimivo je, da smo svoj delež v slovenski književnosti v Avstraliji imeli tudi tržaški Slovenci. To po zaslugi Neve Rudolf, tržaške pesnice, ki je v Avstraliji živel v letih 1954-1956. Leta 1958 je izšla njena knjiga Čisto malo ljubezni, v kateri je zbranih 14 črtic: v knjigi se prepletajo kraški motivi in vtisi iz avstralskih divjin. Istega leta je v samozaložbi izdala pesniško zbirko Južni križ, v kateri spet najdemo motiviko iz avstralskih logov. Knjigi sta izšli štiri leta pred prvo slovensko knjigo v Avstraliji, vendar je bila prva, tj. Čisto malo ljubezni, tiskana v Buenos Airesu (izdala jo je Slovenska kulturna akcija), druga pa v Trstu.

Avtor prve slovenske knjige v Avstraliji je že omenjeni Humbert (Bert) Pribac. Knjigo (to je zbirka pesmi Bronasti tolkač) je izdal in založil slovenski klub v Melbournu, natiskala pa jo je tiskarna Simona Špacapana, prav tako iz Melbournu. Leta 1973 je izšla še njegova druga zbirka, tj. V kljuno golobice. »Njegove pesmi so polne podob in reminiscenc na rodni istrski svet, čeprav take pesmi ne pomenijo nujno tipične izseljenske tožbe po izgubljeni domovini« je o njem zapisala Barbara Suša v Zborniku avstralskih Slovencev 1988. In še: »Kar nekajkrat me je njegova intimna pesniška govorica spomnila na znane "Pesmi štirih". Če bi hoteli po znani literarno zgodovinski maniri "predalčkati", bi Pribca

Slovenski pisci v Avstraliji

Ivan Vogrič

prav gotovo lahko uvrstili v omenjeno generacijo slovenskih pesnikov.»

Če se omejimo na primorske književne ustvarjalce, bi omenili vsaj še tri. Eno od teh, 75-letno Marčelo Bole, rojeno v Šepuljah pri Sežani, smo srečali na proslavi ob 35-letnici Slovenskega društva Melbourn. Pred nabito polno dvorano je v okviru slavnostne-

ga programa prebrala domoljuben motiv, v neki drugi točki pa je skupaj z dvema rojakoma popestrila večer s svojim izrazitim kraškim narečjem. Navezanost na Kras in prigodna ter folklorna motivika sta značilni tudi v njenih pesniških zbirkah. Konec leta 1983 je v samozaložbi izdala zbirko z naslovom Kraški izlivi, lani pa, zopet v samozaložbi, zbirko Iz Krasa po svetu.

IZ KRASA PO SVETU

Volume Two
Marcela Bole

V njej je zbranih kakih 80 pesmi, poleg kraških prizorov najdemo številne skice o slovenskih ljudeh v »srečni deželi«. Kljub slovničnim napakam je knjiga zanimiv dokument, ki opisuje življenjske usode, utrip slovenskih klubov in podobe iz Melbournu; tu namreč pesnica živi že več let. Nekateri slovenski pisci so skušali prodreti v avstralski kulturni prostor z

deli v angleščini. Tako je Ivan Kobal pred časom napisal knjigo Men who built the Snowy, v kateri na poljuden način opisuje stiske ljudi med gradnjo hidroelektričnega omrežja v Snows mountains (Snežnih gorah). Gradnja tega omrežja je bila eden od najbolj zahtevnih projektov v sodobni zgodovini Avstralije, avtor knjige je podalke zbral na terenu, saj je tudi sam sodeloval pri projektu. Pozneje se je posvetil kulturnemu delu med Slovenci v Sydneyu, našel pa je tudi čas za pesnikovanje. Prevladujoči temi sta (podobno kot pri Boletovi) rodoljubje in domači kraji. Kobal je bil rojen na Planini pri Ajdovščini, o kateri govori tudi tale odlomek:

»Deseti brat se na Planino
[vračam -
oh, kod sem vse iskal sreče!
Na grbi dolgo zgodovino vlačim.
Domači kraj me vztrajno k sebi
[vleče.«

Četrta književna ustvarjalka je Ivanka Škof, rojena v Artvižah v Brkinih, živeča pa v Melbournu. Škofova je pred leti sestavila priročnik za poučevanje slovenskega jezika, zgodovine in zemljepisa, sodelovala je pri večjezični antologiji jugoslovanskih piscev »Naše teze« (izšla je leta 1986), vsem objavlja pems v leposlovnih in drugih revijah.

Bežno bi omenil še nekatere druge pisce. Na področju proze izstopa Štajerka Danijela Hliš - Thirion, med ostalimi pesniki pa bi navedel urednika Svobodnih razgovorov Jožeta Žoharja, avtorja zbirke Cvet ljubezni Ivana Lapuha, Mariborčana Petra Košaka (pred časom je izdal zbirko Cvet), Cilko Žagar, Cirila Setničarja, Caroline Tomašič, inženirja Ivana Žigona in druge. Glede na to da živi v Avstraliji le 25.000 Slovencev, je število besednih ustvarjalcev - posebno pesnikov - sorazmerno visoko.

Zapis bi sklenil s Pribčevim odlomkom; nanaša se na prihodnost, tj. na čas, ko bo v ospredju sedanja, najmlajša generacija.

»A naši otroci,
oni bodo utrdili svojo srž
in zavzeli ta svet,
čez prostranost peščenih širjav
bodo napeljali izobilje rek
in dolgo v prihodnji čas
bodo šteli kroženje južnih zvezd.«

Razkropljeni v napevih vetra...

Pred nekaj leti je v Sydneyu živeča slovenska pesnica Pavla Gruden zapisala: »Avstralija nikoli ni bila dežela utopistov, še manj pa karitativna ustanova. Res je, da je po drugi svetovni vojni sprejela stotisoče beguncev iz porušene Evrope, če so le-ti imeli močne mišice. Intelektualcev pa se je na moč izogibala, kajti niso ji bile potrebne mehke dlani.«

Da Avstralija ni za sanjače, je Pavla okusila na svoji koži: najprej je delala kot služkinja v nekem hotelu v Snežnih gorah, nato je dobila službo v ovčji farmi sredi žitnih polj v Waggi-Waggi, zatem pa kot kuharica na neki žagi nedaleč od Sydneya. Pozneje je delala v tovarni steklenih in plastičnih izdelkov, v potovalni pisarni in v bolnišnici. Kot številni drugi izseljenci se je tudi ona soočila s številnimi eksistencialnimi stiskami, sicer pa se njeno zanimanje za tiskano besedo (zlasti tisto v materinščini) ni nikoli izčrpalo:

In vedno kot norica slepa brskam
po materinščini
že na podstrešju uma,
ki podjarmlja ga tuj duh.

Da za intelektualne sanjače ni bilo prostora na peti celini, smo vedeli tudi mi, v staro Evropo zaverovani zemljaki. To nas je dodatno motiviralo, da smo samozadovoljno poveljevali kulturno skrinjico sta-

re celine, ne glede, če je naša kulturna ustvarjalnost bila pretirano prežeta z evropskim nihilizmom ali pa preobremenjena z zgodovino. Kot Slovenci smo povrh gojili še nek zelo izrazit stereotip: glede na to, da je intelektualno-politična emigracija po vojni skoraj v celoti izbrala za zatočišče Argentino, smo Avstralijo, vsaj s kulturnega področja, kratkomo opisali.

Obstoj Slovensko-avstralskega literarno-umetniškega krožka, izidi slovenskih pesniških zbirk, pisano delovanje slovenskih klubov itd., nam kažejo, da je bil ta stereotip napačen. V zvezi s tem je bil precej zgovoren ta čas najbolj znani slovenski književnik v Avstraliji, tj. Bert Pribac, ki je v intervjuju za ljubljansko Delo letos spomladi dejal: »Slovenščina bo med izseljenci najbrž že v generaciji naših vnukov docela izumrla. Prepričan pa sem, da ima kulturna dejavnost, še predvsem literarna, vsaj dva smiselna cilja. Prvi zadeva naše otroke, zlasti tiste, ki se bodo morda vključili v avstralski literarni prostor: tem bo slovenska literarna podlaga nedvomno dala koristno individualno razsežnost. Druga stvar, in tudi ta se mi zdi pomembna, pa je to, da bo naše delo dokument o slovenski prisotnosti v Avstraliji.«

I. V.

Srečanje s pesnico Pavlo Gruden

S prej omenjeno Pavlo Gruden sem se srečal v Merrylandsu, sydneyjski mestni četrti, kjer stoji slovensko versko središče sv. Rafaela; najino srečanje ni bilo naključno, saj sva se že prej po telefonu zmenila, da se najdeva tam. Srečala sva se konec oktobra, v času ko v Avstraliji cvetijo majence.

Pavla je ena od aktivnih članic slovensko-avstralskega literarno-umetniškega krožka (SALUK), tj. krožka, ki združuje preko dvajset slovenskih besednih ustvarjalcev. Sedež SALUK je v Sydneyu (v stanovanju prekmurskega izseljenca-pesnika Jožeta Žoharja), njegovi člani pa so raztreseni po vsej peti celini; če je kak pomemben sestanek, so nekateri člani pripravljene narediti tudi po tisoč in več kilometrov.

Na poti v mestno središče mi je Pavla izročila najnovejšo številko Svobodnih razgovorov. Svobodni razgovori so glasilo SALUK in izhajajo že osmo leto. Prvotno so v tej revijici objavljali prispevke tudi v srbsčini, hrvaščini in makedonščini, saj so Svobodni razgovori bili nekaj časa bilten Združenja jugoslovanskih piscev v Avstraliji in Novi Zelandiji. Vendar sodelovanje s književniki "bratskih narodov" je bilo neuspešno, tako da so Svobodne razgovore naposled prevzeli slovenski književni ustvarjalci. Danes izhajajo štirikrat na

Slovensko versko središče v Melbournu

leto, v času, ko niso razmere ugodne, pa dvakrat.

Na slovitem Centrepont Tower v središču Sydneya mi je Pavla zaupala svojo življenjsko pot. Povedala mi je, da jo je v Avstralijo prignala neka neutešena želja, kot pravijo pesniki je bila to želja, da bi šla "za soncem". Rodna Ljubljana in Slovenija sta ji zaradi svoje zaplankanosti bili pretesni, v Avstralijo je skupaj z možem dospela že leta 1948.

Podarila mi je tudi sveženj listov, na katerih so bile natipkane njene pesmi. Pesniške zbirke doslej še ni izdala, saj je spričo pomanjkanja subvencij in omenjenega kroga bralcev to sila nevhvaležen posel. Slovenski avtorji izdajajo svoje pesniške zbirke navadno v samozaložbi, včasih jih denarno podprejo slovenske organizacije v Avstraliji. Če kakemu pesniku ne uspe izdati pesniške zbirke, si pomaga na druge načine: pesmi skuša objaviti v slovenskih časopisih (npr. v Svobodnih razgovorih, pa tudi ostalih biltenih in revijah) ali v kakem zborniku. Veliko pesmi slovenskih avtorjev je bilo objavljenih v dveh zbornikih, ki sta izšla leta 1985 in ob 200-letnici začetka "bele zgodovine" na peti celini leta 1988. Oba zbornika je iz-

dal SALUK ob pomoči Slovenske izseljenske matice in Kulturne skupnosti Slovenije, v njih so zbrani intervjuji, reportaže, literarni odlomki in še drugi zapisi o življenju Slovencev v Avstraliji.

Po ogledu očarljive Victoria building sva s Pavlo šla na uredništvo časopisa Novo doba. Novo doba je tednik, ki večinoma objavlja prispevke v srbohrvaščini, ima pa tudi slovensko stran, na kateri se je v času, ko sem se mudil v Avstraliji, redno pojavljalo obvestilo SALUK. Na pobudo njegove članice Mare Mericke iz Darwina je namreč SALUK oktobra 1989 - preko časopisa Novo doba - začel z zbiranjem denarja za prebivalstvo opustošenih Haloz. Odziv slovenskih priseljencev je bil razmeroma dober, saj so v mesecu dni zbrali nekaj tisoč avstralskih dolarjev.

Za slovo mi je Pavla izročila še nekaj gradiva. V svežnju papirjev je bil tudi intervju, ki ga je pred leti dala za Primorske novice. V njem je izjavila, da ji Avstralija pomeni le gostoljubno deželo. Ko sem jo vprašal kaj več o tem, mi je isto misel tudi potrdila: »Z Avstralijo sem poročena, v Slovenijo pa sem zaljubljena. Zakoni pač niso vedno najboljši.«

I. V.

primorski
dnevnik

PREDNAROČNINA

ZA

LETO

1990

Vsi prednaročniki prejmejo v dar knjigo
IZ MORJA V PONEV Marjuče Offizie

Celoletna 192.000 lir
Mesečna 20.000 lir

□ Celoletna prednaročnina za Primorski dnevnik 192.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1990. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 240.000 + 500 lir kolka.

□ Naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno male oglase in čestitke.

□ Naročnino lahko poravnate:

— na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici

— pri raznašalcih časopisa

— preko pošte na t/m ZTT št. 13512348

— in pri vseh slovenskih denarnih zavodih.

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen priimek in ime ter naslov naročnika.

Tudi češkoslovaški vizum dobimo na mejnem prehodu Poenostavljeno izdajanje vizumov za potovanja v Vzhodno Evropo

Za vsa potovanja v vzhodnoevropske države so bili in so še potrebni vstopni vizumi. Te lahko dobimo na konzularnih predstavništvi. S seboj moramo imeti dve slike. Vizum je treba tudi drago plačati. V nekaterih primerih je treba za tuje, »kapitalistične« devize, kupiti obvezno vsoto domačega denarja.

Po političnih spremembah zadnjih mesecev v vzhodnoevropskih državah, po liberalizaciji, se marsikaj spreminja tudi na tem področju. Prvenstveno so državljani Nemške demokratične republike, Češkoslovaške, Romunije in Bolgarije dobili potne liste in možnost potovanja na tuje, še posebej v Zahodno Evropo. Doslej jim je bilo to največkrat skoro onemogočeno. Poljaki so lahko že prej prosto potovali na tuje. To smo videli še zlasti v Italiji, saj veliko Poljakov potuje v Rim, da si pobleže ogleda mesto, v katerem živi poljski papež. Madžari pa že več kot leto dni veliko potujejo na zahod, še zlasti v Avstrijo. Dunaj je že več časa poln turistov-kupcev iz Madžarske (podobno kot Trst in Gorica v Jugoslaviji). Madžarska podjetja so na Dunaju in v Münchnu celo odprla lastne hotele in lastne veleblagovnice, v katerih je največ klientov Madžarov. Na Dunaju sedaj pričakujejo velik naval Čehoslovakov, saj je glavno mesto Avstrije le 60 kilometrov oddaljeno od meje pri Bratislavi. Linz pa je zelo blizu meji in velikemu mestu Brno.

Čehe pričakujejo tudi v zahodnonemškem Nürnbergu, saj je to zelo blizu meji s Češkoslovaško.

Prej smo napisali, da prebivalci držav Zahodne Evrope potrebujejo vstopni vizum takrat, ko potujejo v nekatere vzhodnoevropske države. V zadnjem času se stvari nekoliko spreminjajo, pa čeprav vizumov niso odpravili. V največ primerih jih lahko dobimo na mejnih prehodih, medtem ko so jih doslej izdajali le konzularni uradi na tujem.

V naslednjih vrstah prihajajo v poštev potovanja individualnih turistov z avtomobilom. Za vstop v Madžarsko že dolgo let velja pravilo, da vizum dobimo kar na meji. Pred kakimi desetimi leti je bilo na njegovo izstaviteljsko čakačnico treba čakati dve ali celo tri ure. Že nekaj let pa so birokratske formalnosti poenostavili, tako da nam madžarski policisti vizum na meji izdajo v zelo kratkem času. Zanj je treba odšteti 22.000 lir, imeti moramo 2 slike, ni treba, da obvezno na meji menjamo denar.

Nekaj tednov sem je poenostavljeno tudi izdajanje vizumov za vstop na Češkoslovaško. Prej si je bilo treba vizum nabaviti na konzulatih v Italiji ali kjerkoli drugje (npr. na Dunaju, v Budimpešti, itd.). Po novem vizum izdajajo tudi na najbolj pomembnih mejnih prehodih, a le med 7. in 19. uro. Zanj je treba plačati 50.000 lir (na konzulatu nas češkoslovaški vizum stane še vedno le 25.000 lir). Potrebni sta dve slike. Še vedno je treba obvez-

no menjati nekaj denarja za vsak predvideni dan bivanja na Češkoslovaškem. Kdor namerava z avtomobilom na Poljsko ali v Nemško demokratično republiko si mora nabaviti in plačati češkoslovaški tranzitni vizum.

Poljski vizum stane 28.000 lir. Treba si ga je predčasno nabaviti na poljskih konzulatih v Rimu ali Milanu. Na meji ne izdajajo vizumov. Tudi za potovanje na Poljsko je treba obvezno menjati nekaj »kapitalističnega« denarja.

Poenostavljen je bil tudi vstop v Nemško demokratično republiko. Kot smo v zadnjih dneh brali prebivalci Zvezne republike Nemčije ne potrebujejo dovoljenja za potovanje v DDR. Italijanski državljani pa še vedno potrebujejo vizum. Gre za več vrst vizumov. Vse dobimo na mejnih prehodih DDR. Kdor potuje skozi Vzhodno Nemčijo potrebuje tranzitni vizum. Kdor iz Zahodnega Berlina gre v Vzhodni Berlin bo dobil enodnevni vizum. Kdor pa potuje v Nemško demokratično republiko več dni si bo na mejnem prehodu lahko nabavil vizum. Moral pa bo imeti potrjeno rezervirano bivališču v hotelu ali kampu. Vse to pa si mora priskrbeti že doma, v Italiji, pri overovljenih tour operatorjih. Brez rezervacije o bivališču mu vzhodnonemški policisti ne bodo dovolili vstopa v državo.

Lahko pa pričakujemo, da se bodo gori omenjeni predpisi kmalu spremenili, pa čeprav so že ti precej različni od teh, ki so ponekod veljali še do pred kratkim.

Črnogledim napovedim navkljub turistične devize v Jugoslavijo

V marsikaterem jugoslovanskem časopisu smo v zadnjih letih brali, da jugoslovanski turizem nazaduje. Brali smo članke, ki so s prstom kazali na vsako napako jugoslovanskih gostincev in turističnih delavcev. Marsikdaj so se pisci takih člankov vpičili v take napake. Škodoželjno so s prstom kazali na turiste prihajajoče iz tujine, češ, ti si počitnice lahko privoščijo.

Res je, da v jugoslovanskem turizmu marsikaj ni v redu. To lahko trdimo še zlasti, ker bolj kot marsikateri jugoslovanski novinar lahko primerjamo turistične storitve pri nas v Italiji s tistimi v Jugoslaviji. Sami nismo velikokrat s temi storitvami v Jugoslaviji zadovoljni. Vendar ne gre dajati vsega v isto kašo.

V velikih in lepih hotelih vzdolž dalmatinske obale, v vsakem od katerih domuje po več sto turistov, postrežba marsikje ni med najboljšimi. Takšnega morja, tako čiste obale, tako tihih koticov in zalivčkov kot v Dalmaciji pa zlepa ne dobiš v drugih toliko reklamiziranih in turistično bolj uspešnih mediteranskih državah.

V Jugoslaviji manjkajo zares kvalitetni hoteli, ki bi privabili goste z debelejšimi denarnicami.

Cene storitev v vseh jugoslovanskih hotelih pa so veliko nižje od tistih v drugih zahodnih državah. To seveda ne drži, če bomo primerjali cene v velikem hotelu v

Primoštenu s tistimi malega zakotnega hotela v Riminiju. Postrežba v Riminiju bo najbrž boljša, naravnost lepota Dalmacije pa tudi nekaj stane.

Nekateri jugoslovanski pisci turističnih kronik škodoželjno ugotavljajo, da v državno blagajno prihaja premalo tujega denarja. Črnogledim napovedim navkljub ga je lani prišlo veliko več kot so napovedovali. Tuji gostje niso denarja porabili samo v hotelih. Kupili so veliko bencina, na debelo so kupovali v duty free shopih. Tuje denarce so pustili pri zasebnikih, tako v zasebnih penzionih kot v zasebnih gostilnah. Veliko denarja so tujci pustili v vsakovrstnih trgovinah, na tržnici takrat, ko so kupovali sadje, na pošti, ko so plačevali telefonski pogovor ali znamke. Že res, da so uslužbenci ta denar marsikdaj spravili v žep in ga zamenjali za dinarje. Devize pa so vendarle prišle v državo. Tudi zaradi tega, ker že lani se ni več izplačalo predhodno kupiti dinarje v tujini. Tisti, ki se na take stvari dobro razumejo, pravijo, da so Jugoslavlani na tak način pridobili približno dve milijardi dolarjev, skoraj toliko kot jih je dobila državna banka.

Denar je torej prišel v državo. Dober del tega denarja so Dalmatinci in Istrani porabili v Trstu, največ tega denarja pa so nesli v domačo banko.

Potolažimo se s staro fotografijo Pravega snega pa le ni

V prejšnjih zimah so takšne slike bile nekaj običajnega. Že lani, še bolj pa letos, bomo v naši bližini težko našli vasico podobno tisti na naši sliki, ki je tako pobeljena s snegom. Zaradi pomanjkanja snega je v hotelih veliko prostih mest, lastniki žičnic so užaloščeni, prav tako trgovci s spominki. Žalostni so seveda tudi smučarji, še zlasti nedeljski, ki so prej, tudi pri nas, imeli veliko priložnosti za smuko. Žalostni so tudi trgovci s športnimi rekviziti in industriji, ki izdelujejo športno opremo. Skratka, zimski turizem je tudi letos na psu.

Dober kup zanima turiste v Londonu in Parizu Razprodaje v veleblagovnicah

V tradicijo je že prišlo, da dunajska televizija odaja na novega leta dan že kar udomačen koncert dunajskih valčkov in polk, ki ga poslušajo v vsem svetu. Prav tako so postali že kar tradicionalni tisti posnetki londonske televizije v zadnjem tv-dnevniku na Silvestrovo, ki kažejo dolge vrste čakajočih pred veleblagovnico Harrods.

V tej veleblagovnici pričenjajo vsakega 3. januarja tradicionalno razprodajo. Ljudje se postavijo v dolge vrste pred vsakim vhomom v stavbo Harrods že več dni prej. Tam so noč in dan, s seboj prinesejo hrano in toplo pijačo. Veliko ljudi na tak način praznuje prehod iz starega v novo leto. Veselje v taki družini je podobno tistemu na Piccadillyju ob istih urah.

Harrods je ena največjih veleblagovnic na svetu. V njej dobiš dobesedno vse, od najrazkošnejšega rolls roicea pa do navadne šivanke. Če v veleblagovnici ni tega kar iščeš, tako pravijo Londončani, ti bo uprava dala denarno nagrado. Razprodaja pri Harrodsu traja tri tedne. Baje v teh treh tednih v tej veleblagovnici unovčijo toliko denarja, kot v več mesecih normalnih prodaj.

Marsikateri turist pohiti v tem času v London, da bi kaj kupil na takih razprodajah. Te so tudi v drugih veleblagovnicah in trgovinah. V Selfridgesu na Oxford Streetu v Londonu prodajajo vse s 30-odstotnim popustom. Tudi tu si je mogoče nabaviti lepe stvari za malo denarja. Tudi v Regent Streetu, ulici, v kateri so modne trgovine, imajo v teh dneh razprodaje: pri Simpsonu dobiš blago s 15-odstotnim popustom, v trgovini Aquascutum 25-odstotnim, pri Burberryju

popusti dosega tudi 30 odstotkov. V Londonu je več trgovin z naslovom Reject China Shop. V njih prodajajo industrijsko blago z napakami. Tudi tu so popusti.

Popuste dajejo v teh januarskih dneh tudi v najbolj znanih modnih trgovinah v Parizu. Tudi v francosko prestolnico gre veliko turistov z izrecnim namenom kupiti nekaj, kar je morda bilo doma v visoki modi še pred kakim mesecem. Ted Lapidus, Kenzo, Hermes, Guy Laroche, Chanel, Loris Azzaro, Chantal Thomass, so naslovi le nekaterih modnih trgovin v katerih tudi za polovično ceno dobiš oblačila, ki bi sicer bila domena bogatih mož in žensk. Tudi v pariških veleblagovnicah Samaritaine, Printemps, Galeries Lafayette ti v tem času nudijo 40-odstotni popust.

Milan in Rim ne zaostajata. V trgovinah najbolj znanih modnih kreatorjev dobiš najrazličnejše blago s 30 do 50-odstotnim popustom.

V tem zimskem času, ko v letalih na domačih in mednarodnih progah dobiš marsikatero prosto mesto in ob koncu tedna je vse polno praznih sob tudi v hotelih, so cene letalskih vozovnic in hotelov znižane. V London in Pariz lahko odpotujemo iz Benetk, Ronk in Ljubljane. V teh dveh mestih, kot tudi v Rimu in Milanu, dobimo ob koncu tedna dvoposteljno sobo v hotelu prve kategorije že za približno sto tisoč lir. V normalnih časih bi za tako sobo morali odšteti dvakrat ali trikrat toliko. Kdor nima problemov s prostim časom lahko gre sedaj na počitnice, seveda v upanju, da bo pravočasno ujel razprodaje v znanih trgovinah in da bodo muzeji odprti.

Sporazum med Swissairom, Singapore Airlinesom in Delto Koncentracija letalskih družb

Nekateri med največjimi svetovnimi letalskimi družbami so navezale medsebojne stike, da bi s sodelovanjem povečale prodajno možnost na tržišču. Pred časom je ena velikih evropskih letalskih družb navezala stike z nekaterimi prevozniki Južne Amerike.

Sedaj se na svetovnem tržišču pojavlja nov velikan. Švicarska družba Swissair, singapurska Singapore Airlines in severnoameriška Delta, so sklenile sporazum o medsebojnem sodelovanju. Družbe so si izmenjale delnice. Letala treh gori omenjenih družb povezujejo 237 letališč v 64 državah na vseh petih kontinentih. Sporazum došežen med švicarsko in singapursko družbo predvideva, da bodo povečali polete med Evropo in Singapurjem. Do leta 1993 naj bi bili poleti vsakodnevni, dvakrat dnevno.

Potniki bodo z isto vozovnico lahko potovali z letali ene teh družb in tako imeli veliko korist. Ponudba potovanj bo poenotena, prav tako bodo poenotili nakup novih letal.

Že sedaj je letališče v Singapurju eno najpomembnejših v Aziji, saj letala od tu vzletajo v vse smeri. Prav tako je pomembno letališče v Zürichu, pomembna so tudi letališča v ZDA. Letala treh omenjenih družb povezujejo mesta na raznih kontinentih. Zaradi tega njihova sedanja pogodba ustvarja letalski konzorcij, ki nudi najrazličnejše usluge za potovanja v vse smeri. Brez dvoma bodo v podobna zavezništva šli tudi drugi letalski prevozniki, še zlasti upoštevaajo svobodo letenja v Evropi čez dve leti.

Iz Ljubljane tudi na Sejše

V ljubljanskem letalskem podjetju Adria Airways so pripravljeni, da v kratkem uvedejo letalsko povezavo Ljubljane z Milanom in Dunajem. S tem bi naredili pomemben korak v izvedbi poletov tretjega nivoja znotraj

dežel loka Alpe Jadran. To je povedal direktor ljubljanskega letalskega prevoznika Kocjančič.

Ljubljanska družba Adria Airways je pred dvema letoma uvedla redne polete med Ljubljano in Ciprom, za tem še s Tel Avivom.

Sedaj letijo vsak dan v München, nekajkrat tedensko pa v London in Pariz. Tik pred novim letom so uvedli progo Ljubljana-Atene-Džibuti.

Sejšelski otoki, v sodelovanju s tamkajšnjim letalskim prevoznikom. Na tej progi letijo enkrat tedensko. Slovenski letalski prevoznik si prizadeva, da bi lahko uvedel polete v ZDA. Najprej bodo tja letela čarterska letala.

● Norvežani so zelo zadovoljni, ker se število turistov iz Italije pri njih stalno veča. Lani jih je bilo za dobro tretjino več kot leto prej. Norvežani so zadovoljni, ker italijanski turisti trošijo povprečno več kot vsi ostali, dvakrat toliko kot ameriški in kar trikrat toliko kot zahodnonemški.

V ženskem smuku za svetovni pokal

Walliserjeva ob veliki izenačenosti

HAUS IM ENNSTAL — Odločitev včerašnjega ženskega smuka za svetovni pokal je bila v samih 6 stotinkah sekunde, zmagala pa je Švicarka Maria Walliser. Za izredno izkušeno smučarko je bila včerajšnja zmaga druga v tej sezoni.

Tekmovanje je bilo na progi iz umetnega snega. Posebnost dneva je bila sprememba pogojev okoli 25. startne številke, kar je Michaela gerg (10. mesto) zaostala za samo eno sekundo.

Edina jugoslovanska predstavnica Andreja Potisk je osvojila zelo dobro 18. mesto s časom 1'39"50. Italijanka Micaela Marzola je bila 23.

VRSTNI RED: 1. Walliser (Švi.) 1'37"97; 2. Kronberger (Av.) 1'38"03; 3. Dedler (ZRN) 1'38"49; 4. Wallinger (Av.) 1'38"58; 5. Wolf (Av.) 1'38"59; 6.

Gutensohn (ZRN) 1'38"65; 7. Vogt (ZRN) 1'38"69; 8. Stöckl (Av.) 1'38"75; 9. Figini (Švi.) 1'38"84; 10. Gerg (ZRN) 1'38"97; 11. Zelenskaja (SZ) 1'39"02; 12. Stangassinger (ZRN) 1'39"03; 13. Schuster (Av.) 1'39"24; 14. Sadleder (Av.) 1'39"24; 15. Quittet (Fr.) 1'39"38.

VRSTNI RED SMUKA ZA SP: 1. Gerg 81; 2. Kronberger 80; 3. Walliser 70; 4. Figini 58; 5. Wallinger 55; 6. Gutensohn 53; 7. Zeller 45; 8. Dedler 39; 9. Sadleder 30; 10. Wolf 23.

SKUPNA LESTVICA ZA SP: 1. Wachter 155; 2. Gerg 155; 3. Kronberger 153; 4. Schneider 110; 5. Walliser 99; 6. Figini 99; 7. Mösenlechner 69; 8. Dedler 67; 9. Wallinger 60; 10. Strobl 58.

Danes moški veleslalom

LA VILLA — V tem kraju Abtala (Val Badia) bo danes na sporedu moški veleslalom namesto tistega, ki je odpadel v Kranjski gori. Kandidatov

za zmago je veliko in na prvo mesto tokrat računajo tudi Italijani, ki imajo novopečenega aduta v Ladstätterju.

Glavni favorit je vsekakor Norvežan Furuseth, ki je ob Bittnerju najbolj v formi. Na preži je tudi skupina Avstrijcev.

Proga iz »Piz La Villa« je dolga približno 1000 metrov. Naklon dosega tudi 53%. Zasnežitev je seveda umetna.

Zaključek skokov v Planici

SAALFELD — V predzadnji tekmi smučarskih skokov za pokal Alpe-Jadran je zmagal Avstrijec Felder z 229,4 točke. Drugi je bil rojak Stranner (219,7), tretji pa Švicar Zünt (217,2). Najboljši Jugoslovian je bil tokrat Matjaž Debelač, ki pa je osvojil samo 8. mesto.

Na lestvici je Felder še utrdil prvo mesto. Danes bo na 120-metrski skakalnici v Planici zadnja preizkušnja.

Rally Pariz - Dakar Orioli še vodi Peugeot v težavah

TIDJIKJA (Mavretanija) — Včerajšnja etapa (783 km, od tega 458 km posebne vožnje) je bila izredno težavna zlasti za avtomobiliste: ob 20.10 je do cilja prišel samo Jacky Ickx (lada), v škipcih pa so se znašla predvsem vozila peugeot. Največ preglastic so imeli na prelazu Nega.

Med motociklisti je etapna zmaga šla Mandelliju (It., giler) pred Medardom (It., giler) ter Arcaransom (Šp., cagiva).

Na skupni lestvici med motociklisti še naprej vodi Orioli (It., cagiva) 79.22'. Sledijo: 2. Mas (Šp.) yamaha po 56'; 3. De Petri (It.) cagiva 2.26'; 4. Magnaldi (Fr.) yamaha 3.08'; 5. Picco (It.) yamaha 3.04'.

Med avtomobilisti skupne lestvice nismo prešli, pa še etapna je neuradna. Ickx je imel čas 6.25'34", sledijo: 2. Riviere (Fr.) lada po 45'55"; 3. Gaviot (Fr.) to yota 1.04'20"; 9. Ambrosino (Fr.) peugeot 1.37'03"; 10. Waldegaard (Šve.) peugeot 1.38'58".

Odbojkarice Bora Elpro v C-1 ligi Črna serija se nadaljuje

PAV VIDEM - BOR ELPRO 3:1 (15:13, 15:6, 14:16, 15:8)
BOR ELPRO: Nacinovi, Maver, Foraus, Stoper, Fučka, Grbec, Vitez, Ažman.

Na težkem gostovanju v Vidmu so borovke četrtič zapored poražene zapustile igrišče. Treba je omeniti, da so morale borovke na igrišče z nekoliko spremenjeno postavo, saj je manjkala Vidaličeva, ki se je poškodovala. Po našem mnenju pa jo je Ažmanova povsem zadovoljivo zamenjala, saj je uresničila vsa pričakovanja na tem nastopu ob dejstvu, da je morala igrati na nevhvaležnem mestu centra. Vrh tega so pred tem gostovanjem še tri Borove igralkе zbolele in so morale na igrišče s temperaturo. Hkrati pa je treba reči, da so nekatere ključne igralkе, ne glede na te zaplete, nekoliko razočarale in njihov doprinos ni bil tak kot bi lahko pričakovali. Še največ preglastic je delal borovkam sprejem servisa, po prvem izenačenem nizu do stanje 13:13 so domačinke izbojevale še dve potrebni točki in s tem osvojile tudi prvi set. V drugem nizu se je našim igralkam zataknilo po izenačenju pri šestici. Bržkone je bil najbolj lep in na koncu lahko bi rekli dramatičen tretji set, katerega so naše igralkе izbojevale z minimalno razliko. To pa je bilo obenem tudi vse. V četrtem nizu so morale Tržančanke prepustiti pobudo bolj izenačeni domači šestetki, ki je bila izredno zanesljiva v obrambi in še posebej učinkovita v protinapadu. (G. F.)

Jadranu dobra igra ni pomagala

NADALJEVANJE S 1. STRANI

bi nerodno zapravili tri protinapade, bi lahko po prvem polčasu tudi vodili. Naši so v drugem delu začeli zelo slabo. Domačini so namreč z delno razliko 8:2 povedli na 48:41 in vse je kazalo, da jadranovcem slaba prede. Vatovčevi vrovanci pa so si nato opomogli in v 25' je njihov zaostanek znašal le tri točke (47:50). Tedaj se je razigral Sandi Rauber, ki je dosegel nekaj pomembnih točk in naši so celo povedli v 30' s točko razlike (65:64), a v 33' kar s tremi točkami (70:67). V zelo izenačeni končnici pa so bili gostitelji prisrebnejši.

V soboto bodo jadranovci igrali doma proti Ceseni in seveda imperativ je samo zmaga. Če bodo naši igrali kot sinoči, ne dvomimo, da bodo prišli do prepotrebnih točk. (B. Lakovič)

Gira Vulcal - Jadran TKB 80:76 (40:39)

GIRA VULCAL: Aureli 19 (3:5), Bracchetti, Dall'Ara 10 (1:1), Lazzari 4, Sanguetoli 19 (1:3), Zamardi, Alfonsi 5 (1:2), Bianchini 8 (1:2), Spagiari 8, Paccanella 7 (1:3).

JADRAN TKB: Oberdan, Čuk 32 (5:8), Pregarc 8 (4:5), Martin Sosič, Walter Sosič 3 (1:4), Pertot, Battini 2 (0:1), Rauber 13, Daneu 18 (4:5), Lesizza.

SODNIKA: Carulli iz Messine, Paternicò (Enna); PM: Gira 8:16, Jadran TKB 14:23; ON: Gira 21, Jadran TKB 23; PON: Lazzari 32, Daneu 37, Sosič 40; 3 TOČKE: Dall'Ara 1, Bianchini 1; Rauber 1; GLEDALCEV: 850.

V prvi jugoslovanski košarkarski ligi Okrnjeni Ljubljancani nemočni

ZADAR - SMELT OLIMPIJA 99:84 (45:41)

ZADAR: Pahljić 6, Mujagić, Popović, Ušić 19, Šarlija 17, Blažević, Trifunović 2, Komazec 38, Obad 4, Šarić 13.

SMELT OLIMPIJA: Tomović 7, Šiško, Daneu, Bačar, Virant 2, Hauptman 10, Kraljević 2, Vilfan 36, Kotnik 17, Djurišić 8.

ZADAR — Že od vsega začetka sta obe ekipi igrali ostro v obrambi. Zelo oslABLJENA Smelt Olimpija, ki je igrala brez Zdovca in Čurčiča, je bila v prvem polčasu bolj učinkovita in je bila predvsem zavoljo dobre igre centrov Kotnika in Djurišiča stalno v rahlem vodstvu, Zadar pa je v napadu lahko računal le na Komazeca. V drugem polčasu je bilo povsem nasprotno. Zadržani so pokazali boljšo skupinsko igro, od Ljubljancanov pa se je izkazal

le veteran Vilfan. Zadržani so v 37. minuti dosgeli najvišje vodstvo 74:58. OSTALI IZIDI 13: KOLA: Crvena zvezda - Partizan 81:79 (39:43); Sloboda Dita - Vojvodina 69:66 (47:40); Bosna - Zorka 114:88 (53:42); Novi Zagreb - Jugoplastika 80:109 (26:53); IMT - Cibona bo danes.

Steeb in Noah v finalu

SYDNEY — Na mednarodnem teniškem turnirju so včeraj odigrali polfinalna srečanja. Najprej je Steeb (ZRN) izločil Wilanderja (6:3, 6:2), nato pa si je finale prislužil še Noah (Fr.) z zmago proti Kricksteinu (ZDA) s 6:4 in 7:5. V ženski konkurenci bosta v finalu igrali Avstrijka Paulus (zmaga proti rojakinji Wiesner s 6:4, 3:6, 6:1) in Sovjetinja Zvereva, ki je odpravila Američanko Frazier (6:2, 3:6, 6:2).

Moška košarkarska D liga Uspeh vliva borovcem moči

BOR RADENSKA - ARDITA GORICA 108:103 (56:50)
BOR RADENSKA: Kovačič, Korošec 23 (7:8), Bajc, Kneipp 4, Arena 21 (4:7), Pieri 28 (4:5), Blažina 18 (8:10), Smotlak 4, Persi 10 (4:6), Kocman.

SODNIKA: Sani in Giuliano iz Vidma; TRI TOČKE: Arena 1; PON: Pieri 36'.

Po dolgi seriji porazov je Borovo moštvo v 15. in zadnjem kolu prvega dela prvenstva osvojilo dragoceni par točk. Čeprav so naši še na dnu lestvice, se počasi le približujejo neposrednim tekmečem za obstanek. Tokrat je namesto obolelega Žagarja ekipo vodil pomočnik Tone Pavlič, ki je ves prvi polčas imel na parketu isto peterko: Korošec, Arena, Pieri, Blažina in Persi. V tem delu so bili nasprotniki gotovo bolj avtoritarni v igri, saj so do 17' (48:47) vseskozi vodili, predvsem zato, ker so jim borovci prepustili preveč odbitih žog v napadu. Nato so naši zaosttrili igro v obrambi in si s protinapadi priborili prednost 5 točk.

Po odmoru je tekma postala bolj zanimiva, bila se je prava borba, saj sta bili točki predragoceni za oboje. Borovci so izkoristili ugoden trenutek in povedli tudi z 10 točkami razlike (68:58). Sledila je reakcija gostov, ki so se najprej nevarno približali, nato izenačili (91:91) ter tudi povedli. Vendar sta bili zagrozenost in volja do zmage naših preveliki, prevzeli so vaje igre v svoje roke in v zadnjih dveh minutah zapečatili uspeh z delnim izidom 7:2. V zadnjih trenutkih so bili odločilni prosti meti, pri katerih so bili borovci precej natančni. Pohvala gre seveda vsemu moštvu. (U. A.)

Sinoči v košarkarskem promocijskem prvenstvu Smola domovcev, prelahko za Kontovelce

DOM GOMETAL - SENATORS 64:66 (32:31)

DOM: Grusovin 10, Abrosi 6, Orzan 26, Semo-lič 10, Batello 3, Dornik 9, Komec, Bric, Čubrilo, Prinčič.

OSEBNE NAPAKE: Dom 23, Senators 28; PON: Prinčič (25), Dornik (40); 3 TOČKE: Orzan (4).

Brumnovi varovanci so srečanje proti ekipi Senators pričeli dokaj slabo, saj so gostje v 8. minuti vodili že z 10 točkami prednosti (6:16). V nadaljevanju so belo-rdeči z učinkovitejšo igro v napadu dohiteli nasprotnika.

V drugem polčasu sta si bili ekipi enakovrendi vse do 30. minute, ko je domovcem uspelo povesti s 5 točkami razlike. Gostje so po zaslugi razigranega Franzona, ki je dosegel tri zaporedne trojke, prešli v vodstvo in ga ohranili do konca srečanja. Tokrat sta se najbolje odrezala Ambrosi in Orzan. (af)

V moški odbojkarški C-2 ligi

Ekipi Bor Cunja Avtoprevoz slovenski derbi z Olympio

BOR CUNJA AVTOPREVOZ - OLYMPIA 3:1 (15:11, 17:15, 13:15, 15:10)
BOR CUNJA AVTOPREVOZ: Giacca, Aiello, Marega, Stančič, De Carli, Starc, Meton, Budin, Pernarčič.

OLYMPIA: Sfiligoj, Cotič, Bensa, A., J., M. in S. Terpin, Vogrič, Marassi, Špaccan, Komjanc, Dorni.

SODNIKA: Giotta (PN) in Malorgio (TS); TRAJ. TEKME: 135'; GLEDALCEV: 180.

Za igranje štirih nizov sta ekipi potrebovali kar dve uri in 15', kar pove vse o napetosti in borbenosti, ki sta označevali to srečanje, po katerem je Bor Cunja Avtoprevoz na lestvici dohitel Olympio na drugem mestu in postal »jesenski prvak« tudi na posebni lestvici derbijev, saj je v prvem kolu prvenstva prav tako na domačem igrišču premagal tudi ekipo Meblo Imsa. Zmaga gostiteljev je bila dokaj prepričljiva in zaslužena, saj so tudi po besedah Borovega trenerja Giacce plavi, z odličnim Stančičem na čelu, odigrali eno svojih boljših tekem, nasprotno pa Olympia sinoči ni zadovoljila. Odločilen je bil nemara drugi niz, v katerem so borovci dvakrat nadoknadili zaostanek štirih točk (vdrugič po vodstvu Olympie s 12:8) in v nizih povedli z 2:0. V začetku tretjega niza so si privoščili odmor in Olympia je že vodila s 6:13, a je odtlej popustila. Se je sicer za las dobila tretji niz, a je v četrtem (9:1 za gostitelje) bila skoraj do konca stalno v podrejenem položaju. Trener Olympie Jakopič je vzroke za poraz svojega moštva pripisal slabima servisu in sprejemu in napakam pri zaključevanju protinapadov. (A. Koren)

MEBLO IMSA - FINCANTIERI

0:3 (10:15, 10:15, 15:17)

MEBLO IMSA: Korsič, Aleš in Mitja Feri, Diego in Rajko Petejan, Buzinelli, Lutman, Tomšič.

Pričakovati je bilo zelo lepo in izenačeno tekmo. Na žalost pa so tokrat povsem razočarali, saj so odigrali doslej najslabšo tekmo tega prvenstva. Fincantieri, ki je edina ekipa prvenstva, ki je premagala vodečega na lestvici, je igrala zelo zrelo in je izkoristila vse napake domačinov. Naši fantje so v vseh treh setih stalno grešili in so točno v prvem setu podarili 8 točk nasprotniku, v drugem 10, v tretjem celo 12. Skupno torej smo seštel kar 30 napak, kar pomeni, da je bil poraz res neizbežen. Le v tretjem setu so naši nekoliko reagirali, tedaj pa jim je zmanjkala športna sreča. (Zip)

Ženska C-2 liga: Sokolove menjave boljše

SOKOL INDULES - AGOREST

3:0 (15:11, 15:8, 15:8)

SOKOL INDULES: Pertot, Vidali, Ban, Brumat, T. in L. Masten, Vizintin, Kralj.

AGOREST: Roner, Zavadlal, Klemše, Peterin, Černic, Marassi, Scoziero, Florenin.

Zadnji derbi poveda dela C-2 lige se je zaključil v korist nabrežinske ekipe Sokola Indules. Povedati je treba, da sta obe ekipi nastopili v okrnjenih postavah, Sokol Indules brez Škrkove in Ušajeve, Agorest pa brez Vižintinove in Zavadlavove, ki se je poškodovala v začetku prvega seta. V začetku so Goričanke izkoristile zmeko med sokolovkami in povedle, nato so se domačinke zbrale, servis in napad sta začela dobro delovati, tako da se je set zaključil v korist domačink. V drugem in tretjem setu so sokolovke še bolj stopnjevale ritem in napadale kot v prvem setu, tako da se Goričanke v določenih trenutkih res niso mogle upirati razigranim domačinkam. Točke goriške ekipe v drugem in tretjem setu so predvsem zasluga netočnega sprejema Sokolove ekipe. Poleg standardnih igralk so za zmago Sokolove vrste zaslužne predvsem rezerve, ki so izpolnila do pike navodila trenerja De Waldersteina. Tega pa ne moremo trdititi za igralkе Agoresta, ki so brez obeh centrov igrale zelo zmedeno. Na žalost moramo povedati, da so bili gledalci hladni, kar res ni značilno za slovenske derbiје. (Vip)

SLOGA KOIMPEX - PIERIS

3:0 (15:1, 15:1, 15:5)

SLOGA KOIMPEX: Cioocchi, Fabrizzi, Grgič, Kosmina, Lupinc, Marucelli, Milkovič, Mijot, Sosič, Škerk, Ukmak, Žbogar.

Slogašicam je bilo dovolj 36' efektivne igre, da so odpravile pepelko prvenstva. Za Pieris nastopajo igralkе, katerim resnično manjkajo tekmovalne izkušnje, saj je ogrode ekipe sestavljeno iz odbojkaric letnikov '74 in '75. Pri Slogi Koimpex so nastopile vse razporožljive igralkе in to v različnih kombinacijah, za vse pa je to kolo predstavljalo le nezahteven trening. (Inka)

Ženska D liga: Kontovelke niso razočarale

AL FUNGO - KONTOVEL ELECTRONIC SHOP 3:0 (15:11, 15:13, 15:13)

KONTOVEL: Legiša, Garbini, Conestabo, Križmančič, Štoka, Drasič, Regent, Jogan, Grilanc, Janežič.

Kontovel Electronic Shop je v Huminu igral dobro. Po prikazani igri bi si zaslužil zmagati tudi kak set. Po začetni tremi v prvem setu so naše v obeh drugih dveh setih visoko vodile, a v končnici jim ni šlo od rok. Pri nasprotnicah je izstopala igralka Mangiaro, ki je z učinkovitimi servisi nadoknadila vedno zaostanek in privedla svojo ekipo do zmage. Odpor Kontovela je bil torej zadovoljil, kažejo se že prvi znaki izboljšanja. Velja omeniti, da so Kontovelke nastopile brez Škrkove in Čebulčeve.

ASFJR ČEDAD - BREG AGRAR 3:0

Konec atletske žaloigre iz SP 1987 Kazen za majhne »ribe«

RIM — Disciplinska komisija atletske zveze (FIDAL) je izrekla kazni za napačno merjenje slovitega skoka v daljino 8,38 m, ki je na SP 1987 prinesel bronasto kolajno Evangelistiju.

Kazni niso zadovoljile predsednika FIDAL Golo.

Glavni sodnik Aiello je bil dokončno izključen iz FIDAL, tri leta »dopusta« pa si je prislužil Mannisi, ki je bil tedaj na čelu italijanskih atletskih sodnikov. Selektor reprezentance Rossi je doživel grajo, ker je večkrat zahteval posebne usluge za italijanske atlete.

V seznamu kazni je politično zelo važno obžalovanje sami FIDAL, ki je celotni operaciji botrovala in jo skušala nato prikriti. Kar pa je sedanjega predsednika Golo razočaralo, je pomanjkanje obsodbe tistih oseb, ki so iz vrha vse režirali. Baje proti njim niso našli dokazov. Gola je vsekakor pomenljivo pripomnil, da je disciplinska komisija ostanek prejšnje vodilne garniture.

obvestilo

SK BRDINA organizira v nedeljo, 21. t. m., enodnevni smučarski izlet za vse starosti z učitelji na razpolago v Flachau (Avstrija). Vpisovanje in vse informacije na sedežu Proseška 131, jutri, 15., in 18. t. m. od 19. do 21. ure.

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA: U. sv. Frančiška 38
Ul. Marconi 6 - Tel. 775483-4

TRST - Tel. 768667 - 772002

CIMADORI

PRODAJA IN SERVIS
V SESLJANU

BREZPLAČNA KONTROLA IZPUŠNIH PLINOV

Sesljan 27/i (Drž. cesta 14) TRST
Tel. (040) 299018

Prijateljska tekma under 21

Italija-Jugoslavija brez zmagovalca

ITALIJA - JUGOSLAVIJA 2:2 (1:1)
STRELCA: Ganz v 4', Jeličić v 44', Novak v 79', Baiano v 88' (11-metrovka)
ITALIJA: Simoni, Festa, Pergolizzi, Monza (v 46' Cappioli, v 89' Benarrivo), Apolloni, Minotti (v 49' Nava), Sordo, Venturin, Ciocci (v 46' Baiano), Orlando, Ganz.
JUGOSLAVIJA: Cicović (v 80' Milojević), Jerak, Novak, Panadić, Savelić, Petrić, Stević (v 24' Bosančić), Vičević (v 59' Jurković), Boksidi (v 78' Leković), Jeličić, Ivić (v 74' Vucov).
SODNIK: Angius (Malta); GLEDALCEV: 15 tisoč za skupni inkaso 113.590.000 lir (potočen je bil rekord glede gledalcev in inkasa za reprezentance B lige).
REGGIO CALABRIA — Da je srečanje med igralci (under 21 B lige) Italije in Jugoslavije prijateljsko, je potrdil tudi sodnik, ki je dve minuti pred krajem dosodil neobstoječo 11-metrovko v korist domačinov. Mladi »azzurri« pa so si neodločen izid le zaslužili, saj so si več prizadevali, čeprav jim tako v napadu kot obrambi ni šlo preveč od rok.

Italijanska nogometna A liga
Napoli danes v Vidmu

V italijanski nogometni A ligi se začne povrtani del in čas oddolžitve. To velja še zlasti za Milan, ki je za uvod v sezono doma izgubil z Laziom, zdaj pa bo skušal zamujeno nadoknadi sredi Rima, saj je Sacchi jevo moštvo v sijajni formi. Tudi Atalanta se bo v Bergamu skušala maščevati Lecceju za poraz z 2:1. Od vodilne peterice bo samo Inter igral na domačem igrišču in sicer proti Bologni, zato bi lahko Trapattonijevi fantje po tem kolu še utrdili svoje drugo mesto in se morebiti približali Napoliju. Ta bo gostoval v Vidmu, kjer pa bo igral kot doma, če vemo, da napovedujejo prihod v glavno furlansko mesto posebnega vlaka s 3.000 navijači kampanijske enajsterice. Bigon v tem srečanju ne bo imel na voljo brazilskega reprezentanta Carece, a Maradona bo na svojem mestu. Trener Udineseja Marchesi bo v ogenj znova poslal napadalca De Vitisa na-

mesto poškodovanega Argentina Balba. Manjkal bo tudi vratar Garella.
DANAŠNJI SPORED (v oklepaju izid prve tekme): Ascoli - Roma (0:0), Atalanta - Lecce (1:2), Bari - Sampdoria (0:0), Cesena - Cremonese (2:1), Genoa - Fiorentina (0:0), Inter - Bologna (2:2), Juventus - Verona (4:1), Lazio - Milan (1:0), Udinese - Napoli (0:1).

Pro Gorizia v Oderzu

Nogometaši Pro Gorizie bodo v okviru meddeželnega prvenstva danes gostovali v Oderzu pri zadnjeuvrščeni Opitergini. Trener Trevisan bo v napadu najverjetneje potrdil dvojico Iculano - Dal Zotto, na voljo pa ima še nekaj drugih rešitev, ker sta zdaj na razpolago tudi Cotterle in Urdich. Doslej se Goričani v gosteh niso kaj prida izkazali (ob zmagi v San Donaju in dveh neodločenih izidih so vselej izgubili), a tokrat računajo na celoten izkupiček.

V italijanski košarkarski A-2 ligi

Stefanel doma, S. Benedetto v gosteh

Po podvigu v Forliju vsi pričakujejo, da bo tržaški Stefanel drevi doma (pričetek ob 17.30) zlahka opravi s Teoremo iz Areseja, toda gostov nikakor ne gre podcenjevati, saj so dokaj solidni. Američan Darryl Middleton (ima isti priimek kot »tržaški« bek) je četrti strelec v A-2 ligi, a soliden je tudi njegov belopoliti rojak Vranes, medtem ko mladi center Baldi (209 cm) ni nič slabši od Cantarella (v napadu je celo bolj odločen). Tanjevičev moštvo bo organizirano obrambo gostovo premagalo samo, če bo dobilo boj pod lastnim košem in učinkovito razvijalo svoj značilen protinapad.
Goriški San Benedetto bo nastopil v Brescii proti povprečnemu Filodoru, za katerega pa igra odlični American Mitchell, ki je najboljši strelec v ligi. Upati je, da se v goriškem taboru še niso predali malodušju, saj vse le še ni izgubljeno, a zdaj je potrebno zmagovati tudi v gosteh.
Videmski Fantoni pa je igral že sinoči in s 97:86 (40:43) premagal Brago iz Cremona. Ekipi sta nastopili v naslednjih postavah:

FANTONI: Maran, Sorrentino, King 29, Johnson 26, Bettarini 16, Cecchini 2, Squassero, Castaldini 7, Valerio 17, Nicoletti.
BRAGA: Gattoni 2, Anchisi 3, Coccoli 2, Paci 18, Natali, Gregorat 20, Grandholm 21, Sappleton 20.
SODNIKA: Duranti iz Pise in Pascucci iz Gualda Tadina; PM: Fantoni 15:24, Braga 18:24; 3 TOČKE: Fantoni 4:8, Braga 4:8; PON: Gregorat (38), Anchisi (39); GLEDALCEV: 1.400.
DANAŠNJI SPORED A-2 LIGE: Stefanel - Teorema; Filodoro - San Benedetto; Alno - Glaxo; Annabella - Popolare; Garessio - Hitachi; Ipfim - Jolly; Marr - Kleenex.

V A-1 ligi derbi v Milanu

Philips - Messaggero je derbi kola v A-1 ligi, a zelo zanimivo bo tudi v Caserti, kjer gostuje podprvak Enimont.
DANAŠNJI SPORED A-1 LIGE: Benetton - Viola; Knorr - Irge; Panapesca - Scavolini; Philips - Messaggero; Phonola - Enimont; Ranger - Paini; Riunite - Neutroberts; Vismara - Arimo.

Na pobudo Združenja

Čemu posvet o telesni kulturi

Že pred časom smo omenili, da namerava Združenje prirediti posvet o bodočnosti naše telesne kulture. Morda bodo nekateri mislili, da taki posveti niso potrebni, da so morda le izguba časa, a vendar smo trdno prepričani, da temu ni tako.
Trenutno smo v prehodni fazi. Dosegli smo določene uspehe tako glede masovnosti kakor tudi kakovosti, vendar ne smemo biti zadovoljni. Največja napaka bi bila, če bi počivali na lovorikah in pozabili na stalne naloge, ki nas čakajo. Tudi telesna kultura je stalno v razvoju, kot druge dejavnosti v sleherni družbi in vsaka zamujena priložnost pomeni zaostajanje. V telesni kulturi se tudi razmeroma hitro menjajo generacije, kar je bolj občutno pri majhni skupnosti kot je naša. Moramo torej razčleniti naše delovanje, moramo zavzeti - po možnosti vsi skupaj - določena stališča, ki naj bi služila kot vodilo za naše bodoče skupno delovanje.

Ne smemo istočasno zanemariti določenih izhodišč naše telesne kulture. Ta je namreč nastala na podlagi želje, da se uveljavi slovenski človek v okviru večinskega naroda in države, v kateri živimo, katere državljani smo. Postavlja se vprašanje, kako zaobjeti tako izhodišče z današnjo stvarnostjo. Življenjski pogoji so spremenjeni, tri desetletja so pretekla in brez dvoma moramo naše delovanje tudi na tem področju preveriti in posodobiti.
Odprta so vprašanja sodelovanja z javnimi upravami, predvsem v večjih mestnih središčih. Okoliške občine, kjer smo imeli oziroma še imamo slovenske upravitelje, so pokazale dovolj poslušna za potrebe in zahteve telesne kulture in doraščajočega človeka na splošno. Smo na tem področju zapolnili vse vrzeli ali imamo prav na tem področju še mnogo manevrskega prostora, ki bi nas še bolj približal doraščajoči mladini? Umestno je preveriti odnose med našimi organizacijami in šolo, s starši in še bi lahko naštevali.

Prav zato je še nedorečena zdravniška služba, ki je bistvena pri razvoju mladine, ravno tako je pomembna hitra in učinkovita posttramatvska terapija in podobno.
Važni so tudi finančni pogledi na naš razvoj. Minili so časi stihijskega delovanja na tem področju. Živimo v pravni državi in sleherno financiranje je podvrženo strogim zakonskim določilom. Tu ne gre le za preverjanje dohodkov in izdatkov, ampak se moramo temeljiteje pripraviti na iskanje novih virov dohodkov, ki bi nam omogočili poglobljeno in planirano delovanje.
Kot vidimo, je vprašanj še in še in prepričani smo, da jih posvet ne bo mogel v celoti rešiti. Važno je vsekakor, da pride do izmenjave mnenj, saj to je namen posveta. Teze, ki jih bodo iznesli poročevalci, morajo služiti kot osnova za diskusijo, za preverjanje stališč. Referati bodo seveda prinašali razmišljanja sestavljalca in prav zaradi tega je nujno potrebno sodelovanje poslušalcev, da se pojmi izbistrijo.
Posvet je nastavljen zelo široko in je namenjen vsem, ki soustvarjajo življenje nekega športnega društva, to je od odbornikov do trenerjev ali zunanjih sodelavcev. To so nameni Združenja kot organizatorja pobude v upanju, da bo predlog padel na plodna tla.
Posvet ima še globlji pomen. Telesna kultura ni nekaj oddvojenega od splošne problematike slovenske skupnosti v Italiji. Mi smo del te družbe in tudi naša razvojna pot se ne more odvojiti od splošnih možnosti vseh nas. Naša družba lahko preživi le, če se enakomerno razvija, torej potrebno je usklajevanje delovanja. Ne smemo gledati na naše delovanje »oskotirno«, torej v konkurenci z ostalo družbo. Našo bodočnost moramo skupaj graditi, skupaj moramo postavljati temelje razvojne politike. Posvet je torej odprtega tipa, kjer bo sleherni umestni prispevek dobrodošel. ODO KALAN

Pri Shinkai karate klubu

Koristen obisk v Sloveniji

Naši tekmovalci so pokazali veselje do sodelovanja na takih turnirjih, vestno so se pripravili ter pogumno nastopili v prisotnosti tekmovalcev z višjimi pasovi. V jutranjih urah so izvedli kvalifikacijske nastope v športnih borbah (absolutna kategorija), prisotna sta bila »mednarodna sodnika«: Slovenec Primož Debenjak ter Nazmi Iberdemaj s Kosova. Med sodniki je aktivno sodeloval naš sodnik Sergij Štoka. Zelo zanimiv je bil popoldanski program, ko so bili na vrsti pionirji krajevnega kluba, a med vsemi nastopi nam je najbolj ostala v spominu demonstracija v samoobrambi, ki so jo izvedli gojenici šole za miličnike. Ob koncu tekmovalnega, v poslovnem delu, so se predstavili društva »Tika« in »Shinkai« KK obvezali za aktivno sodelovanje na tekmovalnih in seminarjih. Tekmovalci, čeprav utrujeni, so bili zadovoljni z doseženimi rezultati, nastop na turnirju pa jim pomeni spodbudo, da stremijo za boljšimi uvrstitvami.
Danes čaka člane Shinkaia novo preverjanje: tekmovalci za »Trofejo Sere-nissima« v Padovi v dojo-ju učitelja Marangonija. (r. m.)

Radio Opčine

V okviru oddaje Od nedelje do nedelje na Radiu Opčine bodo prenašali nogometni tekmi Primorje - Castione in Zarja - Pieris, poslušali pa bomo še prispevke o Jadranu (v studiu trener Vatovec), Boru Radenski (pripravil Acerbi), namiznem tenisu (v studiu Sonja Milič), odbojki (v studiu predstavniki Sloge, Sokola in Bora Elpro), nova trenerja MZSTE bosta pripovedovala o svoji pustolovščini z našo ekipo brez snega, sledil bo komentar tekme rokometashev Krasa Trimac. Jutri ob 18. uri bo tedenski športni komentar: razkopano igrišče v Križu Vesni ne prinaša dobrih rezultatov. Do kdaj?

Kljub umetnemu snegu odlične razmere v San Candidu

Uspešne priprave MZSTE Hobles

Tudi pripadniki meddruštvene združene smučarske tekmovalne ekipe MZSTE Hobles so izkoristili novoletne počitnice za večdnevni skupni trening, ki je bil od 2. do 6. januarja v San Candidu (dolina Pusteria). Čeprav zimska smučarska središča povsod pesti hudo pomanjkanje snega, so naši smučarji imeli naravnost idealne razmere za vadbo, saj so trenirali na z umetnim snegom posuti, toda odlični prog, ki so jo učitelji tamkajšnje smučarske šole sicer pripravili za svoje gojence, a so jo brez zadržkov delili s člani MZSTE. Osem članov ekipe s trenerjema Vidmarjem in Miličem ter spremljevalcema Sigonijem in Mezgečevom je tako do potankosti izpolnilo program vadbe, ki je v jutranjih urah vsebovala slalomsko in veleslalomsko vožnjo, popoldne pa piljenje smučarske tehnike. Skupno so člani MZSTE na snegu vadili po šest ur dnevno, zvečer pa je bil na vrsti ogled videoposnetkov treninga za odpravljanje najpogostejših napak pri vsakem posamezniku.
Trije ostali člani ekipe MZSTE Hobles, Bregovi mladinci Francesca Rapotec, Erik Vodopivec in Robert Renčelj pa so se v istem obdobju mudili na zveznih selekcijskih treningih karjijsko-julijskega komiteja na Neveškem sedlu. Na te treninge naše tekmovalce vabijo vse pogostejše, kar je nov dokaz o njihovi kakovosti, Rapotčeva pa je pred dnevi na Piancavallu nastopila tudi na tekmovalni FIS točki.
Danes bodo cicibani MZSTE Hobles nastopili na področnem veleslalomskem tekmovalstvu v kraju Forni di Sopra. (ak)

Na sliki: člani MZSTE na pripravi.

LA

CALZATURA

TRST - ULICA UDINE 3 - TEL. 363452

ZA KOŠARKO
ODBOJKO, TENIS
IN PROSTI ČAS

SEZONSKA RAZPRODAJA

domači šport - domači šport - domači šport

DANES

NEDELJA, 14. JANUARJA 1990

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA
14.30 v Gorici, na Rojcah: Juventus - Sangiorgina
2. AMATERSKA LIGA
14.30 v Bazovici: Zarja - Pieris; 14.30 na Proseku: Primorje - Castionese; 14.30 v Gonarsu: Gonars - Vesna
3. AMATERSKA LIGA
14.30 v Doberdobi: Mladost - Audax; 14.30 v Poggiju: Poggio - Sovodnje; 14.30 v Dolini: Breg - Gaja; 14.30 v Trebčah: Primorec - Fincantieri Tržič; 14.30 v Nabrežini: Junior Aurisina - Kras
- NARAŠČAJNIKI
8.30 v Trstu, Ul. Flavija: Olimpia - Breg; 10.30 v Gorici, Ul. Baiamonti: Juventus - San Michele; 11.45 na Opčinah, Villaggio del fanciullo: Azzurra - Primorje

NAJMLAJŠI

9.00 na Proseku: Primorje - Triestina; 10.30 na Proseku, dom Ervatti: Portuale - Zarja Adriampex

ZAČETNIKI

10.00 v Trstu, Ul. Flavija: Ponziana A - Primorje; 11.00 v Dolini: Breg - Zaule Rabuiese

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA

11.00 v Trstu, na 1. maju: Cicibona - Scoglietto

DEŽELNI MLADINCI

9.00 v Trstu, na 1. maju: Cicibona - Barcolana; 11.00 na Proseku: Kontovel Electronic Shop - Inter 1904

DEČKI

9.00 v Dolini: Breg - Ferroviario

IGRE POD KOŠEMA

15.00 na Proseku: Kontovel - Sokol; Bor - Polet A; Breg - Polet B

ODBOJKA

UNDER 18 MOŠKI

9.30 na Opčinah: Sloga - Volley Club Trst

UNDER 18 ŽENSKÉ

11.00 v Dolini: Breg Agrar - CUS Trst; 11.00 na Opčinah: Sloga Koimpex - Julia

UNDER 16 MOŠKI

10.00 v Gorici, Drevored 20. septembra: Olympia - Pieris; 10.30 v Repnu: Sloga - Corno; 10.30 v goriškem Kulturnem domu: Tekno Progres - Prata

UNDER 14 ŽENSKÉ

11.00 v Trstu, na 1. maju: Bor Friulexport A - Club Altura; 11.00 na Proseku: Kontovel Electronic Shop - Sloga

NAMINZI TENIS

ŽENSKA B LIGA

10.00 v Trstu, Ul. Fratelli Romoli: Fincantieri - Bor Farco

ROKOMET

MOŠKA C LIGA

11.00 v Zgoniku: Kras Trimac - Fides

KOLESA
DE PALMA
GIULIANO DI DONATO

- PRODAJA KOLES in
DODATNE OPREME

- POPRAVILA

TRST - Ul. U. Foscolo 8/A - Tel. 761020

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 4 - din (40.000 - din), naročnina za zasebnike mesečno 70 - din (700.000 - din), polletno 390 - din (3.900.000 - din), letno 780 - din (7.800.000 - din). Celoletna naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglaš 850 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

nedelja, 14. januarja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIG

Prevozniki ostro napadli župana Pillitterija Milansko središče zaprto tovornjakom

MILAN — Včeraj so v milanskem mestnem središču izmerili sorazmerno nizko stopnjo onesnaženja zraku, kljub pozitivni ugotovitvi pa je izbruhnila žolčna polemika med zvezo prevoznikov in županom Pillitterijem. Župan je namreč prepovedal tovornjakom vstop v mestno središče, kjer je bil zrak preveč onesnažen, kategorija prevoznikov pa je dejala, da je županov poseg le demagoška poteza, saj je prepoved stopila v veljavo v soboto, ko je milanski promet že tako okrnjen.

Občinska uprava naj bi torej dosegla to, kar je želela in zablestela v luči 20-odstotnega zmanjšanja onesnaženja, vendar je ta uspeh le krinka, trdijo prevozniki. Tovornjakom bo Milan ostal »off limits« tudi v ponedeljek in

torek, prevozniki pa so prepričani, da se bo koncentracija strupov v zraku vsekakor povečala, saj se bo proti mestu valilo na tisoče zasebnih avtomobilov.

Sobota je dejansko prinesla nekaj svežega zraku Milančanom, ki so že pred dnevi vzeli iz omare zaščitne maske. Milan pa bo vsekakor že v ponedeljek ponovno v krizi, saj so meteorologi ugotovili, da bi moral val visokega pritiska še vedno prekrivati dežele italijanskega Severa. Zato ni izključeno, da bi lahko mestni redarji, ki morajo v službo s kolesom, uvedli začasne blokade prometa, kot so že naredili v petek, ko je onesnaženje milanskega zraku doseglo svoj sezonski višek.

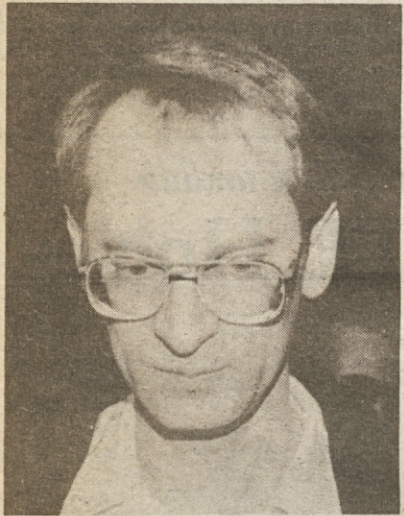
IRA kupovala orožje v ZDA

PALM BEACH (FLORIDA) — Četverica, za katero preiskovalci sumijo, da je povezana z irskimi teroristi IRA, je skušala v Floridi kupiti protiletalsko raketo vrste stinger. Agenti FBI, ki so bili četverici, trije člani so bili Irci, eden pa Kanadčan, na sledi več kot dva meseca, so jih pravočasno aretirali (na sliki AP).

FBI je ugotovila, da ima skupina le nekoliko preveč denarja pri sebi, zato je postala pozornejša do vsakega njenega premika. Agent FBI se je zato pretvarjal, da prekučuje z orožjem in stopil v stik s četverico. Irec Seamus Moley mu je tako ponudil 50 tisoč dolarjev kot predurjem za nakup stingerja, ne da bi slutil, da gre za agenta FBI. Domnevni teroristi so sedaj za zapahi in če se bo izkazalo, da so res nameravali kupiti vojaško orožje, tvegajo tudi do 25 let zaporu in 750 tisoč dolarjev globe vsak. Ameriški zakoniki so za take prekrške izredno strogi, poleg prekučevanja z uničevalnim orožjem pa so četverico obtožili tudi konspiracije in ilegalnega izvažanja blaga ameriške izdelave. Sodna razprava se bo začela 16. februarja, do takrat pa bo četverica ostala v zaporu v Palm Beachu.

Goetz spet pred sodnike

Bernhard Goetz, ki je pred leti ustrelil v newyorški podzemni železnici štiri črnce, bo moral ponovno pred sodnike. Tokrat ga je pred sodnike spravil eden preživelih črncev, ki zahteva od Goetza kar 50 milijonov dolarjev odškodnine. Goetz je streljal na skupino mladih črncev, ker je bil prepričan, da so ga hoteli okraati. Po daljšem procesu in žolčnih polemikah so ga sodniki pustili na svobodo, sedaj pa je na njegove rame padla že tožba preživele žrtve. Goetza bosta menda brezplačno branila dva znana newyorška odvetnika (Telefoto AP)

Novinarji Nove Makedonije zavračajo Politikine obtožbe o protisrbstvu

SKOPJE — Aktiv novinarjev Nove Makedonije je naslovil odprto pismo na časnike vse izdaj Politike, v katerem podčrtujejo, da je Politika vedno uživala velik ugled v javnosti, na njenih demokratičnih tradicijah pa so se učile cele generacije jugoslovanskih novinarjev, saj je veljala za časopis, ki se mu lahko zaupa. V zadnjih letih, ugotavljajo makedonski novinarji, pa so se stvari spremenile in Politika se je spustila v neizprosni medijski boj z vsemi, ki imajo količjak različne poglede. Tako je Politika na primer obtožila sarajevsko Oslobodjenje »fašistoid-

nega antisrpsstva«. Vjesniku in še zlasti Danasu tudi očita protisrbske strasti, slovenskemu tisku, še zlasti Delu pa pripisuje antijugoslovanske in separatistične težnje, s Slobodno Dalmacijo že dalj vodi nepriazensljiv boj, celo neoporečni Borbi ima marsikaj očitati.

Med obtožence, ki jim novinarji Politike očitajo, da vodijo »protisrbsko kampanjo«, so zadnje čase uvrstili tudi Novo Makedonijo, pravijo novinarji tega časopisa, ki da je postal nosilec makedonskega

nacionalizma in protisrbskega razpoloženja. V nadaljevanju svojega pisma pravijo makedonski novinarji, da so skušali ugotoviti, zakaj jim kolegi iz Politike očitajo protisrbsstvo in so ugotovili, da gre predvsem za različno tolmačenje zgodovine: v prvi vrsti očita Politika Makedoncem, da balkanske vojne zanje niso osvobodilne, kot trdijo Srbi. Na žalost, pravijo Makedonci, mi nanje ne moremo gledati tako, saj so makedonski narod takrat razdelili na tri dele, zato obletnice teh dogodkov ne morejo slaviti kot nacionalni praznik.

Prepovedano srbsko nacionalistično društvo

BEOGRAD — Medobčinski sekretariat za notranje zadeve v Rumi je prepovedal delo Društva za ohranjanje zgodovinske resnice, srbskega jezika, cirilice in obrambo Kosova Sava ter določil, da se društvo briše iz seznama družbenih organizacij.

V obrazložitvi je rečeno, da so člani društva na raznih sejah in ob odobravanju prisotnih zagovarjali stališča, v katerih se negira obstoj makedonske države in nacije ter črnogorskega in muslimanskega naroda, zagovarjali ustanovitev srbske države v njenih etničnih mejah ter pogojevali obstanek Srbije v Jugoslaviji z odobritvijo konfederalne ureditve srbske, hrvaške in slovenske države. Poleg tega so zahtevali ukinitve uradne rabe jezikov narodnosti. Vse to je bilo v sklopu predlogov za program bodoče politične stranke, v katero bi društvo moralo kmalu prerasti.

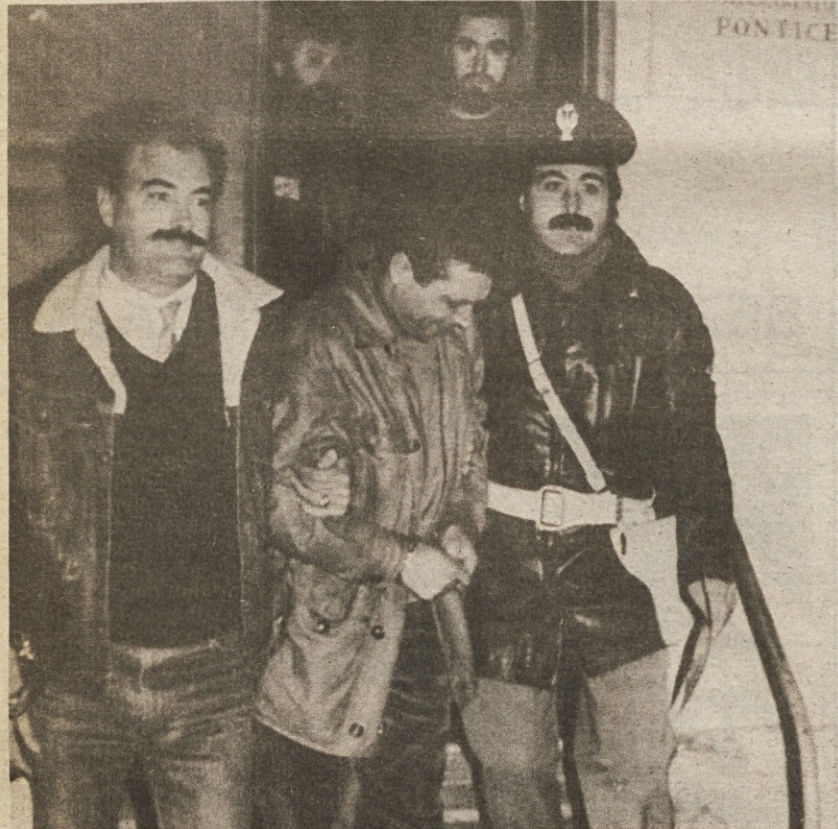
V sporočilu sekretariata je rečeno, da je Sava zlorabila ustavno pravico do združevanja ter kršila človekove pravice ter podpihovala nacionalno sovraštvo in nestrpnost.

Na televizijo za žabo velikanko

Žab velikank nočejo vpisati v tekmovanje v žabjih skokih, zato je njihov »očec« Koffman izkoristil znano televizijsko oddajo Johnnyja Carsona, da je Američane opozoril na to... veliko krivico (AP)

Andreotti v zaporu

Eden najnevarnejših predstavnikov neapeljske kamore, Andrea Andreotti, je končno v zaporu. Po večmesečnem iskanju ga je policija včeraj aretirala v kraju Ponticelli blizu Neaplja (telefoto AP)

Splav je bil terapevtski

NEW YORK — Gospa Nancy Klein se je dokočno prebila iz kome, v katero je padla pred približno letom dni, ko je bila žrtev hude prometne nesreče. Primer gospe Klein je povzročil v ZDA pravo afero, saj so o tem razpravljali tudi na sodišču. Zdravniki so namreč dejali, da bi splav lahko pomagal gospe Klein iz kome, vendar sta se tej odločitvi, na katero je pristala tudi družina, uprla zastopnika organizacije proti splavu Broderick in Short. Po daljši sodni razpravi je sodišče izdalo dovoljenje za splav. Šele po operaciji se je zdravstveno stanje gospe Klein pričelo bistveno boljšati, njen mož Martin pa je zahteval od Brodericka in Shorta odškodnino v vrednosti 20 milijonov dolarjev.

Kradla je princesi

RIM — Armenska princesa Faharida Šitan De Arbebil, ki živi v neki luksuzni vili v Rimu, ima pravo smolo. Prejšnji teden je ugotovila, da je nekdo iz stanovanja odnesel družinske dragulje vredne več kot milijardo lir. Takoj je posumila, da avtorica tatvine njena somalska sobarica Raho Rage Ahmed. Policija je dekletu nekaj dni sledila, ko je nabrala dovolj indicij, da je tatavo aretirala, draguljev pa še ni našla. Princeso so že pred osmimi leti okradli in tudi takrat je policija našla le storilce, ne pa bogatega plena.

A. PERTOT

Vam ponuja fantastično blago
za fantastično pustno obleko

PUST - PUST - PUST

TRST — Ul. Ginnastica 22

Tel. 761-029

PODJETJE

Centro della porta

Ul. della Tesa 48 — TRST — Tel. (040) 393972

ZASTEKLITVE IZ LESA
ALUMINIJA - PVC
BLINDIRANA VRATA
POLŽASTE STOPNICE

+ dostava in montaža + na sedežu
velika razstava modelov

